

Ми®
рас
Университеті

**6B01902- «Дефектолог-
мұғалім, арнайы педагог»
білім беру бағдарламасы
бойынша түсу
сынақтарының
бағдарламасы**

«Мирас» университеті

Педагогика және психология секторы

Қабылдау сыйнектарының
БАГДАРЛАМАСЫ

6B01902- «Дефектолог-мугалім, ариайы педагог»
(ББ шифры) (ББ атауы)

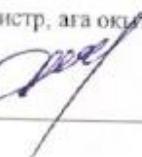
Жаңа білім беру технологиялары мен бағдарламаларының сыйнектан откізу үшін экспериментті іске асyrу жоніндегі жұмыс тобының отырысында караптады және бекітілді

Хаттама № 2 « 21 » тамыз 2023 ж.

Шымкент, 2023ж.

Кабылдау сынактарының бағдарламасы 6B01902- Дефектолог-мұғалім, арналы педагог
ББ бағдарламасына кіретін оку пәндеринің бағдарламалары негізінде жасалды.

Бағдарламаны: магистр, ага оқытушы Ешenкулова Э.Б. дайындағы.

Сектор менеджері Ешenкулова Д.Б.

Мазмұны

1	Терминдер мен анықтамалар.....	6
2	Нормативтік құжаттар.....	6
3	Жалпы ережелер.....	6
4	Қабылдау емтихандарын өткізу тәртібі.....	7
5	Білім беру бағдарламасының негізгі құзыреттері.....	8
	Қосымша 1 «Жаратылыстану, анатомия және физиология» блогы бойынша тест сұрақтарының үлгілік тізімі.....	10
	Қосымша 2 «Логика және сыни ойлау» блогы бойынша тест сұрақтарының үлгілік тізімі.....	37
	Қосымша 3 «Педагогика және психология (педагогикалық жағдайларды шешу)» блогы бойынша тест сұрақтарының үлгілік тізімі.....	96

1. Терминдер мен анықтамалар

1. *Бакалавриат* – білім беру бағдарламалары тиісті мамандық бойынша "бакалавр" дәрежесін бере отырып, кадрлар даярлауға бағытталған жоғары білім;
2. *МЖМББС* - Мемлекеттік жалпыға міндепті білім беру стандарты;
3. *Білім беру бағдарламасы* – оқытудың мақсаттарын, нәтижелері мен мазмұнын, білім беру процесін үйімдастыруды, оларды іске асыру тәсілдері мен әдістерін, оқыту нәтижелерін бағалау өлшемдерін қамтитын білім берудің негізгі сипаттамаларының бірынғай кешені;
4. *Білім алушылардың оқу жетістіктері* – білім алу процесінде алған және жеке тұлғаның қол жеткізілген даму деңгейін көрсететін білім алушылардың білімі, іскерліктері, дағдылары мен құзыреттері.

2. Нормативтік құжаттар

6B01902 – «Дефектолог мұғалімі, арнайы педагог» білім беру бағдарламасы бойынша қабылдау емтихандары бағдарламасы келесі нормативтік–құқықтық актілер негізінде әзірленген:

1. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламаларын жүзеге асыратын білім беру үйімдарына қабылдау туралы ұлгілік ереже;
2. 2023 жылғы 16 тамыздағы № 406 ҚР ФЖБМ ««Мирас» университетін эксперименттік алаң ретінде айқындау туралы» бұйрығы;
3. 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-ІІІ (өзгерістер мен толықтырулармен) Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заны;
4. «Мирас» университетінің академиялық саясаты.

3. Жалпы ережелер

1. 6B01902 – «Дефектолог мұғалімі, арнайы педагог» білім беру бағдарламасы бойынша ақылы негізде оқуға орта, техникалық және кәсіптік немесе орта білімнен кейінгі білімі бар тұлғалар қабылданады, жоғары білімнің үқсас бағыттары бойынша қысқартылған оқу мерзімі бар талапкерлерден басқа.
2. Ұлттық бірынғай тестілеуден (ҰБТ) өту талаптары:
  - жалпы кемінде 75 балл;
  - «Қазақстан тарихы» пәнінен кемінде 5 балл;
  - екі бейіндік пәннен әрқайсысы кемінде 5 балл;
  - «Оқу сауаттылығы» және «Математикалық сауаттылық» пәндерінен әрқайсысы кемінде 3 балл.
3. ҚР ФЖБМ 2023 жылғы 16 тамыздағы № 406 бұйрығы бойынша «Мирас» университеті эксперименттік алаң ретінде анықталғандықтан, эксперимент аясында оқуға түсітін талапкерлер ҰБТ тапсырмайды және осы бағдарламаға сәйкес қабылдау емтиханын тапсырады.
4. Барлық педагогикалық бағыттағы білім беру бағдарламаларына, оның ішінде 6B01902 – «Дефектолог мұғалімі, арнайы педагог» бағдарламасына түсушілер педагогикалық жағдайларды шешу бойынша арнайы емтихан тапсыруы міндепті.

4. Қабылдау емтихандарын өткізу тәртібі

1. Арнайы емтихан университет сайтында жарияланған, жеке бекітілген бағдарлама негізінде өткізіледі.
2. Эксперимент аясында (ҚР ФЖБМ 2023 жылғы 16.08.2023 №406 бұйрығы) түсетіндер үшін арнайы емтихан тапсырмалары қабылдау тестілеуінің күрылымына «Педагогика және психология» блогы ретінде енгізіледі.
3. Қабылдау емтихандары осы Бағдарлама шеңберінде өткізіледі және білім беру бағдарламасына кіретін пәндердің жұмыс оку бағдарламалары негізінде әзірленеді.
4. 6B01902 – «Дефектолог мұғалімі, арнайы педагог» білім беру бағдарламасы бойынша қабылдау емтиханы компьютерлік тестілеу түрінде өткізіледі.
5. Қабылдау емтихандарын өткізу ректордың немесе уәкілетті тұлғаның бұйрығымен тағайындалған техникалық хатшылар арқылы ұйымдастырылады.
6. Техникалық хатшы ретінде университет оқытушылары, қызметкерлері, қоғамдық ұйымдар мен бұқаралық ақпарат құралдары өкілдері, білім алушылар және бейінді білімі бар тұлғалар тағайындала алады.
7. Қабылдау емтиханына қатысу үшін талапкер мынадай құжаттарды ұсынады:
  - білім туралы құжат (түпнұсқасы салыстыру үшін);
  - болған жағдайда – академиялық кредиттерді менгеруді растайтын құжат;
  - болған жағдайда – емтиханнан босатуға құқық беретін құжат.
8. Емтиханға қатысуға өтініштер университеттің білім беру порталы арқылы күнтізбелік жыл бойы қабылданады. Өтініш өндөлгеннен кейін талапкерге емтиханның күні мен уақыты көрсетілген хабарлама жіберіледі.
9. Тестілеуге қол жеткізу университеттің білім беру порталындағы жеке тұлғаны сәйкестендіру жүйесі арқылы жүзеге асырылады.
10. Университет қашықтан емтихан тапсыру мүмкіндігін қамтамасыз етеді. Бұл үшін ақпараттық технологиялар мен бейнеконференция байланысы пайдаланылады. Академиялық адалдықты сақтау және бұзушылықтарды болдырмау мақсатында тестілеу процесі аудио және бейнежазбага тіркеледі.
11. Жазбалар бір ай бойы сақталады және емтихан комиссиясының төрағасы, жауапты хатшы және кемінде үш комиссия мүшесінің қатысуымен акт негізінде жойылады.
12. Тестілеу нәтижелері электрондық ведомость түрінде рәсімделіп, қабылдау комиссиясының жауапты хатшысына жариялау үшін беріледі. Комиссия отырысының хаттамасы цифрлық қолтаңбамен барлық комиссия мүшелерімен бекітіледі.
13. Қабылдау емтиханының нәтижелері сол күні жарияланады. Талапкерге жүйе арқылы автоматты түрде жасалған электрондық сертификат беріледі.
14. Қабылдау емтихандары кезеңінде ректордың немесе уәкілетті тұлғаның бұйрығымен апелляциялық комиссия құрылады. Комиссия тақ санды мүшелерден тұрып, міндетті түрде төрағаны қамтиды.
15. Апелляцияға өтініш талапкер тарапынан нәтижелер жарияланған келесі күнгі 13:00-ге дейін апелляциялық комиссия төрағасының атына жеке беріледі.
16. Өтініш берген кезде талапкер жеке қуәлігін көрсетуі тиіс.
17. Апелляциялық комиссия әрбір өтінішті жеке тәртіpte қарайды. Егер талапкер келмесе, өтініш қаралмайды.
18. Комиссия тек өтініште көрсетілген мәселелерді қарайды.
19. Апелляциялық комиссияның отырысы оның құрамының кемінде 2/3 қатысқан жағдайда заңды болып есептеледі. Шешімдер көпшілік дауыспен қабылданады. Дауыстар тең болған жағдайда төрағаның дауысы шешуші болып табылады. Нәтижелер хаттамамен рәсімделіп, барлық қатысқан комиссия мүшелері қол қояды.

5. 6B01902 - Дефектолог-мұғалім, арнайы педагог білім беру бағдарламасының негізгі құзыреттері

Кәсіби құзыреттер (КҚ):

КҚ-1

- Әртүрлі бұзылыстары бар баланың психикалық даму заңдылықтарын анықтау дағдылары; бұзылыстары бар балалардың психикалық дамуына психологиялық әсер етудің ең тиімді жолдары мен әдістерін психологиялық негіздей білу.

- Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды сарапанған және интеграцияланған оқыту тұжырымдамасын қалыптастыру; даму бұзылыстарының негізгі жіктемелерін білу; ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың даму ерекшеліктерін білу; арнайы педагогика мен психологияның негізгі категориялық аппаратын қолдана білу; ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен қарым-қатынасты қалыптастыру дағдылары.

КҚ-2

- Инклюзивті білім берудің тұжырымдамалық негіздерін білу; бастауыш сыныптарда түзету-педагогикалық қызметті жүзеге асыру дағдыларын менгеру; инклюзивті білім берудің негізгі категориялық аппаратын пайдалана білу; білім алушыларды ерекше білім беру қажеттіліктерін ескере отырып оқыту, тәрбиелеу және дамыту тәсілдерін менгеру.

- Инклюзивті білім берудегі тыюторлықтың негізгі сипаттамаларын білу; ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен түзету-дамыту жұмыстарын ұйымдастыру дағдыларын менгеру; ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға инклюзивті білім беруді ұйымдастыру процесінде білім беру интеграциясының нысанын тандауды жүзеге асыру мүмкіндігі; арнайы және интеграцияланған білім беру субъектілерін психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу сапасын арттыру тетігі ретінде кәсіби құзыреттіліктерді игеру.

КҚ-3

Жалпы білім беретін (интеграцияланған) сынып жағдайында оқытудың әлеуметтік-білім беру интеграциясының модельдері туралы түсінік қалыптастыру; қосымша білім беру жүйесінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды дамыту мен түзетудің психологиялық-педагогикалық ерекшеліктерін зерттеу.

- Ақыл-оізы бұзылған балаларды оқыту мен тәрбиелеу процесінде түзетудің тиімді құралы ретінде ойын мен көркем өнер түрлерін пайдаланудың мақсатын, міндеттерін, мазмұны мен әдістемесін түсінуді қалыптастыру.

КҚ-4

- Нормативтік-құқықтық, ұйымдастырушылық-педагогикалық, құндылық аспектілерінде инклюзивті білім беру моделін жобалау бойынша құзыреттерді қалыптастыру; бейімделген білім беру бағдарламаларын жобалау дағдыларын қалыптастыру; ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларда ауызша және жазбаша сөйлеуді қалыптастыру дағдыларын менгеру.

- Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды тексерудің және түзете оқытудың логопедиялық технологиялары саласында кәсіби құзыреттіліктерді қалыптастыру; логопедияның дидактикалық құралдарын іріктеу дағдыларын менгеру.

КҚ-5

- Ақыл-есі кем балаларға арналған білім беру мекемелерінде оқытудың нысандары мен әдістерін білу; зияткерлік кемістігі бар балаларды оқыту және тәрбиелеу.

- Негізгі жалпы білім беру бағдарламаларын игеруде, дамытуда және әлеуметтік бейімделуде киындықтарға тап болған балалар мен білім алушылардың деңсаулығында

кемістігі бар адамдарды қолдау бойынша жұмыс саласындағы білім беру процесінің субъектілерін психологиялық ағарту жөніндегі қызметтің ерекшеліктері туралы түсініктерді қалыптастыру.

«Жаратылыстану, анатомия және физиология» блогы бойынша тест сұрақтарының үлгілік тізімі

1. Астрономия- ғылымы зерттейді....

- A) Аспан денелерінің және олардың жүйелерінің қозғалысы, табигаты, пайда болуы және дамуы
- B) Аспан денелерінің және олардың жүйелерінің қозғалысы, шығу тегі
- C) Аспан денелерінің дамуы және олардың табигаты
- D) Тек аспан денелерінің дамуы
- E) Тек қозғалыс, аспан денелері

2. Жарық көкжиекке қатысты ең жоғары позиция, ол көктем өмес меридиан арқылы өткенде қол жеткізіледі -....

- A) Тікелей көтерілу
- B) Зенит
- C) Жоғарғы шарықтау шегі
- D) Ауытқу
- E) Төменгі шарықтау шегі

3. Күннің тұтылуының себебі неде?

- A) Жердің Айдың көлеңкесіне түсетін Күннің, Айдың және Жердің өзара орналасуы
- B) Жердің ось айналасында айналуы
- C) Жердің Күн айналасындағы қозғалысы
- D) Айдың Жердің көлеңкесіне түсетін Күннің, Айдың және Жердің өзара орналасуы
- E) Жердің Марс айналасында айналуы

4. Күн жүйесінің ең үлкен планетасы...

- A) Юпитер
- B) Жер
- C) Меркурий
- D) Нептун
- E) Венера

5. Әлемнің гелиоцентрлік моделін кім ашты:

- A) Николай Коперник
- B) Клавдий Птоломей
- C) Эвдин Хаббл
- D) Галилео Галилей
- E) Миклухо Маклай

6. Қандай аспан координаттарының жүйесі жоқ:

- A) Синодикалық
- B) Экваторлық
- C) Галактикалық
- D) Эклиптикалық
- E) Парabolалық

7. Планеталардың көрінетін қозғалысы қалай жүреді?

- A) Планеталар ілмек тәрізді қозгалады
- B) Планеталар аймақ бойынша қозгалады
- C) Планеталар эллипс бойымен қозгалады
- D) Планеталар пригелия арқылы қозгалады

E) Планеталар апогей бойымен қозғалады

8. Ядро бөлшектерін атаңыз (нуклондар):

- A) Протондар мен нейтрондар
- B) Позитрондар
- C) Нанобөлшектер
- D) Тек электрондар
- E) Тек позитрондар

9. Ядроның айналасында айналатын бөлшектерді атаңыз:

- A) Электрондар
- B) Протондар
- C) Нейтрондар
- D) Ядролар
- E) Позитрондар

10. Атомның планетарлық моделі

- A) Резерфорд
- B) Эйнштейн
- C) Ингенхаус
- D) Ломоносов
- E) Лермонтов

11. Жетіспейтін сөздерді енгізіңіз:

Бір түрдің атомдары _____ заттар, әртүрлі түрдегі атомдар _____ зат түзеді:

- A) Күрделі, қарапайым
- B) Күрделі, органикалық
- C) Алауантүрлі және ядролық
- D) Қарапайым, бейорганикалық
- E) Органикалық және органикалық емес

12. Атомды анықтаңыз-бұл:

- A) Химиялық элементтің ең кіші электротеріс бөлшегі
- B) Заттың химиялық қасиеттерін сақтайтын ең кішкентай бөлшек
- C) Қарапайым заттар молекулаларының құрамы
- D) Химиялық қасиеттерін сақтамайтын заттың ең кішкентай бөлшегі
- E) Бір элементтің атомынан тұзілген зат

13. Анықтаңыз, молекула-бұл:

- A) Заттың химиялық қасиеттерін сақтайтын ең кішкентай бөлшек
- B) Белгілі бір қасиеттер жиынтығымен сипатталатын атомдардың белгілі түрлері
- C) Қарапайым және күрделі заттардың молекулаларының құрамына кіретін химиялық элементтің ең кіші бөлігі
- D) Химиялық және физикалық қасиеттерін сақтайтын заттың ең кішкентай бөлшегі
- E) Бір элементтің атомынан тұзілген зат

14. Бөлшектер арасындағы саңылаулар қай денелерде үлкен?

- A) Газ тәрізді заттарда
- B) Сұйық заттарда
- C) Қатты заттарда
- D) Желе тәрізді заттарда

E) Коллоидты заттарда

15. Ая атасынан көрсөткіштің негізгі мүндеулерінің бірін сипаттаңыз?

- A) Ая-газ тәрізді зат
- B) Ая-қатты зат
- C) Ая-сұйық зат
- D) Қоймалжын тәрізді зат
- E) Коллоидты зат

16. Ауаның құрамына қандай заттар кіреді?

- A) Барлық жауаптар дұрыс
- B) Су буы
- C) Азот
- D) Көмірқышқыл газы
- E) Оттегі

17. Ауаның ластануы қандай себептерге байланысты?

- A) Зауыттардың пайдаланылған газдар шығарындылары
- B) Темекі шегу
- C) Машиналардың пайдаланылған газдары
- D) Жануарлардың тынысы
- E) Өрттер мен жанып жатқан оттар

18. Су дегеніміз не?

- A) Су-сұйық зат
- B) Су-қатты зат
- C) Су-газ тәрізді зат
- D) Су-қоймалжын тәрізді зат
- E) Су-коллоидты зат

19. Суды тазарту процесі қалай аталады?

- A) Сұзу
- B) Жылтыу
- C) Салқыннату
- D) Мұздату
- E) Откізу

20. Қыздырған кезде сумен не болады?

- A) Су көлемі ұлғаяды
- B) Су қысқарады
- C) Өзгерістер болмайды
- D) Салқыннатылады
- E) Сұзіледі

21. Қасық стакан суға батырылды. Қасық айқын көрінеді. Бұл судың қандай қасиетін көрсетті?

- A) Су түссіз
- B) Су көрінбейді
- C) Стаканда су жоқ
- D) Су бұлтты
- E) Боялған су

22. Мұз бен қар - бұл су...

- A) Қатты қүйде
- B) Сұйық қүйде
- C) Газ тәрізді қүйде
- D) Қоймалжын тәрізді қүйлер
- E) Коллоидтық қүйлер

23. Су температурада мұзға айналады:

- A) 0°C төмен
- B) 0°C
- C) 0°C жоғары
- D) 100°C кезінде
- E) 90°C кезінде

24. Қыста су құбырлары неге жарылуы мүмкін?

- A) Құзға айналатын судың арқасында ол ұлғаяды
- B) Мұзға айналатын судың қысылуына байланысты
- C) Құбырлардың зақымдануы оларда судың болуымен байланысты емес
- D) Судың қысылуына байланысты
- E) Судың коллоидтық қүйге түсіне байланысты

25. Топырақ дегеніміз не?

- A) Бұл жердің жоғарғы құнарлық қабаты
- B) Бұл зат қара немесе сұр түсті
- C) Бұл жердің жоғарғы қабаты
- D) Бұл жердің қатты қабаты
- E) Бұл қара түсті зат

26. Бактерияларды зақымдап ерітіп жіберетін вирусты көрсетіңіз:

- A) Бактериофаг
- B) Туберкулез
- C) Коkk
- D) Оба
- E) Сүзек

27. Топырактың құнарлылығына не әсер етеді?

- A) Топыракта қарашіріктің болуы
- B) Топыракта судың болуы
- C) Топыракта құм мен саздың болуы
- D) Шөптер
- E) Микробтар

28. Адам өзінің экономикалық қызметінде пайдаланатын тау жыныстары мен минералдар деп аталады

- A) Пайдалы қазбалар
- B) Тастар
- C) Су
- D) Құм
- E) Саз

29. Көрсетілгендердің қайсысы пайдалы қазбаларға жатады?

- A) Мұнай, саз, шымтезек

- B) Кірпіш, бензин, әктас
- C) Әктас және тастар
- D) Тастар мен кірпіштер
- E) Цемент және құм

30. Табиғатта пайдалы қазбалардың кен орындарын қай мамандық иелері зерттейді?

- A) Геологтар
- B) Психологтар
- C) Құрылышшылар
- D) Дефектологтар
- E) Биологтар

31. Пайдалы қазбалардың қайсысы отын ретінде қызмет етеді?

- A) Көмір, табиғи газ
- B) Қалайы және мыс кендері
- C) Саз, әктас
- D) Тастар мен кірпіштер
- E) Цемент және құм

32. Сұйық жанғыш пайдалы қазбалар

- A) Мұнай
- B) Табиғи газ
- C) Әктас
- D) Бензин
- E) Керосин

33. Тірі табиғи байлыққа мыналар жатады:

- A) жануарлар, өсімдіктер, саңырауқұлактар
- B) күн, ауа, су
- C) аспан, бұлттар, тастар
- D) адам және оның қолымен жасалған барлық нәрсе
- E) су, жаңбыр, қар, құм

34. Адам анатомиясы нені зерттейді?

- A) ағзаның құрылымы мен формасы
- B) денсаулықты сақтау және нығайту
- C) организмнің өмірлік функциялары
- D) ағзаның химиялық құрамы
- E) организмнің жасушалық құрылымы

35. Ересек адамның ми бас сүйегіндегі сүйек түйісуінің қандай түрі?

- A) Қозғалмайтын, біріктіру (тігіс)
- B) Жылжымалы (буын)
- C) Жартылай қозғалмалы
- D) Жылжымалы
- E) Дұрыс жауап жоқ

36. Антиденелер синтезделеді:

- A) Лимфоциттерде
- B) Нейтрофилдерде
- C) Базофилдерде

- D) Эозинофилдерде
- E) Лейкоциттерде

37. Тыныс алу қозғалысына қатысатын бұлшықеттерді атаңыз:

- A) Диафрагма
- B) Иық бұлшықеттері
- C) Арқа бұлшықеттері
- D) Іш бұлшықеттері
- E) Үлкен кеуде бұлшықеті

38.Өсімдіктер топырақтан алынады...

- A) Су, минералдар
- B) Жылу
- C) Органикалық заттар
- D) Жарық
- E) Тұз

39. Жабайы табиғаттың экологиялық факторларына жатпайды...

- A) Организмдердің әсері
- B) Температура
- C) Жарық
- D) Ылғалдылық
- E) Органикалық заттар

40. Тірі организмдер мекендейтін жер қабығы:

- A) Биосфера
- B) Литосфера
- C) Гидросфера
- D) Биоценоз
- E) Ноосфера

41. Сүйек жүйесін қандай ғылым зерттейтінін көрсетіңіз?

- A) Остеология ғылымы
- B) Миология ғылымы
- C) Урологиялық ғылым
- D) Анатомиялық ғылым
- E) Биологиялық ғылым

42. Оқушылардың даму физиологиясын зерттейді:

- A) Онтогенездің әртүрлі кезеңдеріндегі ағзаның тіршілік әрекетінің ерекшеліктері
- B) Сыртқы құрылымның ерекшеліктері
- C) Бәрі дұрыс
- D) Тірі организмнің функциялары
- E) Организмде жүретін процестер

43. Биологиялық жастан озып өсу және даму:

- A) Акселерация
- B) Шегіну
- C) Толық даму
- D) Гетерохрония
- E) Бейімделу

44. 1-3 жас қай кезеңге жатады :

- A) Ерте балалық шақ
- B) Екінші балалық шақ
- C) Жасөспірім
- D) Жастық шақ
- E) Кәмелетке толған

45. Гигиена - ғылым:

- A) Өмір сүру жағдайларының адам денсаулығына әсері туралы ғылым
- B) Денсаулық әкелетін емдік
- C) Тірі организмнің қызметі туралы ғылым
- D) Ағзадағы процестер туралы
- E) Оның ағза қызметінің механизмдері туралы

46. Мұғалімдер үшін жас физиологиясының маңыздылығын анықтаңыз:

- A) Бала психологиясының жас ерекшеліктерін түсіну
- B) Оқыту әдістемесін зерделеу үшін
- C) Тек дамудың гетерохрониясын анықтау үшін
- D) Тек жатыршілік дамуды анықтау үшін
- E) Тек мидың дамуын анықтау үшін

47.Осының арқасында жас сүйектер ұзындығы бойынша өседі :

- A) Шеміршек
- B) Сүйек
- C) Ми
- D) Бұлшықеттер
- E) Паренхима

48.Адам ағзасында қанша қаңқа бұлшықеті бар :

- A) 600-ден астам
- B) 200-ден астам
- C) 400-ден астам
- D) 500-ден астам
- E) 250-ден астам

49. Тірек-қимыл жүйесіне мыналар жатады:

- A) Қаңқа және бұлшықет
- B) Тек қаңқа
- C) Тек бұлшықет
- D) Тек өкпе
- E) Омыртқа бағанасы

50. Сүйек минералының мәнін анықтаңыз:

- A) Қаттылық береді
- B) Жұмсақтық береді
- C) Икемділік береді
- D) Серпімділік береді
- E) Тыныс алу береді

51. Біздің ағзамыздағы кальцийдің көп бөлігі қайда кездеседі:

- A) Сүйектерде

- B) Бұлшықеттерде
- C) Тері астындағы тіндерде
- D) Қанда
- E) Мида

52. Қол сүйекке жататын:

- A) Тоқпан жілік
- B) Смыртқа
- C) Толарсақ
- D) Қабырға
- E) Ортан жілік

53. Мидың соңғы жетілуін көрсетініз аяқталады дейін:

- A) 22 жасқа дейін
- B) 17 жасқа
- C) 15 жылға
- D) 20 жасқа дейін
- E) 18 жасқа

54. Жүйке жүйесінің рефлекторлық принципін қай ғалым ашты?

- A) И. М. Сеченов
- B) И. П. Павлов
- C) Н.И.Вавилов
- D) П. К. Анохин
- E) В. Гарвей

55. Аксонның нейрондық процесс ретіндегі негізгі қызметі:

- A) Басқа жасушаға импульс өткізу
- B) Қозуды жеделдету
- C) Қозудың баяулауы
- D) Қозу тежеу
- E) Жүйке импульстарының таралуы

56. Жүйке жасушасының қысқа өсіндісін анықтаңыз :

- A) Дендрит
- B) Аксон
- C) Синапс
- D) Жүйке
- E) Постсинапс

57. Балалардағы оттегіге деген қажеттілік ересектерге қарағанда көбірек, өйткені:

- A) Барлық жауаптар дұрыс
- B) Тыныс алу қозғалысының жиілігі ересектерге қарағанда көбірек
- C) Қанның оттегі сыйымдылығы ересектерге қарағанда үлкен
- D) Жасушалардағы зат алмасу процестер ересектерге қарағанда жоғары
- E) Қарқынды есіп келе жатқан организм

58. Сөйлеудің қозғалтқыш орталығы :

- A) Мидың сол жақ жарты шарында
- B) Мишиқта
- C) Мидың оң жарты шарында
- D) Жұлында

E) Ортаңғы мида

59. Ассимиляция процестері жүреді..

- A) Эндоплазмалық желдегі дене жасушаларында
- B) Митохондриядағы дене жасушаларында
- C) Гольджи аппаратындағы дене жасушаларында
- D) Ядродағы дене жасушаларында
- E) Цитоплазмадағы дене жасушаларында

60. Жүректің қақпақшалары арасында орналасқан:

- A) Жүрекшелер мен қарыншалар
- B) Оң қарынша және өкпе артериясы
- C) Жүрекшелер мен өкпе венасы
- D) Сол жақ қарынша және өкпе артериясы
- E) Сол жақ қарынша және қолқа

61. Адам ағзасында синтезделмейтін және тамақпен қамтамасыз етілуі керек аминқышқылдары деп аталады _____.

- A) Ауыстырылмайтын
- B) Ауыстырылатын
- C) Ациклді
- D) Циклдік
- E) Жартылай ауыстырылатын

62. Жүректің өткізгіш жүйесінің түйіндерінің қатаң белгіленген уақыт аралығында қозу күйі өздігінен тұсу қабілеті бұл қалай аталады?

- A) Автоматизм
- B) Қозғыштық
- C) Өткізгіштік
- D) Тұрақсыздық
- E) Түйін

63. Жүрек циклінің екінші кезеңі:

- A) Қарыншаның систоласы
- B) Жалпы диастоласы
- C) Атриальды систола
- D) Қарыншалық үзіліс
- E) Жалпы үзіліс

64. Миокардтың ең үлкен қабаты бар жүрек бөлімі:

- A) Сол жақ қарынша
- B) Оң жақ атриум
- C) Оң қарынша
- D) Сол жақ атриум
- E) Қолқа бөлігі

65. Кайсы рефлекс туа біткен және тұқым қуалайтынын анықтаңыз:

- A) шартсыз
- B) шартты
- C) проприорецепторлар
- D) экстерорецепторлар
- E) интерорецепторлар

66. Адамның қоршаған ортасын заттары мен қасиеттерін тіршілігін қамтамасыз ету үшін пайдалануы:

- A) Табиғатты пайдалану
- B) Табиғи жағдайлар
- C) Табиғи ресурстар
- D) Ауыл шаруашылығы
- E) Өнеркәсіп

67. Каспийдің экологиялық проблемалары байланысты:

- A) Мұнаймен ластануы
- B) Теніз деңгейінің төмендеуімен
- C) Тұбінде геологиялық процестермен
- D) Климаттың өзгеруімен
- E) Су қоймасының эвтрофикациясымен

68. Экологияны зерттеу мәселелері...

- A) Организм және қоршаған орта
- B) Адам мен жануарлардың өзара әрекеттесуі
- C) Күн энергиясы
- D) Өсімдіктер
- E) Мұхиттардың энергиясы

69. "Экология" термині қалай аударылады...

- A) Тұрғын үй
- B) Табиғат
- C) Теніз
- D) Жануарлар
- E) Биогеоценоз

70. Қазіргі қоғам ретінде сипатталады тұтыну қоғамы, бұқаралық ақпарат құралдарында жалпыға бірдей тұтыну идеялары терминін көрсетіңіз:

- A) Консумеризм (тұтынушылық)
- B) Комменсализм
- C) Паразитизм
- D) Симбиоз
- E) Мутуализм

71. Экологияны зерттеудің негізгі объектісі:

- A) Экологиялық жүйелер немесе экожүйелер
- B) Өндірушілер
- C) Тұтынушылар
- D) Редуценттер
- E) Сапрофиттер

72. Абиотикалық факторларға мыналар жатады – ...

- A) Күн энергиясы
- B) Комменсализм
- C) Мутуализм
- D) Бейтараптық
- E) Аменсализм

73. Экожүйе деп аталады...

- A) Бірге өмір сүретін организмдердің жиынтығы және олардың өмір сұру шарттары
- B) Тірі және қиғаш компоненттердің белгілі бір құрамы бар жер бетінің біртекті бөлігі
- C) Қоршаған орта факторларының жиынтығы
- D) Тұр құрамының тұрақтылығы
- E) Бір тұрдегі даралар жиынтығы

74."Экожүйе" терминінің кім енгізілгенін және қай жылы енгізілгенін анықтаңыз:

- A) 1935 жылы Тенсли
- B) 1900 жылы Вернадский
- C) 1956 жылы Геккель
- D) 1919 жылы Докучаев
- E) 1875 жылы Сукачев

75. Қарапайым бейорганикалық заттардан күрделі органикалық заттарды синтездейтін организмдер деп аталады...

- A) Өндірушілер
- B) Тұтынушылар
- C) Редуценттер
- D) Деструкторлар
- E) Гетеротрофтар

76. Сұтқоректілер биоценоздағы қай топқа жатады...

- A) Продуцент (тұтынушылар)
- B) Өндірушілер
- C) Автотрофтар
- D) Фототрофтар
- E) Мезатрофтар

77. Тірі организмдер аймағы деп аталады...

- A) Биосфера
- B) Гидросфера
- C) Литосфера
- D) Атмосфера
- E) Ноосфера

78. Ақыл сферасы деп аталады...

- A) Ноосфера
- B) Гидросфера
- C) Литосфера
- D) Атмосфера
- E) Биосфера

79. Фотосинтез процесінің мәнін анықтаңыз...

- A) Атмосфераны оттегімен қанықтыру
- B) Көмірқышқыл газының бөлінуі
- C) Күн энергиясын пайдалану
- D) Жануарлардың болуы
- E) Адамның қатысусы

80. Климаттық факторларға мыналар жатады – ...

- A) Күн радиациясы
- B) Топырақ құрамы
- E) Судың құрамы
- D) Жер бедері
- E) Топырақ құрылымы

81. Жердің ауа қабығын көрсетіңіз :

- A) Атмосфера
- B) Гидросфера
- C) Литосфера
- D) Биосфера
- E) Ноосфера

82. Биосфераның құрылымы мен жоғарғы шекарасын анықтаңыз:

- A) Атмосфера 20-25км
- B) Стратосфера - 50-55 км
- C) Ионосфера - 400 км
- D) Экзосфера-2000 С
- E) Ноосфера-саналы қабат

83. Тропосфераның мұхит немесе құрлық бетінен биіктігін көрсетіңіз:

- A) Полюстерде 8-10 км және экватордан 16-18 км жоғары
- B) Мұхит немесе құрлық бетінен 50-55 км биіктікке дейін созылады
- C) Мұхит немесе құрлық бетінен 800 км қашықтықта орналасқан
- D) Мұхит немесе құрлық бетінен 50-80 шақырым
- E) Мұхит немесе құрлық бетінен 1000-1500 шақырым

84. Термосфераның мұхит немесе құрлық бетінен биіктігін анықтаңыз:

- A) Мұхит немесе құрлық бетінен 800 км қашықтықта орналасқан
- B) Мұхит немесе құрлық бетінен 50-55 км биіктікке дейін созылады
- C) Молюстерде 8-10 км және экватордан 16-18 км жоғары
- D) Мұхит немесе құрлық бетінен 50-80 шақырым
- E) Мұхит немесе құрлық бетінен 1000-1500 шақырым

85. Ауа тазалығының көрсеткіші қандай газ екенін көрсетіңіз:

- A) Озон
- B) Оттегі
- C) Көмірқышқыл газы
- D) Күкіртті газ
- E) Фосфор ангидриді

86. Атмосфераның ең қауіпті ластануы:

- A) Радиоактивті
- B) Оттегі
- C) Көмірқышқыл газы
- D) Күкіртті газ
- E) Фосфор ангидриді

87. Гидросфера-бұл...

- A) Жердің су қабығы
- B) Жердің ауа қабығы
- C) Жер қыртысының жоғарғы бөлігі

D) Тірі организмдер

E) Озон қабаты

88. Мұхиттардың тәменгі аймағы деп аталады...

A) Бенталь

B) Пелагиаль

C) Гидросфера

D) Литосфера

E) Абиссаль

89. Су айдындарының минералды ластану көздері...

A) Құм, минералды тұздар

B) Өсімдіктер

C) Жануарлар

D) Құстар

E) Органикалық заттар

90. Су қоймасының биологиялық ластану көзі...

A) Биофабрика, былғары комбинаттары

B) Минералды заттар

C) Өсімдіктер

D) Жануарлар

E) Жанартаулар

91. Жердің қатты қабығын көрсетіңіз:

A) Литосфера

B) Гидросфера

C) Атмосфера

D) Биосфера

E) Ноосфера

92. Негізгі тіршілік ету ортасына не жатпайды...

A) Вакуум

B) Жер үсті-әуе ортасы

C) Су

D) Топырақ

E) Тірі организмдер

93. 3-4 см топырақ қабатын қалпына келтіру үшін қанша уақыт қажет...

A) 200-1000 жыл

B) 45-50 жас

C) 1-2 жыл

D) 80-100 жыл

E) 25-30 жас

94. Топырақтың жоғарғы қабатын бұзу деп аталады...

A) Эрозия

B) Коррозия

C) Эволюция

D) Фотосинтез

E) Анимация

95. Өсімдік тамырларын қоршап тұрған белсенді топырақ қабаты деп аталады...

- A) Ризосфера
- B) Литосфера
- C) Атмосфера
- D) Гидросфера
- E) биосфера

96. Жел эрозиясы деп аталады...

- A) Топырақтың жоғарғы қабатын үрлеу
- B) Атмосфераның химиялық құрамының бұзылуы
- C) Атмосфералық қысымның жоғарылауы
- D) Озон экранының бұзылуы
- E) Торнадо, тайфун

97. Абиотикалық факторлар деп аталады...

- A) Жансыз табиғаттың қасиеттері
- B) Адамзат қоғамы қызметінің нысандары
- C) Тірі заттардың бір-біріне әсер ету формалары
- D) Организмдер кешендерінің нысаны
- E) Организмдердің кейбір топтарын басқаларына ауыстыру

98. Табиғи ресурстардың қалай бөлінетінін көрсетіңіз:

- A) Таусылатын, таусылмайтын
- B) Су, мұхиттық
- C) Жанғыш, жанбайтын
- D) Жиі кездесетін, сирек кездесетін
- E) Таулы және жазықтық

99. Таусылатын ресурстарға не жататынын анықтаңыз:

- A) Көмір, мұнай
- B) Құн энергиясы, газ
- C) Мұхиттардың энергиясы, шымтезек алқаптары
- D) Атмосфералық ауа
- E) Жел энергиясы

100. Таусылмайтын ресурстарға не жататынын анықтаңыз:

- A) Жел энергиясы, құн энергиясы
- B) Көмір
- C) Тұсті металдар
- D) Табиғи газ
- E) Ағаш

101. Адам көзімен көре алмайтын өте ұсақ нысандар қалай аталады?

- A) Микроэлем нысандары
- B) Ғарыш нысандары
- C) Макроэлем нысандары
- D) Жұлдыздар
- E) Планеталар

102. Микроэлем нысандарына не жатады?

- A) Вирус, бактерия, молекула
- B) Ағаш, үй, машина

- C) Қала, көл, орман
- D) Жер, Ай, Күн
- E) Tay, мұхит, арал

103. Микроәлемді зерттейтін құрал қалай аталады?

- A) Микроскоп
- B) Телескоп
- C) Перископ
- D) Барометр
- E) Термометр

104. Фарыштағы үлкен аспан дәнелерін бақылау үшін қандай құрал қолданылады?

- A) Телескоп
- B) Микроскоп
- C) Миксер
- D) Камера
- E) Лупа

105. Тірі табиғатқа не жатады?

- A) Адам, жануар, өсімдік
- B) Таң, су, ауа
- C) Кітап, үстел, орындық
- D) Құм, қар, топырақ
- E) Машина, үй, көпір

106. Макроәлемге тән сипаттамалардың бірі қандай?

- A) Үлкен көлем мен қашықтық
- B) Көзге көрінбейтін
- C) Микроскоппен бақыланады
- D) Атомнан кіші
- E) Электрондық құрылым

107. Өсімдіктер немен қоректенеді?

- A) Күн сәулесі, су және көмірқышқыл газымен
- B) Басқа жануарлармен
- C) Топырақтың ауырлығымен
- D) Желмен
- E) Құстармен

108. Жануарлар қалай тыныс алады?

- A) Оттегімен
- B) Көмірқышқыл газымен
- C) Су буымен
- D) Тек жарықпен
- E) Шаңмен

109. Атомның ішінде не болады?

- A) Протон, нейтрон, электрон
- B) Жұлдыздар
- C) Фаламшарлар
- D) Таулар
- E) Су

110. Макроәлем мен микроәлем нысандарының айырмашылығы неде?

- A) Өлшемі мен зерттеу әдістерінде
- B) Түрінде
- C) Түстерінде
- D) Атауларында
- E) Пайда болу уақытында

111. Жердің өз осінен айналуының салдары қандай?

- A) Тәулік аудиосы
- B) Жыл мезгілдерінің өзгеруі
- C) Ай фазаларының өзгеруі
- D) Күннің жарқырауы
- E) Құрлықтардың жылжуы

112. Тірі табиғаттың ерекшелігі қандай?

- A) Тыныс алады, өседі, көбейеді
- B) Жылтырайды
- C) Түсін өзгертеді
- D) Қатты болады
- E) Тек суда болады

113. Жердің шар тәрізді болуының салдары қандай?

- A) Күн сәулесінің жер бетіне біркелкі түспеуі
- B) Атмосфераның болмауы
- C) Судың түсі көк болуы
- D) Ауаның иісі
- E) Құстардың ұшуы

114. Жердің тартымдылық күшінің нәтижесі не?

- A) Барлық денелердің Жерге тартылуы
- B) Күннің қызуы
- C) Желдің бағыты
- D) Айдың айналуы
- E) Жер бедерінің өзгеруі

115. Жердің өз осінен айналу бағыты қандай?

- A) Батыстан шығысқа қарай
- B) Солтүстіктен онтүстікке
- C) Шығыстан батысқа
- D) Онтүстіктен солтүстікке
- E) Тік жоғары қарай

116. Жердің қай қабығы тірі ағзалардың тіршілік ету ортасы болып табылады?

- A) Биосфера
- B) Литосфера
- C) Атмосфера
- D) Гидросфера
- E) Мантія

117. Атмосфера мен гидросфераның өзара әрекеттесу нәтижесінде не пайда болады?

- A) Жауын-шашын
- B) Жер сілкінісі

- C) Магма
- D) Континенттер
- E) Тай жыныстары

118. Тіршіліктің пайда болуы туралы ғылымда не деп аталады?

- A) Гипотеза
- B) Теорема
- C) Дәлел
- D) Постулат
- E) Қағида

119. Тіршіліктің пайда болуы туралы гипотезасын кім ұсынды?

- A) А.И. Опарин
- B) И.Н. Павлов
- C) Исаак Ньютон
- D) Чарльз Дарвин
- E) Лев Толстой

120. Литосфера мен гидросфераның байланысы не арқылы жүзеге асады?

- A) Жер асты сулары
- B) Оттегі
- C) Құн сәулесі
- D) Жануарлар
- E) Құрғақшылық

121. Географиялық карта дегеніміз не?

- A) Жер бетінің жазықтықта шартты белгілермен бейнеленуі
- B) Жер сілкінісін өлшейтін құрал
- C) Жердің ішкі құрылышын сипаттайтын сыйба
- D) Жердің ауа райын болжайтын кесте
- E) Фарыштан түсірілген сурет

122. Картада биіктіктер мен ойыстар қалай бейнеленеді?

- A) Түстер мен горизонталь сызықтар арқылы
- B) Сурет және фотолар арқылы
- C) Жол белгілерімен
- D) Тек сөзбен сипатталады
- E) Көлемдік макеттер арқылы

123. Географиялық картадағы шартты белгілер не үшін қажет?

- A) Жер бетіндегі нысандарды түсінікті әрі қысқа түрде көрсету үшін
- B) Картаның түсін өзгерту үшін
- C) Суреттерді безендіру үшін
- D) Сөздерді азайту үшін
- E) Картаны әдемі ету үшін

124. Картадағы көк түс көбінесе нені білдіреді?

- A) Суды (теніз, мұхит, көл, өзен)
- B) Орманды
- C) Тауларды
- D) Елдерді
- E) Ауыл шаруашылығын

125. Картадағы масштаб нені көрсетеді?

- A) Жер бетіндегі қашықтықтың картада қаншалықты кішірейтілгенін
- B) Жердің ауа райын
- C) Жануарлардың санын
- D) Өсімдіктердің орналасуын
- E) Географиялық координатаны

126. Картада арақашықтықты өлшеу үшін алдымен не қажет?

- A) Масштабты білу
- B) Картаның түсін анықтау
- C) Желдің бағытын табу
- D) Белгілі бір елді таңдау
- E) Биіктікті өлшеу

127. Масштаб дегеніміз не?

- A) Жер бетіндегі қашықтықтың картада қаншалықты кішірейтілгенін көрсететін сандық өлшем
- B) Картадағы белгілер жиынтығы
- C) Ауа райы өлшемі
- D) Биіктікті өлшеу құралы
- E) Географиялық бойлық

128. Картадағы масштаб 1:100 000 болса, бұл нені білдіреді?

- A) 1 см картада – 1 км шын өмірде
- B) 1 см картада – 10 км
- C) 1 см картада – 100 км
- D) 1 см картада – 1000 км
- E) 1 см картада – 10 м

129. Картада аудан өлшеу үшін не қолданылады?

- A) Планиметр немесе тор көз әдісі
- B) Компас
- C) Телескоп
- D) Барометр
- E) Термометр

130. Егер картада екі нүктенің арасы 5 см, ал масштаб 1:200 000 болса, нақты арақашықтық қандай болады?

- A) 10 км
- B) 5 км
- C) 1 км
- D) 100 км
- E) 2 км

131. Градус торын құрайтын сзықтар қалай аталады?

- A) Паралльдер мен меридиандар
- B) Экватор мен нөлдік биіктік
- C) Ауа және жел сзықтары
- D) Көлдер мен өзендер
- E) Таулар мен жазықтар

132. Географиялық координаттар қандай екі шамадан тұрады?

- A) Ендік және бойлық
- B) Биіктік пен тереңдік
- C) Температура мен қысым
- D) Қашықтық пен аудан
- E) Уақыт пен жылдамдық

133. Экватор қандай бағытта өтеді?

- A) Батыстан шығысқа қарай
- B) Солтүстікten оңтүстікке
- C) Бойлық бойынша
- D) Полюстен полюске
- E) Көлденең өмес тік бағытта

134. Экологиялық қозғалыстың негізгі мақсаттары қандай?

- A) Табиғатқа зиян келтіретін әрекеттерді тоқтату, экологиялық апаттарды алдын алу, экологиялық білім беру
- B) Тек табиғи ресурстарды көптең алу
- C) Тек өнеркәсіптің дамуын қолдау
- D) Тек тұрғындардың өмір сүру деңгейін көтеру
- E) Тек жануарлар мен өсімдіктерді қорғау

135. Қазақстанда экологиялық қозғалыс неше жылдан бері белсенді жұмыс істейді?

- A) 1990 жылдардан бастап
- B) 2000 жылдардан бастап
- C) 1980 жылдардан бастап
- D) 1970 жылдардан бастап
- E) 2010 жылдан бастап

136. Жер шары неше сағаттық белдеуге бөлінеді?

- A) 24
- B) 12
- C) 20
- D) 18
- E) 30

137. Әр сағаттық белдеу неше градустық бойлыққа тең?

- A) 15°
- B) 30°
- C) 45°
- D) 10°
- E) 5°

138. Нөлдік меридианмен сәйкес келетін сағаттық белдеу қалай аталады?

- A) Нөлінші белдеу
- B) Бірінші белдеу
- C) Гринвич белдеуі
- D) Жергілікті белдеу
- E) Еуразия белдеуі

139. Экологиялық үйымдар қандай мәселелерді шешуге тырысады?

- A) Табиғат ресурстарын сақтау, экологиялық апаттарды болдырмау, адамдарды

- экологиялық біліммен қамтамасыз ету
B) Тек өнеркәсіпті дамыту
C) Тек экономикалық дағдарыстарды шешу
D) Тек әлеуметтік мәселелерді шешу
E) Тек адам құқықтарын қорғау

140. Жергілікті уақыт дегеніміз не?

- A) Белгілі бір меридианға сәйкес келетін уақыт
B) Теледидардағы уақыт
C) Жердің ауа райы
D) Тек ел астанасындағы уақыт
E) Маусымдық ауысым уақыты

141. Дүниежүзілік мұхит дегеніміз не?

- A) Жер шарын қоршаган барлық мұхиттар мен теңіздердің жиынтығы
B) Бір ғана Тынық мұхиты
C) Жер бетіндегі барлық көлдер
D) Құрлықтарды бөлөтін шекаралар
E) Тек Солтүстік Мұзды мұхит

142. Дүниежүзілік мұхитқа кіретін ірі мұхит саны қанша?

- A) 4
B) 3
C) 5
D) 6
E) 2

143. Дүниежүзілік мұхиттағы судың негізгі қасиеттерінің бірі —

- A) Тұздылығы
B) Құрғактығы
C) Құмдылығы
D) Шаңдылығы
E) Газдылығы

144. Мұхит суының тұздылығы неге байланысты өзгереді?

- A) Булану мен жауын-шашын мөлшеріне
B) Желдің жылдамдығына
C) Айдың фазасына
D) Құрлық формасына
E) Жануарлар түріне

145. Мұхит ағыстары дегеніміз не?

- A) Мұхит суының бағытты түрде үздіксіз қозғалысы
B) Мұхиттағы балықтардың қозғалысы
C) Құрлықтың өзгеруі
D) Теңіз толқындарының биіктігі
E) Жағалау сызығының ұзындығы

146. Халықтың орналасуы дегеніміз не?

- A) Адамдардың Жер бетінде тарапалуы
B) Қала атауларының тізімі
C) Халық санының өзгеруі

- D) Тек астаналардың саны
E) Халықтың білім деңгейі

147. Халық тығыздығы немен өлшенеді?
- A) 1 шаршы километрге шаққандағы адам саны
B) Бір елдегі жалпы халық саны
C) Тек қалалардағы адам саны
D) Ауыл шаруашылығы жерлерінің ауданы
E) Табиғи өсім мөлшері

148. Халық ең тығыз орналасқан аймақтарға қайсысы жатады?
- A) Шығыс және Оңтүстік Азия
B) Арктика және Антарктида
C) Орталық Австралия
D) Сахара шөлі
E) Тынық мұхиты аралдары

149. Халық сирек қоныстанған аумақтардың бірі —
- A) Амазония ормандары
B) Еуропа елдері
C) Қытай жағалауы
D) Үндістан
E) Жапония аралдары

150. Халық тығыздығы неге байланысты өзгереді?
- A) Табиғи жағдайларға, экономикалық дамуға және әлеуметтік факторларға
B) Тек халықтың ұлтына
C) Ән-қүйге деген қызығушылыққа
D) Жер көлеміне ғана
E) Жануарлар санына

151. Энергия көздері дегеніміз не?
- A) Энергия алуға пайдаланылатын табиғи және жасанды ресурстар
B) Тек электр қуатын тасымалдайтын сымдар
C) Ғимараттардың салыну тәсілі
D) Су құбырлары жүйесі
E) Тек жанармай сақтау орындары

152. Төменде берілгендердің қайсысы жаңартылатын энергия көзіне жатады?
- A) Күн энергиясы
B) Көмір
C) Мұнай
D) Табиғи газ
E) Уран

153. Көмір, мұнай, табиғи газ сияқты энергия көздері қалай аталады?
- A) Қазба отындар
B) Жаңартылатын көздер
C) Электр станциялары
D) Өсімдіктер тобы
E) Биологиялық заттар

154. Жел және су энергиясы қандай энергия көздеріне жатады?

- A) Жаңартылатын
- B) Қазба
- C) Химиялық
- D) Жануар текті
- E) Органикалық

155. Энергия үнемдеудің басты мақсаты —

- A) Табиғи ресурстарды сақтау және қоршаган ортаны қорғау
- B) Жаңа көлік түрлерін өндіру
- C) Жерді тыңайту
- D) Жанармай бағасын қымбаттату
- E) Ауаның температурасын өзгерту

156. Энергияны тұтыну дегеніміз не?

- A) Энергияның адамдар мен өндіріс үшін пайдаланылуы
- B) Энергияның табиғатқа қайта оралуы
- C) Энергияның тек өндіріс саласына пайдаланылуы
- D) Электр энергиясын өндіру
- E) Тек көлік қозғалысына арналған энергия

157. Энергияны шығару дегеніміз не?

- A) Энергияның пайдалану процесінде жоғалуы немесе айналуы
- B) Энергияның үнемделуі
- C) Энергияның жерге сінірлүй
- D) Энергияның суға айналуы
- E) Тек отынның жануы

158. Экологиялық қозғалыс дегеніміз не?

- A) Табиғатты қорғау және экологиялық мәселелерді шешуге бағытталған қоғамдық қозғалыс
- B) Тек табиғатта болып жатқан құбылыстарды зерттеу
- C) Қалаларда көлік мәселесін шешуге бағытталған қозғалыс
- D) Тек ауыл шаруашылығын дамытуға бағытталған қозғалыс
- E) Тек мәдени шараларды өткізуғе бағытталған қозғалыс

159. Энергияны тиімді пайдалану дегеніміз не?

- A) Энергияны мүмкіндігінше аз тұтыну
- B) Энергияны барынша көп тұтыну
- C) Тек жаңартылатын энергия көздерін қолдану
- D) Энергия шығару жүйелерін тек өндіруге арналған
- E) Барлық энергияны бір жерге жинау

160. Энергияның жоғалуы немесе ауысуы қалай анықталады?

- A) Жұмыс нәтижесінде энергияның бір түрінің басқа түрге ауысуымен
- B) Тек химиялық процестер кезінде
- C) Жерді өндеу барысында
- D) Өсімдіктердің өсуімен
- E) Жануарлардың тыныс алуымен

161. Баламалы энергия көздері дегеніміз не?

- A) Қалпына келтірілетін, қоршаган ортаға зиян келтірмейтін энергия көздері

- B) Тек көмір мен мұнайдан алынатын энергия
- C) Қазба отындардан алынатын энергия
- D) Тек табиғи газдан алынатын энергия
- E) Электр станцияларында өндіретін энергия

162. Қай энергия көзі баламалы энергия көздеріне жатады?

- A) Күн энергиясы
- B) Көмір
- C) Мұнай
- D) Табиғи газ
- E) Уран

163. Күн энергиясының артықшылығы неде?

- A) Ол жаңартылатын және қоршаған ортаға зиянсыз
- B) Ол тек тұнде қолданылады
- C) Ол тек үлкен қалаларда қолданылуы мүмкін
- D) Ол тым қымбат
- E) Ол тек күндіз ғана қолданылады

164. Жел энергиясының негізгі кемшілігі қандай?

- A) Желдің күші тұрақсыз болуы мүмкін
- B) Ол өте қымбат
- C) Жел энергиясы тек қыста қолданылады
- D) Жел турбиналары үлкен жер аумағын қажет етеді
- E) Жел энергиясы тек күндіз ғана қолданылады

165. Биомасса энергиясы қандай материалдардан алынады?

- A) Өсімдіктер мен жануарлар қалдықтары
- B) Тек металл қоқыстарынан
- C) Тек көмір мен мұнайдан
- D) Тек пластик қалдықтарынан
- E) Су мен жердің араласынан

166. Өсімдіктердің систематикасында қандай бірлік ең төменгі деңгей болып табылады?

- A) Түр
- B) Тұқым
- C) Отбасы
- D) Туыс
- E) Класс

167. Қосжарнақтылардың ерекшелігі неде?

- A) Өсімдіктерде екі жарнақты тұқымдар болады
- B) Өсімдіктерде бір жарнақты тұқымдар болады
- C) Олар тек шөптесін өсімдіктерден тұрады
- D) Олар тек ағаштардан тұрады
- E) Олар тек гүлді өсімдіктерден тұрады

168. Егер бір зат белгілі бір жылдамдықпен қозғалса, ол басқа затқа қатысты қалай сипатталады?

- A) Жылдамдығы мен бағыты бойынша салыстырмалы түрде
- B) Тек бағыты бойынша
- C) Тек жылдамдығы бойынша

- D) Тек орын ауыстыруы бойынша
- E) Тек тоқтауы бойынша

169. Жылдамдықтың салыстырмалылығы қандай жағдайда көрінеді?

- A) Бақылаушының тұрғысынан объектіге қатысты
- B) Тек ғарыштық объектілерде
- C) Тек адамдардың қозғалысында
- D) Жылдамдық бірқалыпты болса
- E) Егер объект тоқтаса

170. Көлік қозғалысының салыстырмалы екенін қалай түсіндіруге болады?

- A) Көлік басқа көлікке немесе қоршаған ортаға қатысты қозғалады
- B) Көлік қозғалысы тек бір бағытта болады
- C) Көлік ешқашан қозғала алмайды
- D) Көлік тек жолмен қозғалады
- E) Көлік қозғалысы тек бағдарлама бойынша жүреді

171. Өсімдіктердің таксономиялық бірліктері қандай реттілікпен орналасады?

- A) Патшалық, бөлім, класс, отбасылар, туыс, тұр
- B) Тұр, туыс, бөлім, класс, патшалық
- C) Тұқым, тұр, туыс, бөлім, патшалық
- D) Туыс, тұқым, класс, бөлім, патшалық
- E) Класс, бөлім, туыс, отбасылар, патшалық

172. Өсімдіктердің систематикасы қандай мақсатты көздейді?

- A) Өсімдіктердің түрлеріне, туыстарына және отбасыларына бөлу
- B) Өсімдіктердің өсіп-өнуін қамтамасыз ету
- C) Өсімдіктердің қасиеттерін зерттеу
- D) Өсімдіктердің тек биологиялық тұрғыдан зерттеу
- E) Өсімдіктердің климаттық әсерлерін зерттеу

173. Бір объекті басқа объектімен салыстырғанда тыныштықта тұрса, онда ол қандай жағдайда болады?

- A) Бір объектінің салыстырмалы қозғалыссыздығы
- B) Екі объектінің бірдей қозғалуы
- C) Бір объектінің қозғалыссыздығы
- D) Қозғалыс жоқ
- E) Тек уақытқа байланысты қозғалыс

174. Биогеография дегеніміз не?

- A) Жер бетіндегі тірі организмдердің таралуы мен олардың экологиялық жағдайларын зерттейтін ғылым
- B) Жануарлардың мінез-құлқын зерттейтін ғылым
- C) Тірі организмдердің пайда болуын зерттейтін ғылым
- D) Өсімдіктердің түрлерін зерттейтін ғылым
- E) Жер бетіндегі климаттық өзгерістерді зерттейтін ғылым

175. Биогеографияның негізгі мақсаты қандай?

- A) Тірі организмдердің таралу зандылықтарын анықтау
- B) Экологиялық тепе-тендікті сақтау
- C) Тірі организмдердің бейімделуін зерттеу

- D) Тек өсімдіктердің таралуын зерттеу
E) Тек жануарлардың популяциясын зерттеу

176. Қысым дегеніміз не?

- A) Бірлік ауданға түсетін күш
B) Қатты дененің ішіндегі молекулалардың жылдамдығы
C) Заттың массасы мен көлемінің арақатынасы
D) Тек сұйықтар мен газдар үшін қолданылатын қасиет
E) Тек қатты денелерге тән күш

177. Газ қысымын қалай түсінуге болады?

- A) Газ молекулаларының стеналарға соқтығысы нәтижесінде пайда болатын күш
B) Газ молекулаларының жерге тартылу күшінің әсері
C) Газдың температурасын жоғарылату
D) Газдың көлемінің кішіреюі
E) Газ молекулаларының үнемі қозғалуымен

178. Сұйықтың қысымы қандай факторларға тәуелді?

- A) Сұйықтың тереңдігі мен тығыздығына
B) Сұйықтың түсі мен көлеміне
C) Сұйықтың температурасына
D) Сұйықтың жоғары және төменгі қабаттарына
E) Сұйықтың салмағына

179. Қатты денелерде қысым қалай түсіндіріледі?

- A) Қатты дененің бетіне түсетін күштің бірлік ауданға әсері
B) Қатты дененің ішіндегі молекулалардың қозғалыс жылдамдығы
C) Қатты дененің салмағы мен температурасы
D) Қатты дененің тығыздығы мен көлемі
E) Қатты денелердің басқа денелермен жанасу күші

180. Сұйықтың қысымын есептегендеге қандай параметрлер ескеріледі?

- A) Сұйықтың тығыздығы, тереңдігі және еркін түсү үдеуі
B) Сұйықтың түсі мен көлемі
C) Сұйықтың температурасы мен көлемі
D) Сұйықтың жылдамдығы мен бағыты
E) Сұйықтың химиялық құрамы мен тұтқырлығы

181. Адамның тірек-қимыл жүйесі қандай бөлімдерден тұрады?

- A) Сүйектер, буындар және бұлшықеттер
B) Қан айналым жүйесі мен жүйке жүйесі
C) Тыныс алу жүйесі мен асқазан
D) Бүйрек пен бауыр
E) Жүрек пен тамырлар

182. Адамның сүйектері қандай қызмет атқарады?

- A) Корғаныс, тірек және қозғалысты қамтамасыз ету
B) Тек қоректік заттарды сақтау
C) Тек газ алмасуды қамтамасыз ету
D) Тек жылуды реттей
E) Тек артық сұйықтықты шығару

183. Бұлшықеттердің негізгі қызметі қандай?

- A) Қозғалыс пен дененің қалыпты күйін сақтап тұру
- B) Қоректік заттарды бөлу
- C) Қан айналымын жақсарту
- D) Тыныс алуды қамтамасыз ету
- E) Ас қорыту процесін басқару

184. Бұындар қандай қызмет атқарады?

- A) Сүйектердің қозғалуына мүмкіндік береді
- B) Қанның ағуына көмектеседі
- C) Тыныс алу қызметін реттейді
- D) Ас қорыту процесін қамтамасыз етеді
- E) Температураны реттейді

185. Адамның қаңқасы не үшін қажет?

- A) Тірек қызметі, қорғаныш және қозғалысты қамтамасыз ету
- B) Тек энергия жинау үшін
- C) Тек қан айналымын қамтамасыз ету үшін
- D) Тек ас қорытуға қатысты
- E) Тек дene температурасына әсер ету үшін

186. Қысым ағзаларға қалай әсер етеді?

- A) Қысым ағзаның мүшелеріне әсер етіп, олардың жұмысын бұзуы мүмкін
- B) Қысым ағзаның жұмысын жақсартады
- C) Қысым ағзаның жылдамдығын жоғарылатады
- D) Қысым ағзага әсер етпейді
- E) Қысым ағзага тек қорғаныс береді

187. Адам ағзасына тәменгі қысым әсер еткенде қандай өзгерістер болады?

- A) Ағзада ауаның жетіспеушілігі, тыныс алу мен жүрек соғу жиілігі өзгереді
- B) Ағзада энергия деңгейі көтеріледі
- C) Жүрек жұмысын жақсартады
- D) Тыныс алу процесі женілдейді
- E) Ағзада артық сұйықтық жиналады

188. Ағзага жоғары қысымның әсері қандай?

- A) Ағзада артық жүктеме пайда болып, жүрекке қосымша салмақ түседі
- B) Ағзага пайда келтіреді, күш-қуатты арттырады
- C) Тыныс алу женілдейді
- D) Денениң барлық мүшелері жақсарады
- E) Қан айналымы жақсарады

189. Қысымның ағзага теріс әсер етуі қандай жағдайларда болуы мүмкін?

- A) Қысым тым жоғары немесе тым тәмен болғанда
- B) Қысым қалыпты жағдайда болғанда
- C) Қысым тек терен суға түскенде ғана әсер етеді
- D) Қысым тек жылды ортада әсер етеді
- E) Қысым тек азық-түлікке байланысты өзгергенде

190. Тәменгі қысым жағдайында адам қандай жағдайды сезінуі мүмкін?

- A) Бас айналу, шаршау және тыныс алудың қындауы
- B) Қуаныш пен энергияның көбеюі

- C) Тыныс алудың женілдеуі
- D) Жоғары энергия мен күш-куат сезімі
- E) Тез ұйықтап қалу

191. Экожүйенің құрамбөліктегі қандай негізгі бөліктерден тұрады?

- A) Өсімдіктер, жануарлар, микроорганизмдер және қоршаған орта
- B) Тек өсімдіктер мен жануарлар
- C) Тек климаттық факторлар
- D) Тек су мен ауа
- E) Тек топырақ пен су

192. Экожүйеде энергия қалай тасымалданады?

- A) Өсімдіктерден жануарларға, ал жануарлардан микроорганизмдерге өтеді
- B) Тек өсімдіктерден тікелей жануарларға беріледі
- C) Тек жануарлардан микроорганизмдерге беріледі
- D) Барлық энергия бір мезгілде барлық деңгейге беріледі
- E) Энергия тек суға беріледі

193. Экожүйеде қандай байланыстар түрлері бар?

- A) Тікелей және жанама байланыстар
- B) Тек тікелей байланыстар
- C) Тек жанама байланыстар
- D) Тек қоректік байланыстар
- E) Тек химиялық байланыстар

194. Өсімдіктер мен жануарлар арасындағы байланыс қандай рөл атқарады?

- A) Өсімдіктер жануарларды тамақпен қамтамасыз етеді, ал жануарлар өсімдіктерді тозаңдандырады
- B) Жануарлар өсімдіктерді тек жеп қана қояды
- C) Өсімдіктер жануарлармен ешқандай байланыста болмайды
- D) Жануарлар тек өсімдіктермен байланыс орнатады
- E) Өсімдіктер мен жануарлар арасындағы байланыс тек қана зиянды болып табылады

195. Экожүйеде микроорганизмдердің рөлі қандай?

- A) Олар қоректік заттарды қайта өндейді және органикалық заттарды минералды заттарға айналдырады
- B) Олар тек ауаны тазалайды
- C) Олар тек өсімдіктердің өсуін қамтамасыз етеді
- D) Олар тек жануарлармен байланыста болады
- E) Олар тек топырақтағы зиянды заттарды жинайды

196. Экожүйенің ауысымы дегеніміз не?

- A) Экожүйенің бір түрден басқа түрге өзгеруі
- B) Экожүйедегі жануарлар мен өсімдіктердің әртүрлілігі
- C) Экожүйенің бірқалыпты жағдайдағы сақталуы
- D) Экожүйенің табиғи тепе-тендікте болуы
- E) Экожүйедегі химиялық заттардың айналымы

197. Экожүйенің ауысымын қандай факторлар тудырады?

- A) Табиғи апарттар, климаттық өзгерістер және биотикалық факторлар
- B) Тек климаттық өзгерістер
- C) Тек жануарлар санының артуы

- D) Тек өсімдіктердің таралуы
- E) Тек су ресурстарының өзгеруі

198. Экожүйенің ауысымына қандай кезеңдер тән?

- A) Бастапқы, орташа және тұрақты кезеңдер
- B) Тек бастапқы кезең
- C) Тек тұрақты кезең
- D) Тек орташа кезең
- E) Тек апаттық кезең

199. Экожүйенің ауысымының нәтижесінде не өзгереді?

- A) Биотикалық және абиотикалық факторлардың арақатынасы
- B) Тек жануарлар мен өсімдіктердің түрлері
- C) Тек климаттық жағдайлар
- D) Тек топырақтың құрамындағы минералдар
- E) Тек ауа райының жағдайы

200. Экожүйенің ауысымы қандай нәтижеге әкелуі мүмкін?

- A) Экожүйенің жаңа тепе-тендікке жетуі
- B) Экожүйенің толық құлдырауы
- C) Тек климаттың өзгеруі
- D) Тек өсімдіктердің азаюы
- E) Тек жануарлардың көбеюі

«Логика және сыни ойлау» блогы бойынша тест сұрақтарының үлгілік тізімі

1. Қылышты құрап тұрған бір көшениң бойына 11 ағаш, қылышты құрап тұрған екінші көшениң бойына 11 ағаш отырғызуға болатын орын бар. Қылышты құрап тұрған екі көшеге отырғызылатын ағаштардың ең аз саны қанша болмақ?

- A) Ағаштар саны 21
- B) Ағаштар саны 23
- C) Ағаштар саны 15
- D) Ағаштар саны 17
- E) Ағаштар саны 19

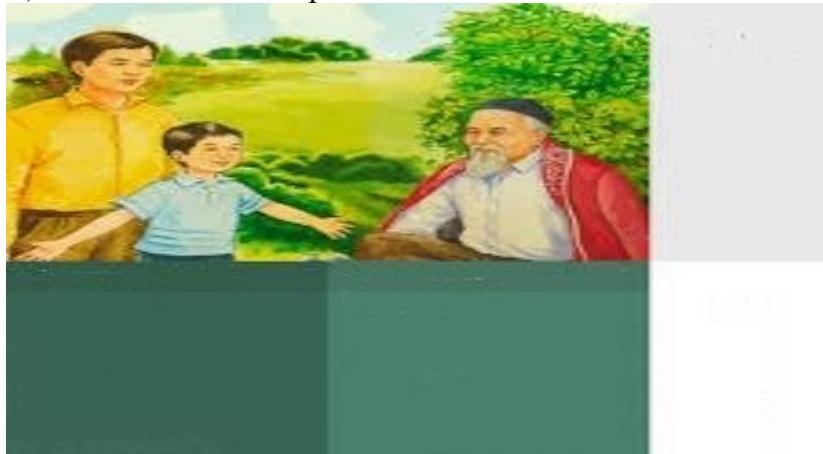
2. Дәптер - қаламсапқа қарағанда арзан, ал қарындашқа қарағанда қымбат. Қайсысы арзан?

- A) Қарындаш
- B) Қаламсап
- C) Дәптер
- D) Кітап
- E) Бояу

3. Белгісіз азаматтың әкесінің аты - Абай САМАТҰЛЫ, ұлының аты – Жамбыл ОМАРҰЛЫ. Белгісіз азаматтың аты-жөні кім?

- A) Омар Абайұлы
- B) Абай Жамбылұлы
- C) Абай Омарұлы
- D) Самат Омарұлы
- E) Жамбыл Абайұлы

4. Ваня Петядан жоғарғы қабатта, бірақ Сенядан төменгі қабатта, ал Коля - Петядан төменгі этажда тұрады. Олардың әрқайсысы төрт қабатты үйдің қай қабаттарында тұрады?
- A) 1 қабатта-Коля, 2 қабатта-Петя, 3 қабатта-Ваня, 4 қабатта-Сеня
  - B) 1 қабатта-Ваня, 2 қабатта – Коля, 3 қабатта-Сеня, 4 қабатта-Петя
  - C) 1 қабатта-Петя, 2 қабатта – Коля, 3 қабатта-Сеня, 4 қабатта-Ваня
  - D) 1 қабатта-Коля, 2 қабатта-Ваня, 3 қабатта-Сеня, 4 қабатта-Петя
  - E) 1 қабатта-Сеня, 2 қабатта – Петя, 3 қабатта-Ваня, 4 қабатта-Коля

5. Екі жолаушыөзенге жақындағы. Өтүге болатын қайық бір адамға арналған. Екі адамның салмағын көтере алмайды! Жағадағы екі жолаушы шаршылардың көмексіз екеуі де осы қайықпен келесі жағаға өтті. Олар мұны қалай жасады?

- A) Екеуі бір өзеннің қарам-карсы жағаларында болды. Алдымен біреуі, содан кейін екіншісі өтті.
- B) Екеуі өзеннің бір жағасында болды. Біреуі қайықпен өтті, екіншісі жүзіп кетті. Шаршаган кезде орындарын ауыстырды.
- C) Екеуі өзеннің бір жағасында болды. Екеуі де қайықпен өтті.
- D) Екеуі өзеннің бір жағасында болды. Екеуі де жүзіп өтті.
- E) Екеуі екі түрлі өзеннің жағасында болды. Ешқайсысы келесі жағаға өте алмады.

6. Бір жарым лимон - 150 теңге тұрады. 10 лимон қанша тұрады?

- A) 1000 теңге
- B) 150 теңге
- C) 200 теңге
- D) 300 теңге
- E) 1500 теңге

dreamstime.com

ID 30646514 © Artem Samokhvalov

7. Кітап үшін 1000 теңге және кітап құнының тағы жартысы төленді. Кітап қанша тұрады?

- A) 2000 теңге
- B) 100 теңге
- C) 300 теңге
- D) 400 теңге
- E) 500 теңге

8. Бір минут сайын бөрененің бір метрлік бөлігі кесіледі. Ұзындығы 6 метр болатын бөрене

қанша минутта кесіледі?

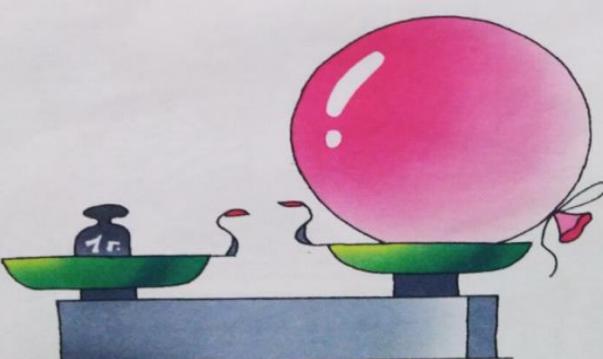
- A) 5 минутта кесіледі
- B) 10 минутта кесіледі
- C) 15 минутта кесіледі
- D) 20 минутта кесіледі
- E) 30 минутта кесіледі

9. Қайсысы ауыр? 1 килограмдық таразы тасы немесе 1 килограмм шарлар?

- A) Олардың салмағы тең
- B) 1 килограмдық таразы тасы ауыр
- C) 1 килограмм шарлар ауыр
- D) Алдымен тең салмақ болады, бірақ біртіндеп, шарлардың көлемі үлкен болғандықтан, оларға архимедтік күш әсер ететіндіктен таразы басы ауырлай түседі
- E) Алдымен салмағы бірдей болады, бірақ олардың массасы әртүрлі, сондықтан 1 килограмдық таразы тасы біртіндеп ауырлай түседі (Архимедтік заң күшин ескере отырып).

В какой позиции будут весы, если на них положить килограммовую гирю и килограмм воздушных шариков?

10. Санап шығыңыз! Автобус жүріп келеді. Онда 5 жолаушы отыр. Аялдамада 6 жолаушы кірді. Келесі аялдамада 4 жолаушы түсіп қалды, және 2 жолаушы кірді, келесі аялдамада 3 жолаушы шығып кетті де 4 жолаушы кірді, келесі аялдамада ешкім шықпады, бірақ 8

жолаушы кірді, келесі аялдамада 6 жолаушы шығып, 1 адам кірді, келесіде - 5 шығып, 4 кірді. Автобус барлығы неше аялдамаға тоқтады?

- A) 8
- B) 9
- C) 7
- D) 6
- E) 5

11. Сізде 5 таяқша бар деп елестетіңіз. Егер олардың екеуін екіге бөлсөңіз, барлығы қанша таяқша болады?

- A) Жеті таяқша.
- B) Үш таяқша.
- C) Бес таяқша.
- D) Он таяқша.
- E) Он бір таяқша.

12. Бір отбасыдағы екі апалы-сіңлілі қыздардың әрқайсысының үш ағасы бар. Отбасында қанша бала бар? Әрбір қыздың үш ағасы болса, онда отбасында қанша ұл бар?

- A) 5 бала: үш ұл және екі қыз.
- B) 8 бала: алты ұл және екі қыз.
- C) 6 бала: үш ұл және үш қыз.
- D) 7 бала: үш ұл және төрт қыз.
- E) 9 бала: бес ұл және төрт қыз.

13. Дүкенге 4 бала барды: Дима, Коля, Никита және Андрей, дүкенге барада жолда олар 4 теңге тапты. Никита дүкенге жалғыз барса, қанша ақша табар еді? Ал егер фильмде 25 бала болса, олар қанша ақша табады?

- A) 4 теңге
- B) 20 теңге
- C) 16 теңге
- D) 12 теңге
- E) 100 теңге

14. Бір күндік жәндіктер қанша уақыт өмір сүреді ?

- A) 1 күн
- B) 1 ай
- C) 1 жыл
- D) 1 апта
- E) 10 жыл

15. Аулада тауықтар мен қойлар болды. Олардың 3 басы және 8 аяғы бар. Қанша тауық және қанша қой болды?

- A) 3 тауық және 2 қой.
- B) 2 тауық және 2 қой.
- C) 3 тауық және 3 қой.
- D) 2 тауық және 1 қой.
- E) 1 тауық және 2 қой.

16. Менің әкем 31 жаста болғанда, мен 8 жаста едім, ал қазір әкем менен екі есе үлкен. Мен қазір неше жастамын?

- A) 16, әкесі 40.
- B) 18, Әкеге 42.
- C) 23, Әкеге 46.
- D) 20, әкесі 40.
- E) 22, Әкеге 44.

17. Агасы 14 жаста, ал әпкесі 10 жаста. Әпкесі қазір қанша жаста болса, агасы қанша жаста болады?

- A) 16 жыл.
- B) 18 жаста.
- C) 20 жыл.
- D) 22 жыл.
- E) 21 жыл.

18. Ең жылдам жәндікті көрсетіңіз?

- A) Шабандоз-қоныз
- B) Тарақан
- C) Ұлу
- D) Құмырсқалар
- E) Қырықаяқ

19. Ұмытшақ бала үйден шығып, досы Эндрюге барды. Ол жарты жолдан өтіп, демалуға отырғанда, кітабын үйінде қалдырып кеткенін есіне түсірді. Бала үйіне оралып, кітапты алып, Эндрюге қайта барды. Ол Эндрюдің үйіне енді жеткенде бағана демалуға отырған жерде сөмкесін ұмытып кеткенін білді. Бала сөмкесіне қайтадан барып, содан соң досына келуге мәжбүр болды. Ол Эндрюге келгенде екі шақырымның орнына әлдеқайда көп жүргенін түсінді. Бала неше шақырым жер жүрді?

- A) 2 км.
- B) 4 км.
- C) 6 км.
- D) 7 км.
- E) 8 км.

20. Екі ана, Екі қыз және Әжесі мен немересі. Барлығы қанша?

- A) 3
- B) 6
- C) 4
- D) 5
- E) 2

21. Бөренені 2 бөлікке кесу үшін 1000 теңге төлеу керек. Бөренені 4 бөлікке кесу қанша тұрады?

- A) 3000 теңге.
- B) 4000 теңге.
- C) 2000 теңге.
- D) 1000 теңге.
- E) 5000 теңге.

22. Терезенің алдында 8 жасыл қызанақ жатты. Үш күннен кейін олар қызырып кетті. Қанша жасыл қызанақ қалды?

- A) 0
- B) 8
- C) 16
- D) 4
- E) 2

23. Екі бояушы екі сағат ішінде екі бөлмені бояй алады. Алты сағат ішінде 18 бөлмені бояу

ұшін қанша суретші қажет?

- A) 24
- B) 8
- C) 18
- D) 12
- E) 6

24. Ваня мен Коля - Серёжа мен Сашадан үлкен. Серёжа мен Саша - Петядан үлкен. Ең кішісі кім?

- A) Петя
- B) Саша
- C) Серёжа
- D) Ваня
- E) Коля

25. Пәтерде иттер мен мысықтар тұрады. Барлық жануарлардың тек біреуі ит емес, ал бір үй жануарынан басқасының бері мысық. Мысықтар мен иттердің барлығы қанша?

- A) Бір ит пен бір мысық
- B) Бір ит пен үш мысық
- C) Төрт ит және көптеген мысықтар
- D) Бір ит пен үш мысық
- E) Екі ит пен екі мысық

26. Маша мен Ваняның әрқайсысында 3 соратын көмпіттен бар. Маша өзінің 2 көмпітін жеді. Ваня да солай істеді. Ваняда қанша көмпіт қалды?

- A) 1
- B) 2
- C) 0
- D) 4
- E) 3

27. Егер сіз жарысқа қатысып, үшінші орындағы адамды басып озсаңыз, қандай орынға ие боласыз?

- A)   Үшінші
- B)   Екінші
- C)   Үшінші
- D)   Бірінші
- E)   Бесінші

28. 100-ден 2-ні қанша рет шегеруге болады?

- A)   1 рет, $100 \div 2 = 98$. Келесі азайту 100-ден шегеруге жатпайды.
- B)   B) 100
- C)   0
- D)   25
- E)   50.

29. Фермада екі жылқы, бір қоян, бір күшік, бір мысық, шошқа мен шошқа, сиыр мен бұзау, күркетауық пен қаз болды. Иесі итпен келді. Фермада қанша аяқ болды?

- A)   Екі аяқ
- B)   44
- C)   46
- D)   34
- E)   26

30. Бұл тізімге қайсысы енбеуі керек? Майшабақ, кит, акула, тунец, треска.

- A)   Кит
- B)   Майшабақ
- C)   Акула
- D)   Тунец
- E)   Треска

31. Адамдар қартайған Атадан:

- Сіз неше жастасыз?- деп сұрады

"Мен кейбір туыстарымнан алты жұз есе үлкенмін", - деп жауап берді ол.
Рас па?

Солай болуы мүмкін бе?

- A) Егер атасы 50 жаста болса, ал немересі 1 айлық болса, онда атасы немересінен 600 есе үлкен.
- B) Егер атасы 50 жаста болса, ал немересі 1 айлық болса, онда атасы немересінен 100 есе үлкен.
- C) Егер атасы 50 жаста болса, ал немересі 1 айлық болса, онда атасы немересінен 200 есе үлкен.
- D) Егер атасы 50 жаста болса, ал немересі 1 айлық болса, онда атасы немересінен 60 есе үлкен.
- E) Егер атасы 50 жаста болса, ал немересі 1 айлық болса, онда атасы немересінен 65 есе үлкен.

32. Жеті ағайынды ұлдардың әрқайсысының бір-біреуден қарындасы бар.
Ол үйде барлығы неше қарындас бар?

- A) Біреу
- B) Үшеу
- C) Екеу
- D) Төртеу
- E) Алтау

33. Қаздар ұшып барады. Аңшы біреуін атып құлдатты.
Нешеуі қалды?

- A) Оқ тиіп құлаған біреуі қалды, қалғандары ұшып кетті
- B) Үш

- C) Он
D) Екі
E) Бес

34. Үйректер тобы ұшып барады: бір үйрек алдында, екеуі артта; біреуі - артта, екеуі алдында; біреуі екеуінің арасында және үшеуі қатарда. Барлығы қанша үйрек болды?

- A) 3 үйрек
B) 4 үйрек
C) 5 үйрек
D) 2 үйрек
E) 10 үйрек

35. “Ия, сен. Иә, мен - иә, сен екеуміз”.

Біз нешеуміз?

- A) Екеу
B) Үшеу
C) Жетеу
D) Он
E) Біреу

36. Әкесі мен ұлы, ұлы мен әкесі, немересі және атасы.

Олар барлығы нешеу?

- A) Үшеу
B) Екеу
C) Жетеу
D) Он

E) Біреу

37. Олар тобымен жүріп келеді: қайыненесі, күйеуі және күйеуі әйелімен, Анасы қызымен, әжесі - немересімен, қызы - әкесімен. Олар барлығы нешеу?

- A) Төртеу
- B) Үшеуі
- C) Жеті
- D) Бір
- E) Екеу

38. Алмұртта 37 алмұрт жемісі өсіп тұр, ал анар талының жемісі аздау. Анар талында қанша алмұрт өсіп тұр?

- A) Анар талында алмұрт өспейді
- B) Сансыз көп
- C) 37
- D) 50
- E) 100

39. Күн мен тұн бірге қанша сағатқа созылады?

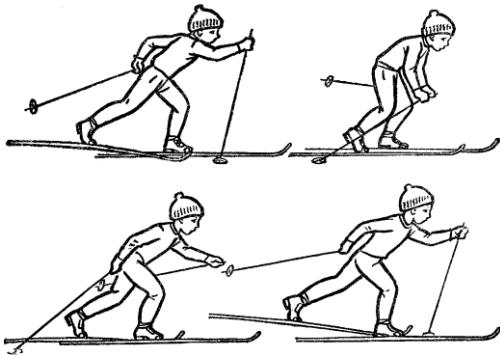
- A) 24 сағат.
- B) 48 сағат.
- C) 72 сағат.
- D) 12 сағат.
- E) 10 сағат.

40. Көшениң бір бетіндегі соңғы үйдің нөмірі 27. Көшениң қарсы бетінде қанша үй бар?

- A) 14
- B) 27
- C) 13
- D) 28
- E) 12

41. Екі шаңғышы бір уақытта бір-бірімен кездесуге қарсы бағытта жолға шықты. Біріншісі кездесетін жерге дейін 2 сағат жүрді. Екінші шаңғышы кездесуге дейін қанша уақыт жүрді?

- A) 2 сағат
- B) 3 сағат
- C) 1 сағат
- D) 4 сағат
- E) 30 минут

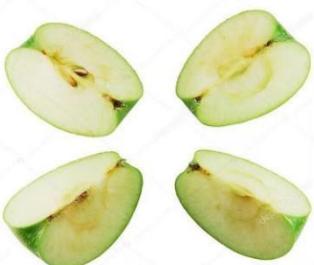
42. Екі окушы қыз мектептен үйіне, ал үш ұл оларға қарсы жүріп келеді. Барлығы қанша бала үйлеріне қайтып барады?

- A) 2
- B) 5
- C) 7
- D) 10
- E) 1

43. Үстелде 1 алма жатыр. Ол 4 бөлікке бөлінді. Енді үстелде қанша алма бар?

- A) 1
- B) 4
- C) 2
- D) 5
- E) 3

44. Үш түйекүс ұшып кетті. Бір аңшы атып таstadtы. Қанша түйекүс қалды?

- A) 0
- B) 2
- C) 1
- D) 3
- E) 4

45. Қызда 5 алма бар. Ол 3-нен басқасының берін жеді. Қызда қанша алма қалды?

- A) 3
- B) 2

- C) 1
- D) 4
- E) 5

46. Неліктен тарақандар лас жерлерде жорғаласа да жүқпалы ауруларға шалдықпайды?

- A) Тарақандардың миында антибиотиктер бар.
- B) Тарақанның құрсау тәрізді терісі оны инфекциядан қоргайды.
- C) Тарақанның мұрты инфекцияны дереу залалсыздандырады.
- D) Тарақанның қанаттары оны инфекциядан қоргайды.
- E) Тарақанның денесі кез-келген сыртқы инфекцияны өлтіреді.

47. Ағайынды үш ұлдың әрқайсысының бір-бір қарындасы бар. Отбасында барлығы қанша бала бар?

- A) 4
- B) 5
- C) 1
- D) 2
- E) 3

48. 6 трактормен жер жыртылды.

Олардың 2-үі тоқтап қалды.

Далада барлығы қанша трактор бар?

- A) 6
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 1

49. Бөлменің 4 бұрышы бар. Әр бұрышта 1 мысықтан отыр. Әр мысыққа қарама-қарсы 3 мысық отыр. Бөлмеде қанша мысық бар?

- A) 4
- B) 2
- C) 3
- D) 1
- E) 5

50. Таяқтың 2 ұшы бар. Егер біреуін кессеніз, онда қанша ұшы қалады?

- A) 2
- B) 1
- C) 3
- D) 0

E) 4

51. Бір аяғымен тұрған әтештің салмағы 3 кг. Екі аяғымен тұрса салмағы қанша болады?

- A) 3 кг.
- B) 2 кг.
- C) 1 кг.
- D) 4 кг.
- E) 0 кг.

52. Сағатына үш жылқы қосылып бірге 24 км шапты. Сонда, аттың әрқайсус неше шақырым шапты?

- A) 24 км
- B) 0 км.
- C) 12 км
- D) 2 км
- E) 10 км

53. Бір жұмыртқаны 5 минут пісіру керек. Ал 6 жұмыртқаны пісіру қанша уақыт алады?

- A) 5 минут.
- B) 10 минут.
- C) 15 минут.
- D) 20 минут.
- E) 30 минут.

54. Төрт адам 20 минут бойы домино ойнады. Сонда олардың әрқайсысы неше минут ойнады?

- A) 10 минуттан.
- B) 20 минуттан.
- C) 20 минуттан.
- D) 20 минуттан.
- E) 20 минуттан.

55. Отбасында екі бала бар. Самат - Бейбіттің ағасы, бірақ Бейбіт - Саматтың інісі емес. Бұлай болуы мүмкін бе? Бейбіт кім?

- A) Қарындасты
- B) Көршісі
- C) Агайы
- D) Жиені
- E) Немере бауыры

56. Қала бағыты бойынша 3 көлік, ал оларға қарсы 5 автобус жүріп келеді. Қалаға қанша көлік келе жатыр?

- A) 3 машина.
- B) 1 машина.
- C) 2 Машина.

- D) 0 машина.
E) 5 машина.

57. Үш бала дойбы ойнады. Барлығы үш партия ойналды. Эр бала қанша партия ойнады?

- A) Үш партиядан.
B) Алты партиядан.
C) Бес партиядан.
D) Бір партиядан.
E) Екі партиядан.

58. Бүкіл әлем қандай жәндікке "қол шапалақтайды"?

- A) “Күйе-көбелекке”
B) Көбелектерге
C) Инеліктеге
D) Масаларға
E) Шыбындарға

59. Алты аяғы, екі басы, құйрығы бір. Мынау не?

- A) Атқа мінген шабандоз
B) Қолтырауын
C) Айдаһар
D) Ұлу
E) Медуза

60. Үйлері жоқ қалалар, сувы жоқ өзендер және ағаштары жоқ ормандар қайда бар?

- A) Географиялық картада
B) Фильмдерде
C) Қиялда
D) Жұмақта
E) Түнде көретін түстерде

61. Кімдер бір орныда отырып "жүреді"?

- A) Шахматшылар
B) Арбадағы мүгедектер
C) Жүргізуші
D) Тракторшы
E) Нашақорлар

62. Бастава оңай, мүмкін, аяқтау қын.

- A) Әңгіме
B) Сым
C) Белдік
D) Жанжал
E) Арақатынас

63. Сұрақ болып табылмайды. Бірақ жауап беруді қажет етеді. Ол не?

- A) Сыртқы есіктің қонырауы немесе телефонның қонырауы.
B) Хат
C) Жеделхат
D) Достық
E) Жанжал

64. Барлығын көре алатын кезде сіз оны көре алмайсыз,
Ал ештеңе көрінбейтін кезде оны көресіз.

- A) Қараңғылық
- B) Тұман
- C) Өрт
- D) Таңсәрі
- E) Жаңбыр

65. Профессор достарына өз қолымен көкөніс салатын дайындаپ беруді шешті. Ол үшін оған қажет болды: бұрыш - 3 дана және сонша қызанақ; қияр қызанақтан аздау, бірақ шалғамнан көп. Профессор салатқа қанша түрлі көкөністі қолданды?

- A) 9
- B) 6
- C) 7
- D) 8
- E) 5

66. Сізге тиесілі нәрсе, бірақ сізден гөрі басқалар көп қолданатын нәрсе.

Ол не?

- A) Сіздің есіміңіз
- B) Сіздің бойыңыз
- C) Сіздің мейірімділігіңіз
- D) Сіздің көркіңіз
- E) Сіздің ақыл-қабілетіңіз

67. Құлағында жүрекшесі бар жалғыз құс?

- A) Үкі
- B) Түйекұс
- C) Тырна
- D) Феникс
- E) Қырғауыл

68. Римдіктер шанышқының дизайнына революциялық жаңалық енгізді-барлық кейінгі модељдер римдік шешімнің жетілдірілген түрі. Римдік жаңалыққа дейін шанышқылар қандай болды?

- A) Біртісті
- B) Көптісті
- C) Тұтастісті
- D) Үштісті
- E) Төртбұрышты

69. Ең үлкен жемісі бар өсімдікті атаңыз.

- A) Асқабақ
- B) Карбыз
- C) Қауын
- D) Қызанақ

E) Кокос

70. Кез келген ғарышкер үшүү кезінде не жоғалтады?

- A) Салмақ
- B) Оттегі
- C) Әлеммен байланыс
- D) Үйқы
- E) Корқыныш

71. Адамның он екі жұп қабырғасы бар. Ненің үш жұзге жуық қабырғасы бар?

- A) Жыланның
- B) Пілдің
- C) Қырықаяқтың
- D) Тасбақаның
- E) Киттердің

72. 90% ы өртеніп, 10% ы тасталатын дақылдарды атаңыз.

- A) Темекі
- B) Тары
- C) Жүгері
- D) Бидай
- E) Арпа

73. Ең үлкен мүйіздің иесі - мүйізтұмсық (158 см-ге дейін). Ал, ең жұмсақ мүйізі бар қай жәндік?

- A) Ұлу
- B) Ешкі
- C) Ақбөкен
- D) Сиыр
- E) Бұғы

74. Неліктен “бір күндік” жәндіктер тез өледі?

- A) Олардың ас қорыту жүйесі, тіпті аузы жоқ
- B) Олар - жұқпалы ауруға шалдықкан
- C) Олар сұыққа төзбейді
- D) Олар ыстыққа төзбейді
- E) Олар у-шу мен жарыққа төзбейді

75. "Бұл ауру. Бірақ өте сирек кездесетін дерпт. Өкінішке орай, жұқпалы емес", - деді Гиппократ. Гиппократ не туралы айтты?

- A) Данышпандық туралы
- B) Психика туралы
- C) Үйқы туралы
- D) Батылдық туралы
- E) Әзілкештік туралы

76. Егер түріктер "ауылды күзет" деп айтқысы келсе олар "қара авыл" дейтін болған. Ал бүгінгі күні ол қалай айтылады?

- A) "Қараауылда!"
- B) "Тоқта!"
- C) "Қатып қал!"
- D) "Кетпе!"

E) "Қарама!"

77. Юлий Цезарь шеберлерге өз сарбаздарының қалқандары мен қаруларын зергерлік бұйымдармен безендіруді бұйырды. Неге?

- A) Ләктырып тастап кетпеулері үшін
- B) Мотивация үшін
- C) Бедел үшін
- D) Рухты көтеру үшін
- E) Батылдық үшін

78. Егер түнгі сағат 12-де жаңбыр жауса, “72 сағаттан кейін күн ашық болады” деп күтүге бола ма?

- A) Жоқ, ейткені 72 сағаттан кейін қайтадан түн ортасы болады
- B) Түскі уақыт болады
- C) Күн болады
- D) Қар жауады
- E) Иә, күн ашық болады

79. Шамда 20 лампа бар болған. Оның 5-і жанып кетті. Қанша лампа қалды?

- A) 20 (жиырма шам - 15 жұмыс істейтін және 5 күйген лампа).
- B) 15
- C) 19
- D) 12
- E) 5.

80. Қай жәндіктің мұрты өз аяқтарынан ұзын болады?

- A) Тарақанның
- B) Жирафтың
- C) Бұғының
- D) Медузаның
- E) Ұлудың

81. Бір джентльмен өзінің досына тапсырыс бойынша суретшіге салдырған портретті көрсетіп тұрып: "Менің әпкелерім де, бауырларым да жоқ, бірақ бұл адамның әкесі - менің әкемнің ұлы болған", - деді. Портретте кім бейнеленген?

- A) Джентльменнің ұлы.
- B) Джентльменнің ағасы.
- C) Джентльменнің атасы.
- D) Джентльменнің немересі.
- E) Джентльменнің өзі.

82. Саябақта 8 орындық бар. Ушеуі қайта боялды. Саябақта қанша орындық калды?

- A) Сегіз
- B) Бес
- C) Алты
- D) Жеті
- E) Он

83. Термометр плюс +15 градусты көрсетіп тұр. Егер термометр екеу болса қанша градус көрсеткен болар еді?

- A) + 15 градус
- B) + 30 градус

- C) + 45 градус
- D) + 60 градус
- E) 0 градус

84. Қайсысы ауыр, қайсысы жеңіл: 1 кг мақта немесе 1 кг темір?

- A) Бірдей
- B) 1 кг алма
- C) 1 кг бидай
- D) 1 кг тұз
- E) 1 кг мақта

85. “Екі рет туады, бір рет өледі”?

- A) Жылан
- B) Тасбақа
- C) Кесіртке
- D) Сушаян
- E) Өрмекші

86. Адам бойындағы еш азаймайтын, тек көбейе беретін нәрсе не?

- A) Адамның жасы
- B) Ақыл
- C) Адамның салмағы
- D) Білімпаздық
- E) Достық.

87. Сіз одан көп алған сайын ол үлкейе береді. Ол не?

- A) Шұңқыр
- B) Ақша
- C) Жад
- D) Махаббат
- E) Ластанбау

88. Күн сайын тауға барады, таудан қайтады, бірақ орнында қалады?

- A) Жол
- B) Күн
- C) Ай
- D) Жаңбыр
- E) Өзен

89. Денесіне шеге қағуға болатын жалғыз жануар?

- A) Жылқы
- B) Бұқа
- C) Мүйізтұмсық
- D) Піл
- E) Ит

90. Қандай жануардың терісінен ағаш және мәрмәр тасты жылтырататын егеуіш жасалады?

- A) Акулалардың
- B) Бұқаның
- C) Мүйізтұмсықтың
- D) Пілдің

E) Жылқылардың

91. Аш қарынға қанша жұмыртқа жеуге болады?

- A) 1 (қалғандары “аш қарынға жеген“ деп саналмайды).
- B) 10
- C) 2
- D) 3
- E) 0

92. “Өкемнің ұлы, бірақ менің ағам емес”. Кім туралы айтылып тұр?

- A) Немере аға туралы
- B) Тұған аға туралы
- C) Менің ұлым
- D) Мен өзім
- E) Менің немерем

93. “Тамақтандырсаныз ол тіріледі. Шөлін қандырсаныз, ол өледі”. Ол не?

- A) От
- B) Жануарлар
- C) Өсімдіктер
- D) Достық
- E) Қақтығыстар

94. Отқа жанбайтын және суға батпайтын не?

- A) Мұз
- B) Титан
- C) Шыны
- D) Пластик
- E) Ғалымдардың еңбектері

95. Австралиялықтар қай жәндікті “теңіз арасы” деп атайды?

- A) Медузаны
- B) Пингвіндерді
- C) Итбалықтарды
- D) Теңіз кірпілерін
- E) Кірпікшешенді

96. Үш тауық үш күнде үш жұмыртқа береді. 12 күнде 12 тауық қанша жұмыртқа салады?

- A) 48
- B) 12
- C) 24
- D) 36
- E) 4

97. Адам қолға үйреткен наsectом?

- A) Араптар
- B) Көбелектер
- C) Инелік
- D) Масалар
- E) Шыбындар

98. Қандай сұраққа "иә" деп жауап беру мүмкін емес?

- A) "Сіз ұйықтап жатырсыз ба?»
- B) "Сіз серуендең жүрсіз бе?»
- C) "Сіз істеп жатырсыз ба?»
- D) "Сен бақыттысың ба?»
- E) "Сен ақылдысың ба?»

99. Қандай түйінді тарқату мүмкін емес?

- A) Теміржол
- B) Туыстық қатынастар
- C) Мемлекеттік
- D) Махаббат
- E) Қылмыстық

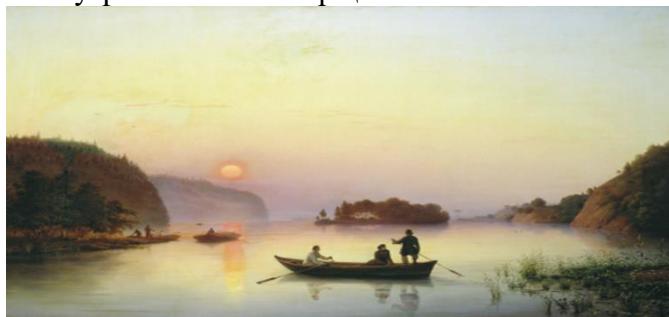
100. Қандай жануарлар әрқашан көздерін ашып ұйықтайды?

- A) Балықтар
- B) Балалар
- C) Маймылдар
- D) Қолтырауындар
- E) Yki

101. Екі солдат өзеннің сол жағалауына жақындағы, олар келесі жағалауға өтуі керек еді. Екі жасөспірім жағаға жақын жерде қайықпен жүзіп жүрді, суда басқа қалқымалы қайықтар болған жоқ. Алайда қайық суда 100 кг-нан артық салмақты көтере алмайды.

Сарбаздарды оң жағалауға өткізуі қалай ұйымдастыруға болады және мұны қанша сапарда жасауға болады? Бір сарбазды өткізу үшін екі сапар қажет: бірінші сапарда екі жасөспірім қарсы жағалауға өтеді, екеуінің біреуі сол жерде қалады, ал екінші жасөспірім қайықпен бастапқы жағалауға оралады.

Екінші рейсте жасөспірім қайықты солдаттардың біреуіне береді. Солдат оң жағалауға өтіп, қайықты екінші жасөспірімге қайтарады. Екінші жасөспірім бастапқы жағалауға жетеді. Осылайша, бір сарбазды паромға апару үшін екі сапар қажет болса, екеуін судан өткізу үшін неше сапар қажет?

- A) 4 рейс қажет болады
- B) 3 рейс қажет болады
- C) 2 рейс қажет болады
- D) 5 рейс қажет болады
- E) 1 рейс қажет болады

102. Англияда бұл гүлді ақындар жырлаған

Ол сәби перілер мен нәзік эльфтер үшін бесік ретінде қызмет етеді. Отаны - Парсы, ол жерден Түркияға қоныс аударып, XIX ғасырда Еуропаға тарады. Голландияда бұл гүлге табыну болды. Амстердамда бұл гүлдің екі үш пиязына (ұрығына) екі тас үй сатып алынғаны туралы тарихи дәлел бар.

- A) Қызгалдақтар
- B) Раушан гүлі
- C) Орхидеялар
- D) Магнолия
- E) Лиандралар

103. Өрттен қорқынышты не бар?

- A) Тұтін
- B) Жанартаудың оянуы
- C) Жер сілкінісі
- D) Соғыс
- E) Сел

104. Әнді музыкасыз орындау қалай аталады?

- A) Акапелла
- B) Ария

- C) Хор
 D) Соло
 E) Речитатив

105. Қандай жануардың салмағы 190 тоннаға дейін жетеді?

- A) Көк кит
 B) Гиппопотам
 C) Піл
 D) Мүйізтұмсық
 E) Қолтырауын

106. Катя Ирадан жылдам,
 ал Ира Ленадан жылдамырақ.
 Сонда, кім бәрінен жылдам қымылдайды?

- A) Катя
 B) Ира
 C) Лена
 D) Надя
 E) Оля

107. Екі көліктің біреуі кең жолмен, екіншісі тар жолмен келе жатыр.
 Жүк көлігі тар жолмен келе жатқан жоқ.
 Жеңіл көлік қандай жолмен келеді?
 Жүк көлігі ше?

- A) Жүк көлігі кең жолмен келе жатыр
 B) Жеңіл көлік кең жолмен келе жатыр

- C) Жүк көлігі кең жолмен келе жатқан жоқ
- D) Жүк көлігі тар емес жолмен келе жатқан жоқ
- E) Женіл көлік тар жолмен келе жатқан жоқ

108. Вераның терісі Людамен салыстырғанда қара тұсті.
Вера Катямен салыстырғанда әлдеқайда ақ тұсті.
Олардың ішіндегі ақшылы кім?

- A) Вера
- B) Люда
- C) Катя
- D) Оля
- E) Наташа

109. Нені дайындауға болады, бірақ жеуге болмайды?
A) Сабақ бойынша үй тапсырмасын
B) Бәліш
C) Тамақ
D) Сусын
E) Бауырсақ

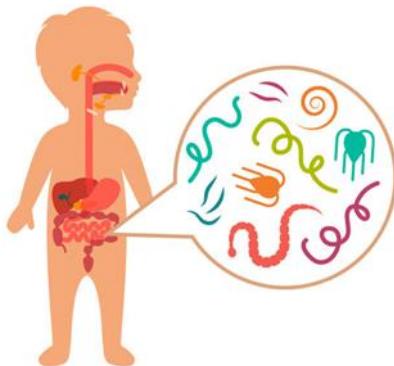
110. Толя Игорьден биік,
Игорь Колядан биік.
Сонда, ең ұзыны кім?
A) Толя
B) Игорь
C) Коля
D) Юра
E) Андрей

111. Құрлықтағы адамдар ауырмайтын ауру?
A) «Теніз ауруы»
B) Құтыру
C) Іш сүзегі
D) Летаргиялық ұйқы
E) Туретта синдромы

112. Саша Толяға қарағанда көңілді,
Толя Ванядан көңілді.
Сонда, ең көңілдісі кім?
A) Саша
B) Толя
C) Ваня
D) Юра

Е) Андрей

113. Қандай құрттардың ішектері болмайды?

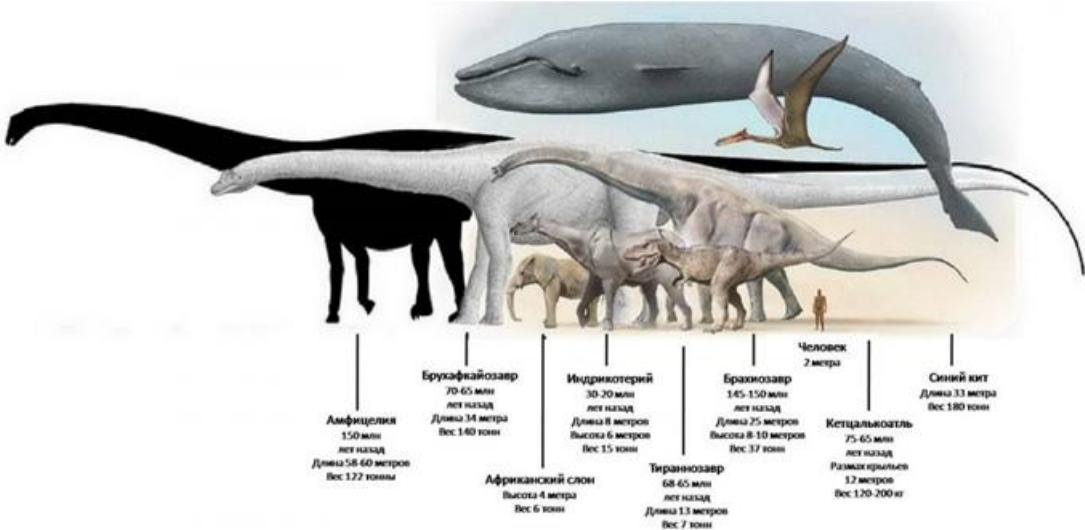
- A) Таспа құрттар
- B) Қосмекенділер
- C) Жұлдызды құрттар
- D) Жауын құрттары
- E) Мұз құрттары

114. Қандай моллюскілерді тірідей жейді?

- A) Устрицалар (Ostreidae)
- B) Брондалған (Polyplacophora)
- C) Қосжақпактылар (Bivalvia)
- D) Күрекаяқтар (Scaphopoda)
- E) Қарынаяқтылар (Gastropoda)

115. Ең ірі жануар?

- A) Көк кит – «жолақ кит»
 B) Гиппопотам
 C) Мүйізтұмысқы
 D) Піл
 E) Мегалодон

116. Өзге организмдегі ағза шырындарымен қоректенетін, басқалардың есебінен өмір сүретін тіршілік қалай аталады?

- A) Паразиттер
 B) Құрттар
 C) Жатыпшерлер
 D) Арамтамақтар
 E) Өзгенің нанын жегіштер

117. Арапдар салатын су тіршілігі қалай аталады?

- A) Інжу-маржан полиптері
- B) Балықтар
- C) Құрттар
- D) Аralар
- E) Құстар

118. Қандай құстар үша алмайды?

- A) Түйекұстар
- B) Тотықұстар
- C) Көгершіндер
- D) Үкілер
- E) Қаршыға құс

119. Бәліш үш бөлікке кесілді.

Бәлішті үшке бөлу үшін барлығы неше тілік жасалды?

- A) Yш
- B) Еki
- C) Бір
- D) Төрт
- E) Бес

120. Терезе әйнегін бес ағайындылардың қайсысы сындырды?

Андрей: «Бұл Витя немесе Толя», - деді.

Витя: «Мұны мен де, Юра да жасаған жоқпыш», - деді.

Дима: «Бұлардың біреуі шындықты айтты, ал екіншісі айтпады», - деді.

Юра: «Жоқ, Дима, сен қателесесің», - деді.

Әкелері кем дегенде үш ағайынды шындықты айтқанына сенімді.

Терезені кім сындырды?

- A) Толя сындырды
- B) Андрей сындырды
- C) Витя сындырды
- D) Дима сындырды
- E) Юра сындырды

121. Маша Светаға қарағанда жылдам жүгіреді.

Света Оляға қарағанда жылдам.

Қай қыз бәрінен жылдам жүгіреді?

- A) Маша
- B) Света
- C) Оля
- D) Надя
- E) Гая

122. Лиза мен Петя саңырауқұлақтар мен жидектерді жинауға орманға барды. Лиза саңырауқұлақ терген жоқпын. Петя не жинады?

- © depositphotos Image ID: 28728132 www.depositphotos.com
- A) Петя саңырауқұлақ жинады
  - B) Петя саңырауқұлақ жинамады
  - C) Петя жидек жинады
  - D) Петя жидек жинамады
  - E) Лиза саңырауқұлақ жинады

123. Ираның бойы Клаваға қарағанда 3 см қысқа.

Клава Любадан 5 см қысқа.

Сонда, ең ұзыны кім?

- A) Любa
- B) Клавa

- C) Ира
 D) Майя
 E) Надя

124. Екі қайың өсіп тұр. Әр қайында төрт бұр (шишка) бар.

Екі қайында барлығы неше бұр бар?

- A) қайың ағашында бұр (шишка) болмайды
 B) 8 бұр
 C) 7 бұр
 D) 6 бұр
 E) 12 бұр

125. Қандай жәндік өз салмағынан 10 есе ауыр жүкті көтере алады?

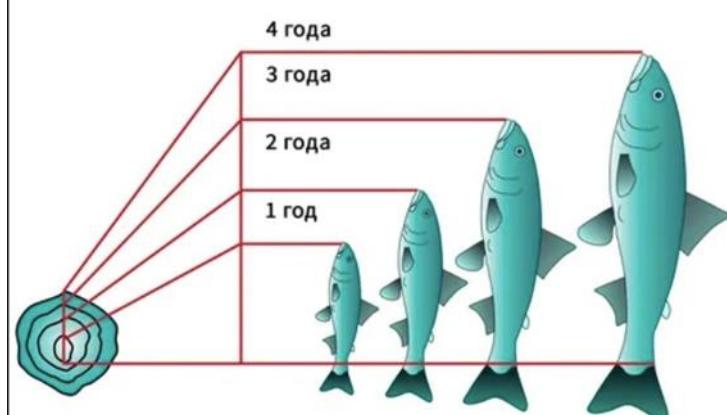
- A) Құмырсқа
 B) Кірпі
 C) Ақызыз
 D) Ара
 E) Тасбақа

126. Су қоймасындағы судың температурасы Цельсий бойынша 17 градус.

Онда тіршілік ететін балықтардың дене температурасы қандай?

- A) 18 градус Цельсий
 B) 20 градус Цельсий
 C) 25 градус Цельсий
 D) 22 градус Цельсий
 E) 23 градус Цельсий

127. Сіз мөнке балығын (карась) ауладыныз. Оның жасы нешеде екенін қалай білеміз?

- A) Қабыршағындағы сақиналарды санаңыз
 B) Балықтың ұзындығын өлшеңіз
 C) Тұмсығының ұшынан құйрық қанатына дейін өлшеңіз
 D) Қабыршақты жамылғыны өлшеңіз

Е) Балықтың қалындығын өлшеңіз

128. Қандай организмдер өмір бойы тоқтаусыз өседі?

shutterstock.com - 2598820923

- A) Маржандар
- B) Киттер
- C) Мөңке балығы
- D) Кірпікшелілер
- E) Сегізаяқтар

129. Оттегісіз ортада өмір сүре алмайтын тіршілік иелері?

- A) Балық
- B) Балдырлар
- C) Гельминттер
- D) Анаэробты микроорганизмдер
- E) Аскаридалар

130. Дөңгелекте 8 спиц бар.

Спицалар арасында қанша бөлік бар?

- A) 7
- B) 8
- C) 6
- D) 5
- E) 3

131. Тоғайға қарай бір топ құс ұшып келді.

Олар бір бұтаққа екеуден қонып еді, бір бұтақ бос қалды.

Әрқайсысы жеке қонып еді, біреуіне бұтақ жетпей қалды.

Тоғайдада неше ағаш бар, барлығы қанша құс ұшып келді?

- A) Үш ағаш, төрт құс
 Ә) Төрт ағаш, төрт құс
 С) Төрт ағаш, үш құс
 D) Үш ағаш, үш құс
 Е) Төрт ағаш, бес құс

132. Толя мен Игорь сурет салып отыр.

Бірі - үйдің, екіншісі - жапырақтың бұтақтың бейнесін салуда.

Игорь үйді салмаса, Толя нениң суретін салды?

- A) Толя үйдің суретін салып отыр
 B) Толя жапырақтың суретін салып отыр
 С) Толя ұшақтың суретін салып отыр
 D) Толя машинаның суретін салып отыр
 Е) Толя ағаштың суретін салып отыр

133. Үш құрбы ақ, жасыл, көк көйлек, аяқ киім киіп шықты. Бірдей түсті көйлек пен аяқ киім Аняда ғана бар. Валяның аяқ киімі де, көйлегі де аппақ емес. Наташа жасыл аяқ киім киген.

Құрбылардың әрқайсысының көйлектері мен аяқ киімдерінің түсін анықтаңыз.

- A) Наташа көк көйлек пен жасыл туфлимен, Валя - жасыл көйлек пен көк туфлимен, Аня ақ көйлек пен ақ туфлимен шықты. Наташа көк көйлек пен жасыл туфлимен, Аня жасыл көйлек пен көк туфлимен шықты. Валя жасыл көйлек пен көк туфлиде
 B) Наташа көк көйлек пен жасыл туфлимен, Аня жасыл көйлек пен көк туфлимен шықты
 C) Валя - жасыл көйлек пен көк туфлиде

- D) Валя - жасыл көйлек пен көк туфлиде
E) Аня ақ көйлек, ақ туфли киген

134. Халықаралық конгрессте төрт ғалым кездесті: физик, тарихшы, биолог және математик. Олардың ұлттары әртүрлі болды және ғалымдардың әрқайсысы төрт тілдің екеуінде (орыс, ағылшын, француз және итальян) сөйлегенімен, олардың төртеуі де сөйлейтін тіл болмады. Үшеуі де сөйлейтін тіл болды. Ғалымдардың ешқайсысы бір мезгілде французша да, орысша да сөйлемеген. Физик ағылшын тілін білмесе де, биолог пен тарихшы бір-бірімен сөйлескісі келсе, аудармашы қызметін атқара алғатын. Тарихшы француз тілінде сөйлейді және математикпен сөйлесе алады, бірақ соңғысы бірде-бір орыс сөзін білмейді. Физик, биолог және математик бір тілде бірге сөйлесе алмайды.

Әрбір ғалым қандай екі тілді біледі?

- A) Физик француз және итальян тілдерінде, тарихшы орыс және итальян тілдерінде, биолог ағылшын және француз тілдерінде, математик ағылшын және итальян тілдерінде сөйлейді.
- B) Физик орыс және итальян тілдерінде, биолог ағылшын және француз тілдерінде, математик ағылшын және итальян тілдерінде сөйлейді.
- C) Физик ағылшын және француз тілдерінде, тарихшы орыс және итальян тілдерінде, биолог ағылшын және француз тілдерінде, математик француз және итальян тілдерінде сөйлейді.
- D) Физик араб және итальян тілдерінде, тарихшы француз және испан тілдерінде, биолог ағылшын және француз тілдерінде, математик ағылшын және итальян тілдерінде сөйлейді.
- E) Физик француз және итальян тілдерінде, тарихшы орыс және итальян тілдерінде, биолог ағылшын және француз тілдерінде, математик ағылшын және итальян тілдерінде сөйлейді.

135. Кино билеттеріне кезекте тұрғандар: Юра, Миша, Володя, Саша және Олег.

Белгілі болғаны:

- 1) Юра билетті Мишадан ерте, бірақ Олегтен кеш сатып алады.
- 2) Володя мен Олег бір-бірінің қасында тұрған жоқ.
- 3) Саша Олегке, Юрага немесе Володяға жақын тұрған жоқ.

Кезекте кім кімнен кейін тұр?

- A) Үлдар келесі ретпен тұр: Олег, Юра, Володя, Миша және Саша
- B) Миша мен Саша, Олег, Юра, Володя
- C) Юра, Володя, Миша және Саша, Олег
- D) Саша, Олег, Юра, Миша және Володя
- E) Саша, Миша, Володя, Олег, Юра

136. Отбасыда үш перзент бар.

Үлдардан гөрі қыздар көп.

Отбасында неше әпкес бар?

- A) Екі әпкесі бар
- B) Екі ұл, бір әпкесі бар
- C) Бір әпкесі, екі інісі бар
- D) Үш әпкесі бар
- E) Үш інісі бар

137. Отбасында төрт бала бар. Олар 5, 8, 13 және 15 жаста. Балалардың есімдері - Аня, Боря, Вера және Гая.

Бір қыз бала бақшага барса, Аня Борядан үлкен болса, Аня мен Вераның жасының қосындысы үшке бөлінсе, әр бала неше жаста?

- A) Вера 5 жаста, Бор 8 жаста, Аня 13 жаста, Гала 15 жаста
- B) Вера 5 жаста, Боря 8 жаста, Аня 13 жаста, Гала 5 жаста
- C) Вера 15 жаста, Боря 18 жаста, Аня 3 жаста, Гала 5 жаста
- D) Вера 5 жаста, Бор 8 жаста, Аня 13 жаста, Гала 12 жаста
- E) Вера 3 жаста, Бор 8 жаста, Аня 3 жаста, Гала 5 жаста

Шешім. Аня мен Вераның жасының қосындысы үшке бөлінеді және бұл бір қыз 5 жаста, екіншісі 13 жаста болған жағдайда мүмкін болады. Бірақ мәселе бойынша Аня Борядан үлкен. Демек, Аня 13 жаста, ал Вера 5 жаста. Сонымен бірге Гая 15 жаста екені анық.

138. Саша Игорьден 10 жас кіші.

Игорь Лешадан 2 жас үлкен.

Ең жасы кім?

- A) Саша

- B) Леша
- C) Игорь
- D) Дима
- E) Юра

139. Төрт қыз әңгімелесіп отыр: Аня, Валя, Галя және Надя.

1) Жасыл көйлектегі қыз - Аня емес, Валя емес - көк көйлектегі қыз бен Надяның арасында тұрады.

2) Ақ көйлек киген қыз қызылт көйлекті қыз бен Валяның арасында тұрады.

Әр қыз қандай түсті көйлек киеді?

- A) Галяның көйлегі жасыл, Надяның қызылт, Валяның көк, Аняның ақ.
- B) Галя қызыл түсті көйлек киген
- C) Надя ақ түсті көйлек киген
- D) Вали қызылт түсті көйлек киген
- E) Аня көк көйлек киген

140. Төрт дос (Петя, Боря, Алеша және Коля) апаларымен бірге мектептегі Жаңа жылдық балға барды.

Бірінші би кезінде олардың әрқайсысы өз әпке-қарындастарынан өзгелермен биледі. Лена - Петямен, Светлана - Наташаның ағасымен, Оля - Светлананың ағасымен, Боря - Алешаның әпкесімен, Алеша Петяның әпкесімен биледі.

Кім-кімнің ағасы? Кім кіммен билеген?

- A) Петя - Оляның ағасы, Петя Ленамен биледі
Боря - Наташаның ағасы, Боря Светланамен биледі
Алеша - Светлананың ағасы, Алеша Олямен биледі
Коля - Ленаның ағасы, Коля Наташамен биледі
- B) Петя - Наташаның ағасы, ал Боря Светланамен биледі
C) Коля - Оляның ағасы, ал Петя Ленамен биледі
D) Алеша - Светлананың ағасы, Алеша Олямен биледі
E) Алеша Ленаның ағасы, Коля Наташамен биледі

141. Миша Олегтен күшті,

Миша Петядан әлсіз.

Ең күштілері кім?

- A) Петя
- B) Миша
- C) Олег
- D) Алексей
- E) Иван

142. Ең ірі маймыл қайсысы?

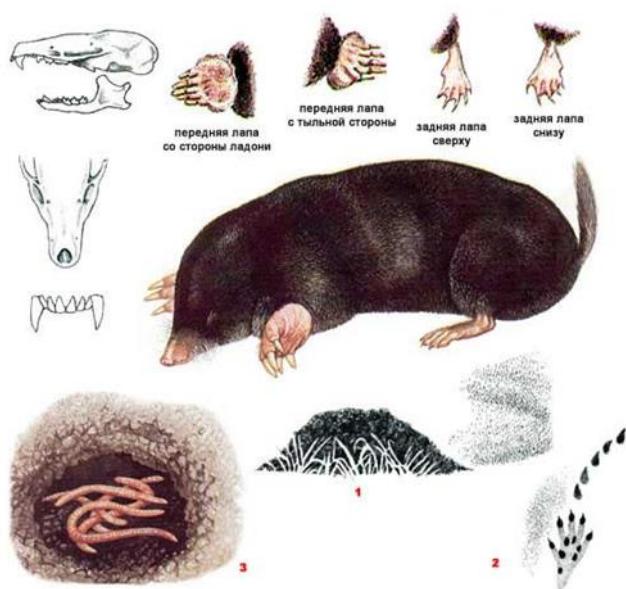

- A) Горилла
- B) Непалдық сұр лангр
- C) Мандрель
- D) Тибет макакасы
- E) Сары бабуиндар

143. Жүзге дейінгі сандардың қосындысы неге тең?

- A) 1-ден 100-ге (қоса алғанда) дейінгі сандардың қосындысы 5050-ге, 1-ден 100-ге дейінгі сандардың қосындысы (100-ді қоспағанда) 4950-ге тең.
- B) 5050
- C) 5000
- D) 4500
- E) 4900

144. Көртышқан қыс мезгіліне арналған азықты қалай дайындауды?

- A) Бастарын кесіп, қоймаға салады
- B) Жерге көмеді
- C) Жапырақтарға орап қояды

- D) Кептіреді
E) Ұсақтайды және жинап қояды

145. Көктемнің алғашқы хабаршысы қандай құстар?

- A) Қарғалар
B) Бұлғаулар
C) Жұлдызқұрттар
D) Қарақұйрықтар
E) Даалық қызғыш құс

146. Құйрығы үш метрлік әтеш сорты қай елде шығарылды?

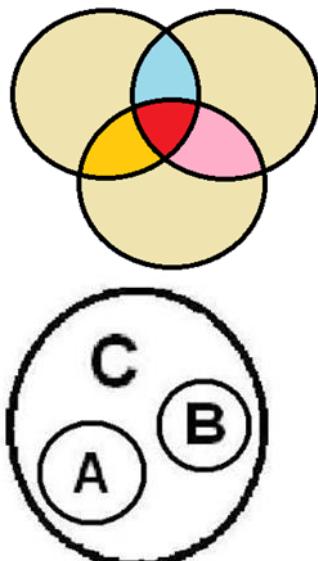
- A) Жапонияда
B) Австралияда
C) Австрияда
D) Тайландта
E) Индонезияда

147. Қай жәндіктің есту қабілеті жоқ?

- A) Шыбында
B) Инеліктे
C) Масада
D) Көбелекте
E) Тарақанда

148. «Студент» және «спортшы» ұғымдарының арасындағы байланысты анықтаңыз:

- A) Қылышу
B) Бағыныштылық
C) Ерекшелік
D) Сәйкестік
E) Қайшылық

149. (Жауапсыз махаббат).

Үш жас жігіт: Коля, Петя және Юра үш қызға ғашық: Таня, Зина және Гая. Бірақ бұл жауапсыз махаббат.

1. Коля - Таняны жақсы көретін жас жігітке ғашық болған қызды жақсы көреді.
2. Петя - Зинаны жақсы көретін жас жігітке ғашық болған қызды жақсы көреді.
3. Зина Юраны жақсы көрмейді.

Кім кімге ғашық?

- A) Коля – Гаяға, Гая – Петяға, Петя – Таняға, Таня – Юраға, Юра – Зинаға, Зина – Коляға ғашық.
B) Коля Таняны жақсы көреді

- C) Петя Зинаны жақсы көреді
- D) Таня Юранны жақсы көреді
- E) Петя Галяға ғашық

150. Қандай қосмекенділер бір жылда төрт рет терісін ауыстырады және әр жолы алдыңғысын өзі жейді.

- A) Бақалар
- B) Жыландар
- C) Шаян
- D) Сегізаяқтар
- E) Жыланбалықтар мен сәулелер

151. «Икебана» гүл шоғын жинау өнері қай елде қалыптасты?

- A) Жапонияда
- B) Қытайда
- C) Тайландта
- D) Тайванда
- E) Малайзияда

152. Қайсы гүл Күннің және Жапонияның символы саналады?

- A) Хризантема
- B) Пиондар
- C) Қызғалдақ
- D) Гербера
- E) Гортензиялар

153. Қандай гүл өз-өзіне сұқтанып, тек өзін ғана тамашалайды?

- A) Нарцисс
 B) Гортензиялар
 C) Хризантема
 D) Гербера
 E) Пиондар

154. Қандай тірі тіршіліктің бойында үш жүректен бар?

- A) Сегізаяқ, кеспе, кальмар
 B) Бақалар, жыландар
 C) Шаяндар, сегізаяқтар
 D) Жыланбалықтар мен сәулелер
 E) Киттер, кірпікшелілер

155. Моллюсттердің қанының түсі қандай?

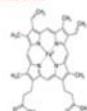
КРОВЬ

КРАСНАЯ

**Люди и большинство
позвоночных
животных**

**В состав входит
гемоглобин**

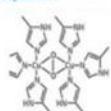

ГОЛУБАЯ

**Ракообразные,
паукообразные,
головоногие моллюски**

**В состав входит
гемацинин**

- A) Кеілдір
- B) Мәлдір
- C) Қызыл
- D) Сұр
- E) Қара

156. Қай өсімдікten бал жақсы жиналады?

- A) Линден
- B) Жалбыз
- C) Қарақұмық
- D) Жоңышқа
- E) Бақ-бақ

157. Құрлықтағы ең жылдам хайуанат?

- A) Гепард, 110 км/сағ.
- B) Түйекұс
- C) Кенгуру
- D) Барыс
- E) Жолбарыс

158. Табиғаттағы ең жіңішке жіп?

- A) Веб
- B) Табиғи жіп
- C) Синтетикалық жіп
- D) Нейлон жіп
- E) Жібек жіп

159. Қай жылан түкіреді?

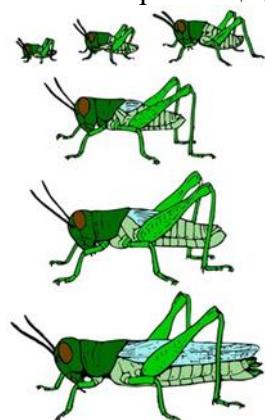
- A) Кобра
- B) Баа тартқышы
- C) Сужылан
- D) Мамба
- E) Анаконда

160. Ең ұзын тілдің иегері?

- A) «Құмырсқажегіш», ұзындығы 61 см.
- B) Жылан
- C) Сиыр
- D) Жираф
- E) Комодо айдаһары

161. Шегірткенің құлағы қайда орналасқан?

- A) Аяғында
- B) Мандайында
- C) Қанаттарында
- D) Артқы жағында
- E) Құйрығында

162. Бекас-құстың маңыраған даусы қай жерінен шығады?

- A) Құйрық
- B) Іш
- C) Бас
- D) Қанаттарынан
- E) Бүкіл денесінен

163. Қандай жануар тамақ ішкеннен кейін тісін жуады - аузын шаяды?

- A) Жолбарыс
- B) Түйе
- C) Аю
- D) Піл
- E) Жираф

164. Қандай құстардың қанаттары қырлы болады?

У каких птиц крылья покрыты не перьями, а чешуей?

У пингвинов

- A) Пингвиндердің
- B) Пеликандардың
- C) Құтанның
- D) Ләйлектің

E) Қаздың

165. Қандай хайуанаттың мойын омыртқалары көбірек?

- A) Жираф
- B) Шошқа
- C) Піл
- D) Қолтырауын
- E) Жылан

166. Түйе су қорын қайда сақтайды?

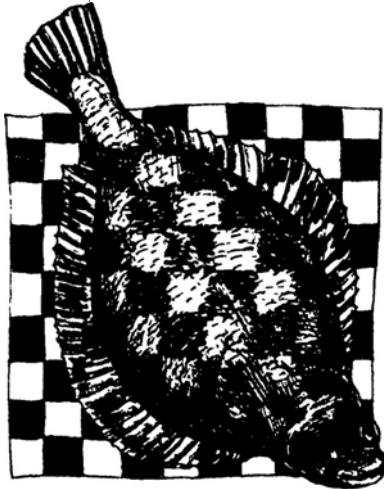
- A) Қанында
- B) Өркешінде
- C) Асқазанда
- D) Тері астында
- E) Денеде

167. Сіріңке қандай ағаштан жасалады?

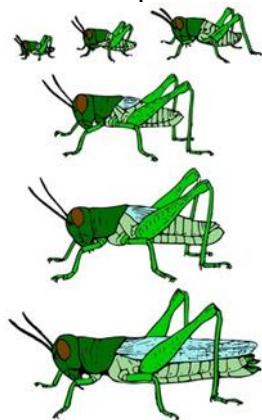
- A) Көктерек
- B) Қайың
- C) Үйеңкі
- D) Емен
- E) Тал

168. Қандай балық шахмат тақтасына айнала алады?

- A) Камбала
- B) Тұқы
- C) Иvasи
- D) Килька
- E) Мөңке балығы

169. Шегірткенің шырылы қалай шығады?

- A) Аяқты қанатқа үйкеу арқылы
- B) Іш
- C) Бас
- D) Таразылар
- E) Бұқіл денемен

170. Қандай құстың қанаты мұлде жоқ?

- A) Киви-киви
- B) Пингвин
- C) Түйекүс
- D) Тотықүс
- E) Шагала

171. Қай хайуанаттың бойындағы майы жасыл тұсті?

- A) Қолтырауын
- B) Гиппопотам
- C) Мүйізтұмсық
- D) Жылан
- E) Бақа

172. Қандай өсімдіктердің жапырақтары Күннің бағытын көрсете алады?

- A) Жабайы салат, сильфий, эвкалипт
- B) Жаңғақ
- C) Қылқан жапырақты ағаштар
- D) Қарағай
- E) Кипарис

173. Дүние жүзіндегі ең үлкен өрмекші қандай?

A) А) әлемдегі ең ірі өрмекші - *Heteropoda maxima* (лат.), Sparassidae тұқымдасынан, Лаостың Хаммуан провинциясында тіршілік етеді. Ұрғашыларының денесінің ұзындығы 4,6 см-ге дейін барады, аталықтары шамамен 3,0 см. Аяқ-қолдарының аралығы 25-тен 30 см-ге дейін.

Оңтүстік Америкадағы Голиат «Құс жегіші» аяқ-қолдарының ұзындығы бойынша одан кіші, бірақ дене мөлшері бойынша одан айтарлықтай асып тұседі

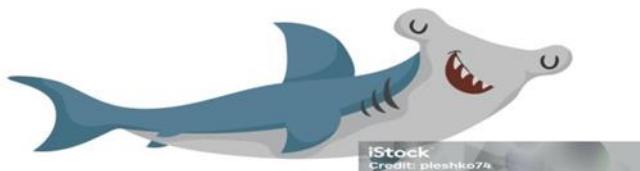
- B) Кенелер (Акари)
- C) Шаяндар (скорпиондалар)
- D) Сушаяндар
- E) Қарақұрт

174. Жер бетіндегі ең үлкен жылан

- A) Анаконда, 9 м дейін.
- B) Молга
- C) Қара мамба
- D) Қайсақа
- E) Бумсленг

175. Қай акуланың көздері бір-бірінен 2 метр қашықтықта орналасқан?

- A) Балға балық (Carcharhiniformes)
- B) Үлкен ақ акула (Lamniformes)
- C) Қара ұшты акула (Katranidae)
- D) Ала акула (Wobbegongiformes)
- E) Аапон ара балығы (Sawfish)

176. Қай көбелек саяхаттағанды ұнатады: күзде оңтүстікке, Африкаға құстарша ұшып кетіп, көктемде кері қайтады.

- A) Боялған көбелек
- B) Адмирал
- C) Аполлон Мнемосин
- D) Автоной мариголдары
- E) Ағаш көбелегі

177. Қай бақа өзінің итбалықтарына арнап терезесі, шатыры бар, бірақ есігі жоқ үй салады?

- A) Темір ұстасы – квакша бақасы
- B) Қырышығыстық бақа
- C) Сібірлік бақа
- D) Шөпте жүретін бақа

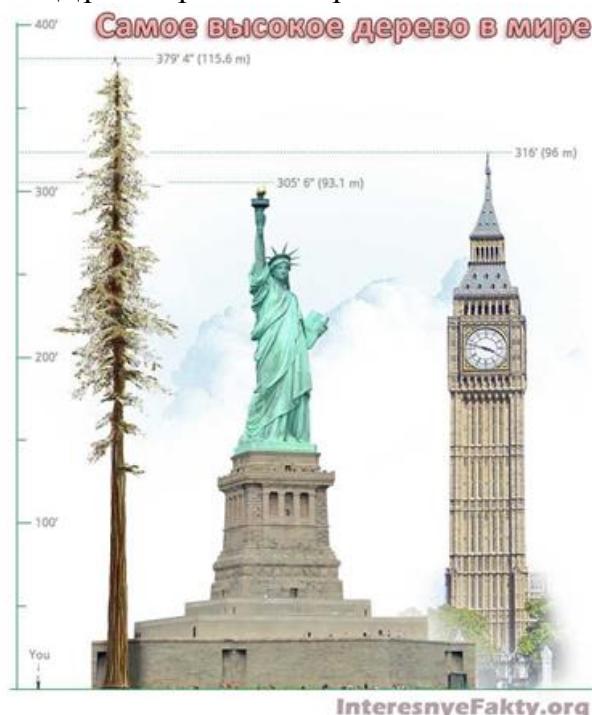
E) Көлдегі бақалар

178. Қандай жылан соқыр болса да бәрін естиді, иіссіз-ақ жылуды «көреді».

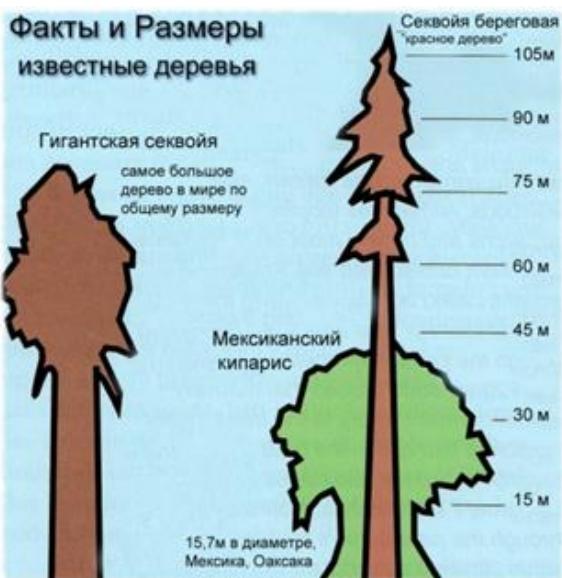
- A) Қалқантұмсық жылан
- B) Анаconda
- C) Сужылан
- D) Аспид
- E) Африкалық бүмсленг

179. Дүние жүздегі ең ұзын ағаш

- A) 187 м-ге дейінгі эвкалипт ағашы
- B) Секвойя
- C) Арша
- D) Шырша
- E) Кипарис

180. Кең жайыла өсетін үлкен ағаш

- A) Секвойя
- B) Арша
- C) Кипарис
- D) Эвкалипт
- E) Шырша

181. Ең берік ағаш

- A) Темір ағаш – «Parrotia persica»
- B) Пандо
- C) Журупа емені
- D) Ескі Тикко
- E) Ескі Расмус

182. Суда қалқып жүретін ең үлкен қалқыма-өсімдік?

- A) «Виктория Регия» - жапырақтарының диаметрі 2 м-ге жуық. 50 кг-ға дейінгі дисперсті жүктемеге төтеп бере алады
- B) *Macrocystis* балдырларының ұзындығы 200 метрге жетеді
- C) *Nereocystis*, ұзындығы 200 метрге жетеді

D) Теңіз балдырлары

E) Ірі су лалагулі: «Виктория боливия» – жапырағының диаметрі 3 м.

183. Алып гүлдер?

A) «Rafflesia Arnoldii» - гүлінің ұзындығы 1 метр, гүлінің салмағы 10 кг-ға жуық.

B) «Титан арум»

C) «Магнolia Кампбелли»

D) «Талипотты пальма»

E) Алып лотос

184. Қандай құс қатты аязда балапан шығарады?

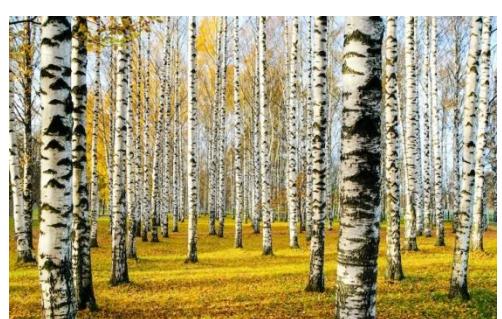
A) Айқыш құс (клест)

B) Патша құс (зимородок)

C) Тоқылдақ

D) Тит (синица)

E) Ақ үкі

185. Шаңғы жасау үшін қандай ағаш қолданылады?

A) Қайың

B) Көктерек

C) Үйенкі

D) Емен

E) Тал

186. Белгілі ойды жеткізуге арналған сөз немесе сөз тіркесі қалай аталады?

A) Термин

B) Омонимдер

C) Синонимдер

D) Категория

E) Предикат

187. Ұлудың тістері бар ма?

A) Иә, бар. Ұлудың тістері тілінде орналасқан. Ұлудың 135 қатардан тұратын тістері бар. Әр қатарда 105 тіс бар. Барлығы 14175 тісі бар.

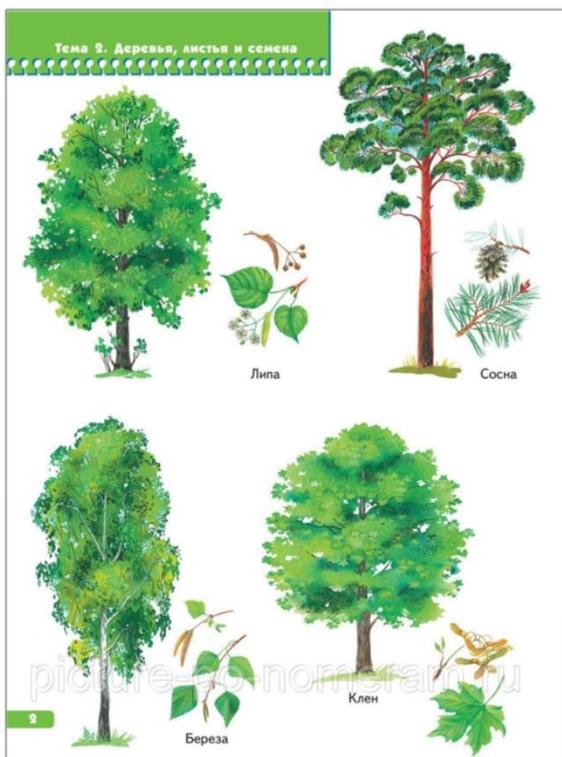
B) Тістері жоқ

C) 100 тіс

D) 80 тіс

E) 40 тіс

188. Қарағайлар орташа есеппен неше жыл өмір сүреді ?

A) 120-140 жыл

B) 100 жыл

C) 110 жыл

D) 115 жыл

E) 130 жыл

189. «Тауықтар ұшады, өйткені тауықтар - құс, ал барлық құстар ұшады» деген пікірдің дрыс болмау себебін анықтаңыз:

- A) Аргументтің сенімсіздігі
- B) Дәлелдердегі қайшылық
- C) Дәлелдердің жеткіліксіздігі
- D) Жалпылау ережелерін бұзу
- E) Шектеу ережелерін бұзу

190. Каштан ағашында орта есеппен қанша жапырақ болады?

A) 19 мың

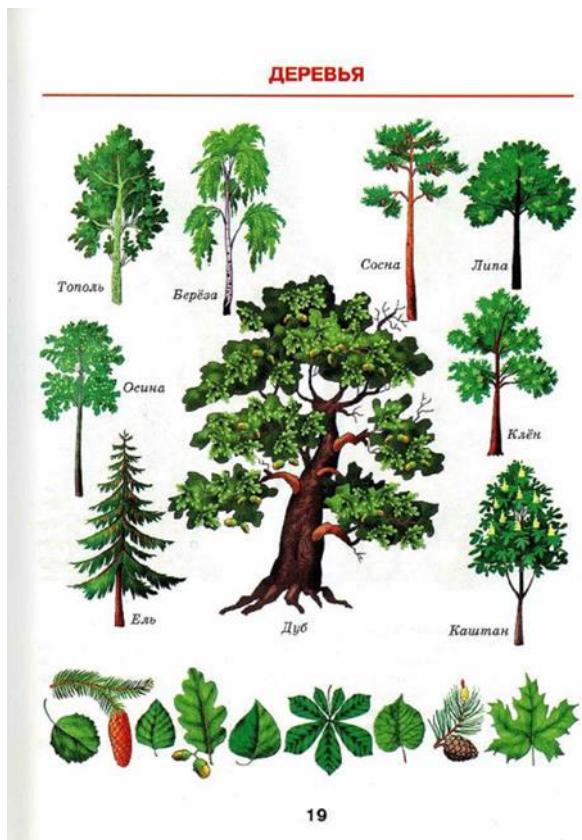
B) 18 мың

C) 20 мың

D) 10 мың

E) 15 мың

191. Теректе орта есеппен қанша жапырақ бар?

19

- A) 70 мыңнан 119 мыңға дейін
- B) 60 мыңнан 120 мыңға дейін
- C) 50 мыңнан 110 мыңға дейін
- D) 40 мыңнан 119 мыңға дейін
- E) 30 мыңнан 119 мыңға дейін

192. Онсыз адам өмірі мүмкін емес табиғи шудың шегі қай деңгейде болғаны дұрыс?

- A) Рұқсат етілген дыбыс шегі 80-85 децибел. 130 дцб. адамда ауырсыну тудырады, 150 дцб. адам төзгісіз азап әкеледі
- B) Сыбырлаған шөп – 10 децибел
- C) Қатты сөйлеу - 60-70 децибел
- D) Көше көлігінің шуы 80-100 децибел
- E) Максималды дыбыс деңгейі 110 дБА-дан аспауы керек, ал импульстік шу үшін - 125 дБА. Тіпті кез келген октава диапазонында дыбыс қысымының деңгейі 135 дБ жоғары аймақтарда қысқа мерзімді болуға тыйым салынады

193. Дүние жүзіндегі ең үлкен кесіртке ?

- A) Комодо кесірткесі
- B) Мегалания (Varanus prisca, [син. Megalania prisca])
- C) Жасыл игуана – ұзындығы 1,5 метр, салмағы – 7 кг.

D) Қолтырауындар

E) Ұшатын айдаһар (лат. Draco) — кесірткелер тұқымдасының Оңтүстік-Шығыс Азияда мекендейтін агама тұқымдасы

194. Дұние жүзіндегі ең ірі жыртқыш қандай?

A) Ақ аю

B) Қара қаймандар

C) Миссисипи аллигаторы

D) Қоңыр аюлар

E) Қасқырлардың үйірлері

195. Орман хайуанаттарының ішіндегі ең ірі, тұяқты жануар?

A) Бұлан (лось)

B) Tay ешкілері

C) Зебралар

D) Ақбөкен

E) Жабайы қабандар

196. Дұние жүзіндегі ең ірі сұтқоректі жануар?

A) Морж

B) Тангалунга

C) Антартикалық піл итбалығы (лат. Mirounga leonina)

D) Ала гиена

E) Жолақты мангуст

197. Пианиноны қандай ағаштан жасайды ?

Сосна   **Ель**

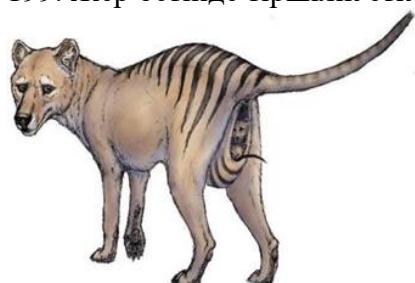
- A) Шыршадан
- B) Көктеректен
- C) Қайың
- D) Үйеңкі
- E) Емен

198. Дүние жүзіндегі ең үлкен көбелек ?

- A) Агриппина - қанатының ұзындығы 27 см.
- B) Герқулес көбелегі, немесе *Coscinocera hercules* (лат. *Coscinocera hercules*) - қанаттары 27 см-ге дейін жетеді
- C) *Saturnia atlas* Atlas – қанатының ұзындығы 26 см-ге дейін
- D) Маактың қарлығаш құйрығы – қанаты 13,5 см-ге дейін
- E) Ажал бас сұңқар көбелегі - өлшемі 46-60 мм. Қанаттары: 80-120 мм.

199. Жер бетінде тіршілік еткен қалталы хайуандардың ең күштісі?

- A) Тилацин
- B) Алып кенгуру
- C) Вирджиния опоссумы
- D) Тасмания шайтаны
- E) Қызыл кенгуру

200. Ең ірі сүтқоректі жануар?

- A) Африка пілі – биіктігі 4 м, салмағы 7 тоннаға дейін
- B) Тұзды су қолтырауыны – салмағы 800 кг.
- C) финвал (*Balaenoptera physalus*), ең ірі теңіз сүтқоректісі – ұзындығы 26 метрге дейін, салмағы 80 т.
- D) Кашалот (*Physeter macrocephalus*) – үлкен тісті жыртқыш, ұзындығы 24 метрге дейін, салмағы 50 тоннаға дейін
- E) Ақ аю (*Ursus maritimus*) – салмағы 800 кг.

**«Педагогика және психология (педагогикалық жағдаяттарды шешу)» блогы
бойынша тест сұрақтарының үлгілік тізімі**

1. 5 жасар бала гиперактивті. Ол сабырлы іс-әрекеттермен айналыса алмайды, сабақта тыныш отырмайды, шу шығарады, басқа балаларды алаңдатады. Тәрбиеші мұндай жағдайда не істеу керек?
  - А) Тапсырманы орындаудың міндетті шарты ретінде баланың ұтқырлығын пайдалану.
  - Б) Баланың ата-анасына психологпен кеңесуді ұсыну.
  - С) Баланы бөлменің алыс бұрышындағы орындыққа отыргызу арқылы жазалау.
2. Жақында балабақшаның орта тобына Нұрлан (4 жасар) қабылданды. Бұған дейін ол балабақшаға бармаған. Қолікпен ойнап болған соң, ол оны бөлменің ортасында қалдырды. Мұндай жағдайда тәрбиеші қалай әрекет етуі керек?
  - А) Мейірімді интонациямен көлікті керек жерге, яғни ойыншықты орнына апаруды ұсыну.
  - Б) Баланы ұрып-соғу және көлікті орнына қоюды талап ету.
  - С) Балаға барлық балалардың ойнаған ойыншықтарын жинауды ұсыну.
3. 4-ші сынып, сабақта мұғалім қызды тақтаға шақырды. Қыз шықты, ал оның киімінде бірдене дұрыс емес. Мұны қыздың өзінен басқа барлығы байқады. Сыныптағы кейбіреулер күле бастады. Мұғалім не істеуі керек?
  - А) Сыныпта құлқіні тоқтау, балаларға бұл кез келген адамда болуы мүмкін екенін түсінірүү және бұл жерде қорқынышты немесе құлқілі ештеңе жоқ екенін айтуду.
  - Б) Өмірдің ұқсас жағдайын және басқалардың қалай әрекет еткені туралы айтуду.
  - С) Қызға киімді ретке келтіруді ұсыну.
4. Оқушы өзінің оқу үлгеріміне көңілі толмай, өзінің қабілетінен және материалды дұрыс түсініп, игере алатынына күмәнданады да, мұғалімге: «Сіз қалай ойлайсыз, бір күндері менің жақсы оқып кетуім мүмкін бе және сынныптағы басқа балалардан қалып кетпеймін ба? деп сұрақ қояды. Бұған мұғалім не деп жауап беруі керек?
  - А) Көп нәрсе екеуіміздің қалай жұмыс істейтінімізге байланысты.
  - Б) Шынымды айтсам, күмәнданамын.
  - С) Ата-анасына баласының сенімсіздігі туралы шағым айтуду.
5. Оқушы мұғалімге: «Сіз өткізетін екі сабаққа мен бармаймын, өйткені мен осы уақытта жастар ансамблінің концертіне барғым келеді (нұсқалар: достармен серуендеу, көрермен ретінде спорттық жарыстарға қатысу, мектептен үзіліс жасау)». Оған қалай жауап беруі керек?
  - А) Неліктен саған мектепке барудан гөрі концертке бару (достармен серуендеу, жарысқа қатысу) қызықтырақ екенін білгім келеді.
  - Б) Осыдан жасап көр!
  - С) Сен сабақтарға немқұрайлықпен қарап жүрсін.
6. Сыныпқа кірген кездे мұғалімді көрген оқушы оған: «Сіз өте шаршаңқы және есендіреп тұрсыз», - дейді. Мұғалім бұған қалай жауап беруі керек?
  - А) Уайымдама, бұл біздің сабағымызға кедергі келтірмейді.
  - Б) Менің ойымша, сенің тарарапынан маған мұндай ескертулер жасау өте лайыкты емес.
  - С) Мен туралы уайымдама, алдымен өзіңе қарап ал.
7. 1-сынып баласы үнемі дәптерге, қолдарына, партада күрделі өрнектер салады. Ескертулерге жауап бермейді. Мұғалім не істеуі керек?

- A) Мұғалім сабақтан кейін оқушымен ақырын сөйлесуі керек. Мүмкін оның өзі не істеп жатқанын байқамауы мүмкін, мүмкін оны бір нәрсе мазалайды.
- B) Оқушының ата-анасына мәселені анықтау және түзету үшін мектеп психологына баруды ұсыну.
- C) Оқушыға тәртіптік ықпал ету шараларын қолдану.

8. Оқушы өзіне шектен тыс сенімділік танытып, мұғалімге айтады: «Егер мен қаласам, мен жасай алмайтын ештеңе жоқ. Оның ішінде мен сіз оқытатын пәнді игерудің қажеті жоқ». Бұл үшін мұғалімнің іс-әрекеті қандай болуы керек?

- A) Оған еш күмәнім жоқ, өйткені мен білемін, егер сен қаласаң, онда сенде барлығы ойдағыдай болады.
- B) Сен өзің туралы тым жақсы ойлайды екенсің!.
- C) Шамадан тыс сенімділік іске зиянын тигізеді.

9. Мұғалімнің тиісті ескертүіне жауап ретінде оқушы оқу пәнін менгеру үшін көп жұмыс істеудің қажеті жоқ екенін айтады: «Мені қабілетті адам деп санайды». Мұғалім бұған қалай жауап беруі керек?

- A) Мұны оқудағы жетістіктерімен дәлелдеу керексің, жақсы нәтижеге жету үшін оқуға көбірек күш салу керек.
- B) Бұл пікірге, қайдам, сен сәйкес келмейсің.
- C) Көптеген адамдар өздерін өте қабілетті деп санайды, бірақ олардың барлығы бірдей емес.

10. 1-сынып оқушысы дәлізде шашы жайылған, көйлегі әр жаққа шығып, дәлізде жүріп келеді. Мұғалімнің реакциясы қандай болуы керек?

- A) Өзін ретке келтіруін сұрай, өйткені оқушы ұқыпты және тартымды көрініп керек.
- B) Мұғалім оқушыны дәретханаға апарып, өзін тәртіпке келтіруге мәжбүр етуі керек.
- C) Оқушыны кімге ұқсайтынын көрсету үшін айнаға апару керек.
11. Анасы жиі шағымданады, егер бала бір нәрсені ұнатпаса, ол бірден көзіне жас алып, қалағанына қыңырлықпен жетеді. Сабакта баланың осындай мінез-құлқын кездестіргендे қалай әрекет етесіз?
- A) Балаға көңіл бөлемін, оны тыңдалап және эмоцияларды білдірудің басқа жолдарын табуға көмектесемін (суреттер, ойындар, әңгіме арқылы).
- B) Баламен мұндай мінез-құлққа жол бермеу туралы байыпты сөйлесемін.
- C) Баланы истерикалық мінез-құлқы үшін жазалаймын.

12. Кейбір оқушылар мектеп тазалаушысының жұмысына немқұрайлы қарайды, әдейі қоқыс тастайды және құрметтемейді. Бұл жағдайда мұғалімнің іс-әрекеті қандай болуы керек?

- A) Оқушыларға кез келген жұмыс құрметтелетінін, сондықтан тазалықшыға құрметпен қарау керек екенін түсіндіру, өйткені ол оларға және мектептің тазалығына қамқорлық жасайды.
- B) Жұмыс бағаланбаған кезде, олардың осы іс-әрекетті сезіну үшін шәкірттерді тазалаушының орнына тазалауға мәжбүрлеу.
- C) Оқушылардың ата-аналарын директорға шақыру. Тәрбие мен шаралар қабылдаудағы кемшіліктер туралы әңгіме жүргізу.

13. 2-сыныптың «үздік оқушысының» партасы, партасының асты және партасының айналасы үнемі шашылып жатады. Үйдегі жағдайда осындай. Мұндай жағдайда ата-аналар мен мұғалімдер не істеуі керек?

- А) Ата-аналарға оқушыны тазалықта тарту, көмектесу және оны тәртіпке келтіру туралы кеңес беру.
- Б) Үзілісте қызды жұмыс орнын тазалауға мәжбүрлеу.
- С) Бүкіл сиынта қызды ұятқа қалдыру және оны тәртіпке ынталандыру үшін ескертулер жасау.

14. Сиынп жетекшісінің ұялы телефонына оқушылар мен олардың ата - аналары жиі қонырау шала бастағаннан кейін, мұғалім сабактан кейін телефонды өшіруге шешім қабылдады, өйткені барлық мәселелер жұмыс уақытында шешілуі керек, ал сабактан кейін бұл әркімнің жеке уақыты. Сіз бұл жағдайда қалай әрекет етер едіңіз?

- А) Шұғыл қажеттілік жағдайында мұғалім әрқашан байланыста болуы керек. Бірақ ата-аналар мен оқушылар мұны теріс пайдаланбауы керек.
- Б) Мұғалім де адам және оның өз өмірі болуы керек. Барлық мәселелер мұғалімнің мектепте өткізетін уақытында шешілуі керек.
- С) Мұғалім телефонды өшіруге немесе жеке уақытында қонырауларға жауап бермеуге құқылы.

15. Оқушының ұялшақтығын біле отырып, мұғалім ескерту жасайды: «Қазір сұраймын. Дайындал. Міне, өзің жеке шеше алатын мәтін». Ол қызға оқуы керек мәтіні бар карта береді. Оқушының ұялшақтықты жеңуге, ойларын жинауға уақыты бар. Мұғалім бұл тақырып бойынша көбісіне ынталандыру бағасын қойған, бірақ бұл оқушыда әлі баға жоқ. Қыз ете қозғыш, оған оқу оңай емес.

Мұғалім дұрыс әрекет жасады ма?

- А) Мұғалім дұрыс жасады, өйткені оқушы тапсырмаға алдын-ала дайындала алады, ұят пен қысылуды жеңеді.
- Б) Мұғалім дұрыс жасамады. Барлық оқушыларға бірыңғай талаптар қойылуы керек. Қыз өз кешендерімен дербес күресуі керек.
- С) Мұғалім нақты оқушыға назар аудармауы керек. Егер баланың өзін-өзі реттеуде проблемалары болса, ата-аналарға психологпен кеңесуге ұсыныс беру керек.

16. Сіз өзініздің сиыныңызда балалар соғысушы топтарға бөлінгеніне назар аудардыңыз. Топтардың қарсыласуы барлық дерлік көрінеді және күрделі мәселеге айналу қаупі бар. Топ басшысы мен сиынп белсендісі жағдайды жеңе алмайды. Дүшпандық тіпті сабактарда да көрінеді. Сіздің әрекетіңіз?

- А) Оқушылармен сөйлесу және жанжалдың себебін анықтау, ымыраға келу және мәселені шешу қажет.
- Б) Топтасу жетекшілерін мектептен шығару.
- С) Участекелік инспектормен кездесу өткізу.

17. Сіздің сиынтағы оқушы оны басқа сиынпқа ауыстыруын сұрайды, оны ешкім түсінбейді, бәрі ренжітеді және сізде. Сіздің әрекетіңіз.

- А) Оқушының басқа сиынпқа ауысу себебін тыңдал, мәселені шешуге тырысу керек.
- Б) Оқушыны оның өтініші бойынша басқа сиынпқа ауыстыру керек.
- С) Ата-аналарға баланы басқа мектепке ауыстыруды ұсыну керек.

18. 4-сиынп оқушысы досымен сабакта үнемі аландал отырды. Мұғалім мұны байқап, жауап берген оқушының сезін бөліп, оқушыдан дереу жауап беруді сұрады. Қыз шатастырмады, сабактың материалын оте мұқият баяндады, жауапта қосымша әдебиеттерден алынған мәліметтерді қолданды. Бірақ мұғалім тек қатты ашуланып, оған «қанағаттанарлық» баға қойды, мұны қыздың сабакта сөйлескенімен түсіндірді. Мұғалімнің іс-әрекетін бағалаңыз.

- A) Мұғалімге тек білім сапасы үшін баға қою керек. Болашақта мұндай жағдайларды болдырмау үшін қызға көбірек тапсырмалар беру керек, өйткені бала мұғалімнің бүкіл сыныпқа ұсынатын нәрселерін тез және оңай игереді.
- B) Мұғалім дұрыс әрекет етті және сабақта сөйлескені үшін қызды жазалауы керек еді.
- C) Мұғалім қызды сыныптан шығарып жіберуі керек еді.

19. Мұғалімнің жұмыс үстелінде әрқашан бірдене табу қын, ал мұғалім оны шығармашылық тәртіпсіздік деп санайды. Мұғалім бұл туралы ескертулерге жауап бермейді. Оның іс-әрекеті дұрыс па?

- A) Мұғалімдікі дұрыс емес, өйткені ол жұмыс орнындағы мұндай тәртіпсіздік қалыпты жағдай деп санайтын балаларға жаман үлгі көрсетеді.
- B) Мұғалімдікі дұрыс емес, өйткені оған мұндай тәртіпсіздіктен бірдене табу қын.
- C) Мұғалімдікі дұрыс, өйткені бұл оның жұмыс үстелі және ол оған өте ыңғайлы.

20. Сыныпта ешкімге қызық емес, тыныш, байқалмайтын, балалардың ешқайсысымен дос болуға ұмтылмайтын бала бар. Сырттан қарағанда, бұл позиция оған өте қолайлы болып көрінуі мүмкін. Мұғалім оны жалғыз қалдыруы керек пе немесе ....?

- A) Оған жақсы жағынан ашылатын жағдай жасау керек.
- B) Оны басқа сыныпқа аудиностыру керек.
- C) Мұғалім балалар арасындағы қарым-қатынасқа араласпауы керек.

21. Окушы үнемі үй тапсырмасын орындалмай келеді. Мұғалім оған күнделік пен журналға үнемі екі қояды. Бірде мұғалім: «Сәкен, журналда сенде барлығы екі, ал бүгін саған тағы екі деген баға қоямын, үй тапсырмасын орындағанға дейін солай болады», - деді. Окушы оған: «Ал, қойыныз!» – деді. Мұғалім қандай шешім қабылдауы керек?

- A) Окушыны сабақтан кейін қалдыру және окушының мінезд-құлқының себебін анықтау керек.
- B) Екі деген бағаны қоюды жалғастыру.
- C) Үй тапсырмасының орындалуын бақылау үшін ата-аналармен сөйлесу керек.

22. Бір баламен сыныптағы барлық окушылар бір партада отырудан бас тартады, егер окушыларды мәжбүрлі түрде бір партада отырғыза, олар оны жақтырмай, ол баламен отырғысы келмей түрлерін бұзып отырады. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

- A) Балалармен әнгіме жүргізіп, оларға бір-бірімізге төзімділік танытуымыз керек екенін түсіндіру қажет.
- B) Мұғалім окушылар арасындағы қарым-қатынасқа араласпауы керек.
- C) Барлығы немікүрайлылықпен қарайтын окушыны басқа сыныпқа аудиностыру керек.

23. Сабақтан кейін бірінші сынып окушысы мұғалімге катты ұялыш келіп; Мұғалім, өтініш маған Айнұрдың телефон нөмірін беріңізші, - дейді.

- Димаш, саған не үшін керек?
- Кезін төмен қаратып, бала сыныптастын қатты ұннататынын мойындарды және онымен мектепте сөйлесуге батылы бармайтындығын айтады. Мүмкін телефон арқылы жүзеге асар? - дейді. – Мұғалім мұндай жағдайда істеу керек?
- A) Келесі сабақтан бастап бұл баланы ол ұннататын қызбен кез-келген сұлтаумен отырғызу керек (мысалы, ол соңғы партадан жақсы көрмейді деп, егер қыз алдынғы қатарда отырса).
- B) Балаға сізде оның телефоны жоқ екенін айту, бірақ балаға көмектесуге тырысамын деп айтуда керек.
- C) Тәрбиелік әнгіме жүргізу, мұғалімнен нөмір сұраудан ұялуы керек екенін түсіндіру.

24. Сыныпта әлсіз бала бар, ал балалар физикалық және психологиялық түрғыдан дамымаған баланы мазақ ету мүмкіндігін жіберіп алмайды. Мұғалім оны тақтаға шақырғанда, ол бәрі оның жауабына қүледі деп қорқып, жауап беруге уялып, қысылып тұрады. Мұғалім тек күрсініп, оған «қанағаттанарлықсыз» деген баға қояды. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

A) Көбінесе ол оқушыны әр түрлі балалармен жүптасып партага отырғызу керек, сонда олар шеттетілген оқушымен жақсы танысып араласады.

B) Бұл оқушыны басқа сыныпқа ауыстыру қажет.

C) Ештең болмағандай, сабакты жалғастыру керек.

25. Сабакта соңғы қатардан оқушылар бір-біріне жазбаны беріп отырады. Оқушылар оны үнсіз оқиды, тәбеле қарап, қүледі, содан кейін олар жазбаны мұғалімнен жасырмай әрі қарай жібереді. Мұғалім жазбаны көреді, оны алғып қояды, жазбаны ашса «тәбеле қара» деген жазуды көреді. Мұғалім тәбеле қарайды, осы уақытта бүкіл сыннып қүледі. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

A) Мұғалім жауап ретінде оқушылармен әзілдесіп бірге құле алады. Бұл балалар мен мұғалім арасындағы қарым-қатынасты нығайтады.

B) Сабакқа кедергі келтіргендер оқушылардың ата-аналарын мектепке шақырады.

C) Бұл идеяның бастамашысы кім екенін анықтайды және ол оқушыға жаман баға қояды.

26. Қазақ тілі бойынша кезекті диктанттан кейін бір оқушы қателерді тексеру үшін екіншісінен дәптер сұрады. Оқушы мұғалімнің диктантта екі оқушы да бірдей қателіктер жібергенін және бірінші оқушыға жоғары балл, ал оған төмен балл қойғанын көреді. Оқушы мұғалімге дәптерлермен келіп, бұл туралы сұрайды. Мұғалім басқа оқушының қателігінің маңыздылығын ескермегенімен келіседі және оған да төмен балл қояды. Мұғалім дұрыс әрекет жасады ма?

A) Мұғалім дұрыс жасады, адам өз қателігін мойындағы алуы керек, мұғалім де қателесуі мүмкін.

B) Мұғалім дұрыс әрекет жасамады, ол бағаны түзетуі керек емес еді.

C) Мұғалім дұрыс әрекет жасамады, мұғалім балаларға өзінің қателігін көрсетуге жол бермеуі керек.

27. Оқушы үнемі баға қоятын кезде мұғаліммен бағаға таласып отырады. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

A) Мұғалім оқушыға оның сабакты бағалау критерийлерін ұсынуы керек.

B) Оқушыға оған бағынбағаны үшін ескерту жасау керек.

C) Оқушының өзін-өзі реттеуінің жеткіліксіздігі туралы ата-анасымен әңгіме жүргізу керек.

28. Оқушы сабакта жауап береді. Ол материалды біледі, бірақ ол сабакты айтып жеткізе алмайды; оқушы өз жауабымен басқа оқушыларды құлдіреді. Оқушы өзіне риза болып сабак айтуды жалғастыра береді. Оған «4» қойылғанда, ол не үшін екенін түсінбейді: ол сабакта жауап берді, мұғалім оған құлімсіреді, демек, оған жауап ұнады, - деп ойлайды. Мұғалім оның көптеген қателіктер жібергенін айтады. Қалған оқушылар оны қолдып, «5» қоюды өтінеді, бірақ мұғалім өз пікірінде қалды. Бала ренжіді. Неліктен бұл жағдай пайда болды, оны қалай түзетуге болады?

A) Мұғалім оқушы жіберген қателіктерді атап, оларды айту керек, сонда мұғалім оқушыларда дұрыс емес пікір қалдырмайды.

B) Мұғалім оқушыны тыныштандырып, бағалар тек формальдылық екенін, адамдардың өмірінде маңызды емес екенін түсіндіруі керек.

C) Мұғалім оқушыға есеп беруге міндетті емес, ол оку процесінің жалғыз жетекшісі болып есептеледі.

29. Тәжірибесі мол болған, құрметті ұстаз сыныпқа кіріп, тақтада өзінің карикатурасын көреді. Ол мәнерлі және құлқілі болып салынған. Сынып мұғалімнің реакциясын үнсіз күтеді. Мұғалім карикатураға қызығушылықпен қарап: «Өте жақсы салынғандықтан, өшіріп тастағаным үшін кешірім сұраймын. Суретші мына портретті үйде, қағазға салып, маған әкелсін. Мен дарынды карикатуристті бағалаймын». Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Мұғалімнің бұл іс-әрекеті (өзін ұстаяу) балаларға жағымды әсер етеді. Олар болашақта түрлі өмірлік жағдайларда дұрыс жауап беруді және басқа адамдардың еңбегі мен күшігірін құрметтеуді үйренеді.

Б) Мұғалім оқушының ата-анасын мектепке шақыру керек.

С) Карикатура суретшісін тақтаға шығарып, оны ренжітетіндей және үятқа қалдыратындей өзінің портретін салу керек.

30. Сурет мұғалімі оқушыларына екі сурет көрсетіп, қайсысы көбірек ұнайтынын айтуды өтінді. Он екі жасар Әлихан ұзақ ойланды. Мұғалім: «Уақытымыз аз. Сенің ақылың барғой, соны пайдалан» - дейді. Үяттан қызарған баланы отырғызған мұғалім сыныптастарының достық құлқісімен сабакты жалғастырды. Мұғалімнің әрекетіне түсініктеме беріңіз.

А) Даны ұстаз шәкіртін кемсітуге жол бермей, сабак барысын дұрыс бағытқа бағыттай отырып, шәкіртінің ерекшеліктерін біліп, ескеру жасады.

Б) Мұғалім дұрыс жасады, ол Әлиханға уақыт аз екенін ескертті.

С) Осы оқушының мысалында енді барлық балалар мұғалімнің сұрағына тезірек жауап береді. Мұғалім тарапынан қорқынышты ештеңе болған жоқ.

31. Оқушы сабакқа жасырын диктофон алғып келеді, өйткені оның анысы баласының бағаларын мұғалім төмendetіп жүргеніне сенімді. Мұғалім диктофон туралы кездейсоқ біледі. Мұғалімге қалай жауап беру керек?

А) Диктофонды өшіруді және алғып тастауды сұрану керек. Сонымен қатар педагог әрқашан баланы қолдауын сезіну үшін анықтап, оқушыны тыңдал, бұл тапсырманы орындау қажет екенін дәлелдеуге тырысуы керек.

Б) Диктофонды алғып қойып, баланың анысын мектепке шақыру.

С) Оқушының анысына түсініктеме беріңіз, қателіктер бойынша жұмысты қалай жақсы орындау керектігін көрсетіңіз.

32. Мұғалім оқушыға тапсырма береді, ал ол тапсырманы орындағысы келмейді және сонымен бірге: «Мен мұны істегім келмейді! - дейді». Мұғалімнің әрекеттері:

А) Мұғалім мұндай реакцияның себебін анықтап, оқушыны тыңдал, бұл тапсырманы орындау қажет екенін дәлелдеуге тырысуы керек.

Б) Оқушыны тақтаға шақырып, тоқсанға нашар баға қоюмен қорқытады.

С) Күнделігіне екі қойып, ата-анасын шақыру керек.

33. Оқушы үзіліс кезінде дәлізде жүгіріп өтіп, мұғалімінен әділетсіз, қатал ескерту алды. Бала қатты ренжіді және сабак барысында мұғалімнің тақырыпқа баланысты қойған сұрақтарына жауап беруден бас тартты. Сіздің ойыңызша, бұл жағдайда мұғалім өзін қалай ұстаяу керек?

А) Сабакта мұғалім бұл жағдайға мән бермей, сабакты жалғастыру керек, бірақ сабактан кейін оқушымен мектепте өзін қалай ұстаяу керектігі туралы достық түрде әнгімелесуі мүмкін.

Б) Басқа оқушыларға да тиісті болу үшін сабакта бүкіл сынның оқушыға қайталап ескерту жасау керек.

С) Мұғалім оқушының ата-анасымен оның жағымсыз мінез-құлқы туралы әңгіме жүргізуі керек.

34. Оқушы мұғалімге бұл пән (математика) оның өмірінде пайдалы емес екенін және оны оқығысы келмейтінін айтады. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

А) Өмірден алынған мысалдарды қолдана отырып, оқушыға математиканың өмірде қажет екенін және онсыз, кем дегенде, ол жай ғана аттестат алмайтынын түсіндіру керек.

Б) Оқушыны ұрысу керек, өйткені ол барлық пәндерді оқуға міндетті.

С) Ата-анасына шақырып, балаға дұрыс тәрбие беруі үшін шағымдану керек.

35. Қыз, 6 жаста. Үш жасынан бастап хореографиялық үйірмеге, 5 жасынан вокалды және театр студиясына барады. Сахнада жиі өнер көрсетеді, түрлі байқауларға қатысады. Кезекті қойылымның алдында ол: «Мен сахнада талай рет өнер көрсеткендіктен, спектакльде түлкінің рөлін сенен де жақсы ойнай аламын, бірақ сен ойнай алмайсың» деп басқа қыздарды төмендетуге тырысады. Қыздар оған мойынсұнбай, мұғалімнен келіп сұрайды. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

А) Көркем шығарма кейіпкерлерінің мінез-құлқының жағымсыз жақтарын талдап (мақтану, алдау, жолдастарын ренжіту және т.б.) қызben әңгіме жүргізу, және басқа қыздар да осы рөлді ойнағысы келетінін түсіндіру. Бұл рөлді кезекпен ойнауды ұсыну.

Б) Қызды қолдау керек, өйткені одан лайықты ешкімді көріп тұрған жоқ.

С) Ешкіммен кеңесспей, рөлдерді бөлесіз және бүкіл процесте шешуші және басты нәрсе сіз екеніңді түсіндіресіз.

36. Бала, 7 жаста. Бала кезінен модельдеуге, сурет салуға, дизайнға қызығушылық танытады. Суретті жақсы салады, мұсіндейді, ерекше дизайн жасайды, қиялдайды. Мұғалімнің баланы өнер студиясына беру туралы ұсынысына ата-анасы баланың спортпен шұғылдануы керек деп шешіп, бас тартты. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

А) Ата-анаға қосымша білім алуды таңдағанда баланың пікірін ескеруді ұсыну, сонда бала оған ұсынылатын іс-әрекетке құмар болады, мотивацияға ие болуы керек екенін түсіндіру керек.

Б) Ата-аналарға баланы қай үйірмеге беру керектігін өздері шешсін.

С) Ата-анаға демалыс күндері бүкіл отбасымен спортпен айналысуға кеңес беріңіз.

37. Орта топтағы балалар кешке серуендеуге жиналады. Рамазан мен Луизаның күйім шкафтары жақын орналасқан, балалар ұрысып, бір-біріне кедергі жасайды. Жағдайды шешу үшін мұғалім балаларға ынғайлыш болу үшін орындықты жылжытып береді, бірақ балалар ұрысуды жалғастырып, бір-біріне кедергі жасайды. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

А) Рамазанға нағыз джентльмен ретінде қызға жол беруді ұсыну керек. Нағыз ер адамдар әрқашан осылай жасайды деп айту керек.

Б) Балаларды серуендеуге шығармай, топта қалдыру керек.

С) Ата-аналарына шағымдану керек.

38. Жазда балалар ата-аналарын ойын алаңында қарсы алады. Омар мен Индира жүгіріп келе жатып бір-біріне соқтығысады. Индира жылап мұғалімге жақындала, Омардың ұрғанын айтады. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Тыныштандырып, балалардың көңіліне қарап, ойындар кезінде қауіпсіздік ережелерін тағы бір рет еске түсіру керек.

Б) Екеуін де жазалау керек және ата-анасының келуімен екеуіне шағымдану керек.

С) Бұл жағдайға мән бермеуі керек, балалар өз мәселелерін өздері шешуі тиіс.

39. Баланың есте сақтау қабілеті өте жақсы, сондықтан ол ақпаратты, өлеңдерді, әндерді оңай есте сақтай алады. Мереке кезінде бала өз рөлін ойнай отырып, сонымен қатар ол

басқа балалардың рөлдерін ойнап, басқа балалар өз рөлін ойнауына кедергі келтіреді және мерекені бұзады. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Балаға ерекше рөл беру керек, мысалы: сүфлер. «Сенің міндетің: мереке барысында балалар өз сөздерін ұмытпаудың қамтамасыз етуін қадағалап отыр. Егер бала ұмытып кетсе, сен оған көмектесесін».

Б) Баланы басқаларға кедергі бермеу үшін қатты ұрысу керек.

С) Бұл баланы мерекеге қатысадан шеттету.

40. Сабақ барысында 4-сынып оқушысы мұғалімнің «отбасы ағашының» суретін салу тапсырмасына жауап ретінде: «Мен шіріген дінгектерді салуды білмеймін», - деді.

Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Бала жағдайы тәмен отбасынан болуы мүмкін. Баламен сөйлесіп, психологпен кеңескен жөн.

Б) Егер бала «отбасы ағашын» салудан үзілді-кесілді бас тартса, сіз оған басқа үқсас тапсырма ұсына аласыз.

С) Кәмелетке толмағандардың істері жөніндегі комиссиямен бірлесіп, профилактикалық әңгіме жүргізе отырып, отбасына рейд ұйымдастыру.

41. Коңырау соғылды. Сіз сабақты бастадыңыз. Он минут өтті. Бір оқушы рұқсатсыз немесе кешірімсіз сыныпқа кіріп, партасына отырды. Сіздің әрекеттеріңіз?

А) Кешігу себебін анықтаймын.

Б) Мен оны сабақтан қуып жіберемін.

С) Ескерту жасап, ата-аналарды шақырамын.

42. Сыныптағы баланың басқа оқушымен тәбелесіп, сыныпта әбігерге түскенін көрдіңіз. Сіздің әрекеттеріңіз?

А) Өр оқушымен жеке сөйлесемін, тәбелестің себебін біліп, татуластыруға тырысамын.

Б) Өз мәселелерін өздері шешуге мүмкіндік беремін.

С) Мен ата-анамды мектепке шақырамын.

43. Мұғалім оқушыға тапсырма береді, ол орындаудан бас тартады. Сіздің әрекеттеріңіз?

А) Бас тарту себебін анықтап, нұсқа ретінде жеке тапсырма беру.

Б) Оқушыны сыныптан шығару.

С) «Қанағаттанарлықсыз» деген баға.

44. Соңғы сабакты аяктай отырып, мұғалім кезекшілердің қалуын сұрап, сыныпты (аудиторияны) жинауды сұрайды. Кезекшілер сабақтан кейін бірден (жаттығуға, өнер мектебіне және т.б.) бос емес деген сұлтаумен бас тартады. Мұғалім талап қояды. Жанжал туындал жатыр. Не істеу керек?

А) Мұғалім кезекші персоналмен сөйлесіп, өз міндеттерін орындаудың маңыздылығын түсіндіреді және ымыраға келуді ұсынады, мысалы, тазалаудың басқа уақытын белгілеу немесе азғана кешігу туралы жаттықтырушымен келісу.

Б) Мұғалім өз ұстанымын талап етеді және мектеп тәртібін бұзғаны үшін жазалаумен қорқыттып, міндеттерін дереу орындауды талап етеді.

С) Мұғалім бұл уақытты сабақтан кейін қолы бос емес басқа оқушыларға жүктей отырып, кезекшілерді тазалаудан босатады.

45. Сіз сыннып жетекшісіз. Оқушылардың бірі сабаққа деген қызығушылығын жоғалтты. Күнделікте кейбір пәндер бойынша үлгерім тәмендеген. Сіздің әрекеттеріңіз?

А) Оқушымен әңгімелесіп, үлгерімінің тәмендеуінің себебін анықтаймын. Оқушыға білім алу қажеттілігін сезінуге көмектесемін, өз жетістіктері үшін жауапкершілікті дамытуға ықпал етемін, өзін-өзі оң бағалау арқылы оқушыға қолдау көрсетемін.

- В) Ата-аналарға үлгермейтін пәндер бойынша репетитор жалдауды ұсынамын.
С) Мен ештең істемеймін, өзі қалағандай оқысын.

46. Мұғалімге оқушының сабакта өзін ұстауы ұнамайды: жігіт қыбырлап отыр, аяғы партаның астында созылып жатыр. Мұғалім ескерту жасап, оның тік отыруын сұрайды. Оқушы мұғалімнің етінішін елемейді және сол қалпында қалады. Жанжал туындал жатыр. Қалған оқушылар оны дауласпауға, дұрыс отыруға көндіреді. Келесі кезекте мұғалім оқушыға оның тәрбиесіз, дөрекі, қыңыр жігіт екенін айтып, сөгіс айтады. Оқушы орнынан тұрып, сыныптан шығады. Мұғалім не істеу керек?

А) Мұғалім сабактан кейін оқушымен жеке әңгіме жүргізіп, оның мінез-құлқының себебін анықтап, мінез-құлқы өрежелерін сақтаудың және оқушыларға және мұғалімге құрмет көрсетудің маңыздылығын түсіндіреді.

Ә) Мұғалім оқушының бағынбағаны үшін тәртіптік жаза қолданамын деп қорқыта отырып, дереу сыныпқа қайтып, сабакты дұрыс қалыпта жалғастыруды талап етеді.

С) Мұғалім оқушының мінез-құлқын елемейді, одан әрі жанжал болмас үшін сабакты жалғастырады.

47. Сіздің сыныбыңыздың оқушысы мектепке (дene шынықтыру сабағынан басқа) сабакқа киуге рұқсат етілмеген спорттық киіммен келді. Сіз не істейсіз?

А) Ерекше жағдай ретінде мен сізге бір күнге спорттық форма киуге рұқсат етемін, бірақ мектеп өрежесіне сәйкес мұнданай киім үлгісіне тыйым салынғанын ескертемін.

Ә) Мектеп тәртібінің бұзылуына байланысты мен оқушыны үйіне киім ауыстыруға жіберемін.

С) Мен оқушының киім үлгісіне мән бермеймін.

48. Сіз команданы 7, 8, 9 сынып оқушыларынан спорттық жарыстарға дайындаудыңыз.

Жаттығу кезінде сіз оларға командада жақсы жұмыс істейтінін және жұлделі орынға ие бола алғанындығын айттыңыз. Бірақ сіздің командаңыз соңғы орынға шықты. Сіздің әрекеттеріңіз?

А) Жарыстарды талдап, талқылаймын және балалармен бірге жаттығу жоспарын күрамын.

Б) женіліске себеп болған балаларды командадан шығарамын.

С) мен балаларды тыныштандырып, бастысы жеңіс емес, қатысу екенін айтамын.

49. Бесінші сынып оқушысы Ахмет өлеңдерді жақсы жаттамайды. Тақтаға шыққаннан кейін ол есендіреп, бір-екі сез айтып токтады. Сіз оның үялшақ екенін білесіз. Бұл жағдайда сіздің әрекеттеріңіз?

А) Ахметті тыңдай отырып, келесі жолы жақсырақ дайындалатынына мақтап, сенім білдіремін.

Б) Барлық тапсырмалар толық орындалу керек, әйтпесе оқу үлгериімі төмендейтінін түсіндіремін.

С) Өлеңді үйрену үшін сабактан кейін қалдырамын.

50. Мұғалім жаңа тақырыпты түсіндіреді. Оқушылар мұғалімді тыңдамай, алаңдап, шу шығарады. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Пікір айтып, сабакты жалғастыру керек.

Б) Сізді аландатпау керек.

С) Өз бетінше оқуға жаңа тақырып беру.

51. Оқушылар қазақ тілі сабағына еш дайындықсыз келді. Мұғалім өзін қалай ұстауды керек?

А) Оқушылардың дайындықсыз болуының себебін анықтау керек.

- В) Директордың оқу ісі жөніндегі орынбасарына арыз жазу керек.
С) Өтілген тақырып бойынша тест жұмысын орындауға тапсырма беру.

52. Сабакта бірінші топтың оқушылары белсенді, көңілді, бірақ екі қыз ештеңеге қатыспайды, ештеңе істегісі келмейді. Жағдайға мұғалімнің реакциясы?
А) Қыздарды белсенді талқылауға, содан кейін баға қоюға тарту.
Б) Оларды басқа топқа аудистыру.
С) Қызықты тәрбиелік іс-шараны ұйымдастыру және өткізу.
53. Сынып жетекшісінің ескертулерінен кейін жасөспірім есікті қатты жауып, сыныптан шығады. Мұндай жағдайда сыннып жетекшісі өзін қалай ұстауды керек?
А) келесі күні жасөспіріммен әңгімелесу, оған сынды есту әрқашан жағымды емес екенін, бірақ кейде пайдалы болуы мүмкін екенін, сындарлы ескертулер өсу мен дамуға мүмкіндік беретінін түсіндіру.
Б) жасөспірімге оның мінез-құлқы оқу үлгеріміне әсер етуі мүмкін екенін ескерту.
С) ештеңе болмағандай көріну.
54. Мұғалім бір оқушының сабакқа жиі назар аудармайтынын және сабак барысынан шектеліп, бір нәрсені ойлайтынын, қиялдайтынын байқайды. Мұғалім не істеуі керек?
А) сабакқа деген немкұрайлылығын анықтау үшін оқушымен жеке сөйлесу.
Б) оқушының жағдайына назар аудармау.
С) сыныптастарынан оқушының бұл мінез-құлқының себебі туралы сұрау.
55. Оқушы сыныптағы мінез-құлқы ережелерін бұзды. Мұғалім оған: "Күнделігінді экел!" Оқушы күнделігін үде ұмытып кеткенін айтты. Бұл жағдайда мұғалімнің әрекеті?
А) бүгін ерекше жағдай жасап жатырмыз деп айтту, бірақ болашақта ол мұқият және жауапкершілікті сезінің көрініштесін көрініштесін.
Б) күнделік емес, басын үде қалдырған дұрыс деп айтту.
С) оқушының портфолиосын күнделікке тексеріңіз.
56. Бала жақсы оқиды, бірақ оның партасында әрдайым оқулыктардың жанында ойыншықтар, бояу беттері, сүйікті кітаптар болады. Ол бәрін бір уақытта жасайды: үйренеді және ойнайды. Мұғалім не істеуі керек?
А) балаға күрделілігі жоғары тапсырмалар беру керек, оларды орындау одан жоғары назар аударуды талап етеді.
Б) ойыншықтарды, бояу беттерін, кітаптарды алғып, баланы ұрысыныз.
С) сабак басталар алдында баланың портфелин бөліп заттардың бар-жоғын тексеруге міндетті.
57. Ұзартылған күн тобында баланың түскі асқа ақшасы жоқ болып шықты. Мектеп оқушысы анасының ақша беруді ұмытып кеткенін айтады. Бұл жағдайда не істеуі керек?
А) Ата-анансына хабарласып, мән-жайды түсіндіріп, түскі асқа қарызға ақша алғып, баланы тамақтандыруды ұсыну керек. Бала күннің жартысы аш бола алмайды.
Б) Баланы асханаға басқа балалардан бөлек орналастырып, түскі ассыз кету.
С) Балаларды түскі аспен бөлісуге шақыру.
58. Баставуыш сыннып оқушысы мұғалімнің ескертүіне кенеттен келесідей жауап береді: ол қолдарын сермен, мұғаліммен төбелесе бастайды. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?
А) Баладан алғысталап, баланың назарын аудару үшін сабырлы дауыспен айттып, оған сынныптағы оқушылардың мінез-құлқы ережелерін түсіндіріңіз.
Б) дәл осылай жауап беріңіз.

С) Ата-аналарға психотерапевтпен кеңесу ұсынылады.

59. Оқушылардың бірі әрқашан үй тапсырмасын орындамайды. Мұғалім оның неге дайын емес екенін сұрағанда, ол жылап жіберді. Мұғалімнің әрекеті?

А) Оқушымен сырласып, себебін анықтау.

Ә) Оқушының достарымен сөйлесіп, себебін анықтау.

С) Оқушыға үй тапсырмасын орындауға көмектесу.

60. Сіздің сыныбыңыздағы баланың өмірге деген көзқарасы басқаша. Төбелеседі, жаман сөздер айтады, дәрекі, күш қолданады. Ол сіздің ескертулеріңізге жауап беріп, әкесінің үнемі осылай істеуін талап етеді. Сіздің әрекетіңіз?

А) Мен ата-анаммен сөйлесіп, жағдайды түзетуге тырысамын.

Б) Басқа балалармен сөйлесіп, оны «жазалауды» сұраймын.

С) Мен мән бермеймін, оның өмірде өз ұстанымдары бар.

61. Өте жақсы оқитын оқушы қызыға мұғалім нашар баға қойды. Оған басқа дайындығы жоқ сыныптастарына қолдау көрсету үшін жауап беруден бас тартқаны себеп болды. Оның ашулы әкесі мектепке келіп, өз наразылығын білдіріп, мұғалімнен осы ісі үшін түсініктеме талап етеді. Осы жағдайда мұғалімнің әрекеті?

А) Мәселені шешуге тырысу. Қыздың әкесіне бұл баға оның жалпы үлгеріміне әсер етпейтінін түсіндіру.

Б) Қыздың әкесімен сөйлесуден бас тарту, оны директордың қатысуымен шешуді ұсыну.

С) Әкесінің ашуын келтірмеу үшін қыздың бағасын түзету.

62. Сіз бастауыш сынып мұғаліміңіз. Оқушылармен алғашқы кездесуді жоспарлаңыз.

А) Оқушылардың қызығушылықтары мен жетістіктерін анықтау арқылы таныстыруды үйимдастырамын.

Ә) Бірінші кездесуге жоспар құрамын.

С) Мен өз жетістіктерім туралы айтып беремін.

63. Сіздің оқушыңыз оқуға қызығушылық танытпайды және сабак үстінде үнемі аланда, сабакқа зейін қоя алмайды. Сіздің әрекетіңіз?

А) Оқуға қызығушылығын арттыратын технологиялар мен әдіс-тәсілдерді пайдалана отырып, жеке оқу жоспарын құрамын.

Б) Ата-аналарға баласына кітап оқуға көбірек уақыт бөлуді ұсынамын.

С) Оның іс-әрекетін елемей, сабакты жалғастырамын.

64. Сіздің оқушыңыз математикадан қиналады және сабакта өзін сенімсіз сезінеді. Оған қалай көмектесе аласыз?

А) Оның математиканы менгерудегі қыындықтарын анықтау, оның қажеттіліктері мен білім деңгейін ескере отырып, жеке жоспар құрамын.

Б) Мектептен кейін қосымша ақылы математика сабактарын үйимдастырамын.

С) Оның қыындықтарына мән бермеймін.

65. Сіздің сыныбыңыз өте шулы, сабак барысында оқушылардың назарын аудару сізге қыындық туғызады. Сіздің әрекетіңіз қандай болар еді?

А) Оқушыларды қызықты, интерактивті әрекеттермен қызықтыруға тырысасыз.

Ә) Мінез-құлық ережелері туралы әңгімелесесіз.

С) Сабакта іс-әрекеті үшін жазалау жүйесін енгізесіз.

66. 1 қыркүйекте бірінші сыныптағы бірнеше балаға мерекелік шарлар жетіспеді. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

- А) Бірінші қыркүйекке дейін мұғалім әдегте сыныптың тізімін біледі, ал мұғалімде осындай жағдайда (шар жарылғанда, дәл бірінші қыркүйекте жаңа окушы келуі мүмкін және т.б.) артық шарлар болуы керек.
Ә) Басқа сынып мұғалімдерінен сұрау, мүмкін оларда артық шар бар шығар.
С) Мәселені ата-анасымен бірлесіп шешу (барып сатып алу).

67. Мектеп асханасында қыздар теледидардағы жүлдізды кумирлері сияқты қатаң диета ұстанатынын айтып, тамақтан бірнеше рет бас тартады. Мұндай жағдайда мұғалімнің әрекеті қандай болуы керек?

- А) Салауатты өмір салты туралы тәрбиелік мәні бар әңгіме, өз деңсаулығына дұрыс көзқарас қалыптастыруға бағытталған ойын түрінде сабактан тыс іс-шара өткізу, мотивациялық бейнероликтер көрсету.
Ә) Окушыларға өздеріне басқаларды кумир санауға болмайтынын түсіндіру.
С) Ата-аналармен балаларының дұрыс емес көзқарастары туралы әңгімелесу.

68. Өзін-өзі бағалауы төмен, үлгермей қалудан қорқатын окушыға қандай көмек көрсетудің ең жақсы жолы бар?

- А) Оның күш-жігері үшін мақтау, қолдау атмосферасын құру және тапсырмаларды біртіндеп қыындану.
В) Сәтсіздік оның жеке проблемасы екенін түсіндіру, ол онымен өзі құресуі керек.
С) Әрқашан жетістікке жетуі үшін оған тек женіл тапсырмалар беру.

69. Сіздің окушыңыз математикалық есепті түсіне алмай, мазасыздана бастайды. Оған қалай көмектесесіз?

- А) Окушыны тапсырманы бірлесіп шешуге, туындаған қыындықтарды талқылауға және ортақ шешім табуға шақырамын.
Б) Окушы соңында түсінеді деп үміттеніп, бұрынғыдай материалды түсіндіруді жалғастырамын.
С) Сабактан кейін қосымша өзіндік жұмыс жасауға қалдырамын.

70. Мұғалім балалардың сыни түрғыдан ойлау қабілетін дамытқысы келеді. Қай әдіс ең тиімді болады?

- А) Пікірталас үйымдастырып, окушыларды өз пікірлерін айтуда және дәлелдеуге ынталандыру.
Б) Окушылардың білімін тест арқылы үнемі тексеру.
С) Үй тапсырмасын көбірек беру.

71. Мұғалім окушылардың бірінің жаңа материалды түсінуде қиналғанын байқайды. Төмендегі әдістердің қайсысы жақсы көмектеседі?

- А) Окушыға қосымша сабак беріп, әр түрлі оқыту әдістерін қолдану.
Б) Окушыны екінші жылға қалдыру.
С) Осы окушыға арналған материалдың көлемін азайту.

72. Окушылардың бірі сабак барысында өзінің әзілдерімен, әңгімелерімен үнемі басқалардың назарын аударады. Мұндай жағдайда мұғалімнің іс-әрекеті қандай болуы керек?

- А) Окушымен жеке сөйлесіп, оның іс-әрекеті оку процесіне кедергі келтіретінін түсіндіру.
Б) Кейбір сабактардан шеттету немесе сөгіс түріндегі жаза қолдану.
С) Окушыны сыныптағы тәртіпке жауапты болуға шақыру.

73. Серуенге, дене шынықтыруға немесе экскурсияға барғанда 2-сыныптың окушысы ең соңғы болып киім ауыстырады (киімін ауыстырып отырып армандалап кетеді, болып жатқан

оқиғаға ілеседі, басқаларға кеңес береді, оның атына айтылған пікірлерді мұқият тындауды, бірақ «тездепейді»). Бұл жағдайда мұғалімдер мен ата-аналар не істей керек?

А) Құн тәртібін нақты сақтау маңызды, сонда баланың өзі кесте бойынша не болатынын алдын ала біліп, дайындалады.

Б) Баланы асықтыру.

С) Сабырлы, ізетті, әзілқой, қиялшыл болуына кедергі келтірмеу.

74. Сабақ барысында оқушы сіз жауабын білмейтін сұрақ қояды. Сіздің әркетініз?

А) Жауапты білмейтінізді мойындайсыз, бірақ келесі сабакта сұрақтың жауабын біліп, жауап беруге уәде бересіз.

Ә) Оқушының алдында беделінізді жоғалтпау үшін сұраққа өтірік жауап бересіз.

С) Сұрақтың сабақ тақырыбына қатысы жоқ екенін айтып, келесі материалға көшесіз.

75. Оқушылардың бірі сынныptaғы тәртіпті бұзып, басқа оқушыларды мазалай береді. Сіздің әрекетініз?

А) Сабактан кейін тәртіп бұзушымен оңаша сөйлесіп, оның тәртібін талқылайсыз.

В) Оқушыны тыныштандыру үшін сыртқа қысқа үзіліске шығуды ұсынасыз.

С) Тәртіп бұзушының жазасыз қалмайтынын басқа оқушыларға көрсету үшін оны жазалайсыз.

76. Транспорт мәселесіне байланысты мұғалім екінші сынныptaғы сабакқа 20 минут кешігіп келді. Бұл кезде кейбір балалар дәлізде ойнап жүрсе, енді біреулері төбелес шығарды, бір сөзben айтқанда, қатты шу болды. Осында жағдайда мұғалім не істей керек еді?

А) Мұғалім оку ісінің менгерушісіне кешігетінін ескертіп (тек қоңырау шалу), әріптерінен кабинетті ашуды, оқушыларға қарап, балаларға тапсырма беруді сұрау керек еді.

Б) Ата-анасына хабарласып, балаларына қарауын сұрау керек еді.

С) Мектепке кешігіп келіп, оқушыларды теріс қылықтары үшін сөгу.

77. Оқушының құн тәртібі шамадан тыс жүктелген және оның барлық үй тапсырмасын орындауға уақыты жоқ. Оған қалай көмектесесіз?

А) Оқушыға іс-әрекет жоспарын құруға және оку мен демалыс арасындағы уақытты бөлуге көмектесесіз.

Б) Оқушының үй тапсырмасын қысқарту мүмкіндігі туралы мұғалімдермен сейлесуді ұсыныңыз.

С) Оқушының үлгерімін арттыру үшін сынныptan тыс жұмыстарға қатысуға ынталандыру.

78. Оқушы бір орында отыра алмайды және сабак кезінде үнемі шу шығарады, басқаларды мазалайды. Сіздің әрекеттерінің қандай болады?

А) Оқушының неліктен мазасыз екенін білу үшін онымен жеке әңгіме жүргізу.

Ә) Ешкімге кедергі болмас үшін оқушыны соңғы партаға отырғызу.

С) Оқушыны дұрыс емес әрекеті үшін жазалау.

79. Мұғалім оқушылардың бірінің өзіне сенімсіз екенін және топтық тапсырмаларға қатысадан қашатынын байқады. Қандай әдіс оқушының өзін-өзі бағалаудың жақсартуға көмектеседі?

А) Әрбір кішкентай жетістігі үшін оқушыны мадақтап, жетістік жағдайын жасау.

Б) Оған назар аудармау үшін оның әрекетін елеменеңіз.

С) Оны басқа оқушылармен салыстыру, сонда ол іс-әрекетін жақсартуға ұмтылады.

80. Мұғалім оқушының: «Менің әкем мектепте нашар оқыған және бұзакы болған, ал қазір «Мерседес» көлігімен жүр. Ал сіз мұғалімсіз, сонда да мектепке метромен келесіз!» деген сөзіне мұғалім қалай жауап беруі керек?

- A) Адамдарды мұлде қымбат көліктері үшін емес, оның қаншалықты қызық, білімді, тәрбиелі болғаны үшін сыйлайды.
B) Менің мектепке метромен баруым ештеңені білдірмейді, бұл мен үшін жылдамырақ.
C) Мен көлік жүргізуді білмеймін.

81. Балалар арасында материалдық байлық бойынша кемсітушілік байқалды. Мұғалімге қалай әрекет ету керек?

- A) балалармен әңгімелесу және оларды адамның қаншалықты қымбат киінгені, қандай телефоны бар екендігі үшін емес, оның қаншалықты лайықты, жан-жақты және қызықты екендігі үшін бағаланатынына сендері.
B) мұғалім балаларға әрқашан жақсылыққа ұмтылу керектігін айтады.
C) мұғалім кемсітушілікке жауап бермейді, деп санайды балалар әлеуметтік мәртебесі бойынша дос болсын.

82. Мұғалім оқушылардың ынтымақтастық және топтық жұмыс дағдыларын дамытқысы келеді. Қай әдісті пайдалану тиімдірек?

- A) топтық жобаларды ұйымдастыру және тапсырмалар бойынша бірлесіп жұмыс істеуді ынталандыру.
B) әр оқушыға жеке тапсырмалар беру.
C) оқушылар арасындағы бәсекелестікті ынталандыру.

83. Мұғалім оқушылардың бірінде депрессия белгілері бар екенін байқайды. Оқушыны қолдау үшін қандай тәсіл қолайлы болады?

- A) оқушымен сөйлесу, мектеп психологияның көмегіне жүгінуді ұсыну және қолдау көрсету.
B) оқушыны проблемаларды өзі шешуі үшін жалғыз қалдыру.
C) ынталандыру үшін оны табысты оқушылармен салыстыру.

84. Мұғалім әрқашан жарқын және әдемі киінеді. Бұл этикалық нормалар мен кәсіби этикет талаптарына сәйкес келе ме?

- A) сәйкес келмейді. Мұғалімнің сыртқы келбеті іскерлік стиль нормаларына сәйкес келуі керек және күрделі бөлшектер мен ашық түстерді болдырмауы керек.
B) сәйкес келеді. Мұғалім өзіне назар аудартуы керек.
C) сәйкес келмейді. Мұғалім қарапайым киінуі керек.

85. 2-сынып мұғалімі заманауи болып көріну үшін белгілі бір лексиканы қолданады ("Ник","блогер"). Бұл мұғалімнің сөйлеу мәдениетінің талаптарына қаншалықты сәйкес келеді?

- A) мұғалім мұндай лексиканы қолданбауы керек, өйткені мұғалім мен оқушының сөйлеуі арасында әрқашан нақты айырмашылық болуы керек.
B) мұғалім оқушыларға жақын болу үшін балалардың заманауи сөздік қорын қолдануы керек.
C) мұғалім кез-келген лексиканы қолдана алады.

86. 1-сыныптағы оқушыны оқу жылы бойы ата-ана мен әжесі мектепте киіндіреді. Олар баланы тәуелсіздікке үйрету үшін мұғалімнің кеңестеріне жауап бермейді. Мұндай жағдайды не істеуге болады?

- A) олардан мектеп есіктерінің жаңында баланы күтуін сұрау, өйткені барлық оқушылар өз бетінше киінуі керек.

В) бала өз бетінше киіне алмайтынын айтып ұятқа қалдыру.

С) ата-ана мен балаға әдеттегідегі процеске араласпау.

87. Студент-практикант сабакта өте қысқа юбка киіп келеді. Бұл сыныптың сынып жетекшісі не шара қолдану қажет?

А) мұғалім үшін белгілі бір этикет ережелері бар екенін түсіндіру, сондықтан мектепке мұндай қысқа киіммен келмеу керектігі бойынша әңгіме жүргізу.

В) Назар аудармай, ол қалағандай киінсін.

С) Сыныптың көзінше студентті орынсыз келбеті үшін жазалау.

88. 2-сынып оқушылары бүтіннің бір бөлігін табу міндеттін түсінбейді. Мұғалім жағдайды қалай түзете алады?

А) мұғалім тақырыпты түсіндіру стратегиясын қайта қарауы керек, балалар ойын және көрнекі материалдар арқылы осы процедураның мәнін түсінуі үшін осындай шешімдерді қолдануы керек.

В) ата-аналарды үйде осы тақырыпта жұмыс істеуге міндеттеу.

С) оқушыларды сабактан кейін осы тақырыпты өз бетінше үйренуге мәжбүрлеу.

89. Математика сабакында оқушы: "Мен теңдеулерді не үшін шешуім керек, өйткені бұл өмірде маған пайдалы емес?." Бұл жағдайда мұғалім қалай түзете алады?

А) мұғалім оқушыға мысалмен кейбір жағдайларда теңдеулерді шешу болашақта оған көмектесетінін дәлелдеуі керек.

В) болашақта теңдеулер мен есептерді шешу сізге пайдалы ма, жоқ па, нақты біле алмайсыз.

С) сіз теңдеулерді шеше алмайсыз, тоқсанға нашар белгі аласыз.

90. Мұғалім сабак бергеннен бастап бір оқушыны сыныптағылардың бәріне үлгі етіп, оған көбірек көңіл бөлді. Басқа балалар өздерінің жетістіктері мүлдем байқалмайтынына ренжіді. Мұғалімнің іс-әрекетін бағалаңыз?

А) мұғалім дұрыс емес әрекет жасайды. Тек бір балаға назар аудара отырып, ол қалған балаларды өзін төмен сезінеді.

В) құқық мұғалімі. Осылайша, қалған балаларды жақсы оқуға ынталандырады.

С) мұғалім дұрыс, өйткені ол сыныпта біреуді көбірек сүюге құқылы.

91. Оқушы электронды құрылғылармен, компьютерлік ойындармен, интернеттегі, әлеуметтік желілердегі байланыстармен айналысады. Виртуалды өмір ол үшін шындыққа қарағанда мағыналы және қызықты екенін айтады. Мұндай оқушының мұғалімі болу керек пе?

А) оны Интернеттен басқа қызықты нәрсеге қызықтыруға тырысыныз, әйтпесе бала компьютерге және электронды гаджеттерге қатты тәуелді болады.

Б) осындай баламен жұмыс істеу үшін бас мұғалім мен әлеуметтік педагогты тарту.

С) ата-аналарға есеп беру және баланың интернетке және гаджеттерге кіруін шектеуге міндеттеу.

92. Оқушының ата-анасы оң бағалары үшін оған белгілі бір ақша төлейді, әйтпесе бала оқудан бас тартады. Ата-аналар дұрыс істеп жатыр ма?

А) ата-аналар дұрыс емес әрекет жасайды, әрине, оқушыны оқуға ынталандыру қажет, бірақ олай емес.

В) білім алуға қызығушылық таныту, оқуға қызығушылық таныту үшін кез-келген әдіс жақсы.

С) Жақсы, оқушы материалдық пайда туралы ойлана отырып, жақсы баға алуға тырысады.

93. Даулы тоқсандық бағалау. Мұғалім: "белгілер бойынша сіз 4-ке жете алмайсыз. Бірақ менде сіз жасай аласыз және қалайсыз деген өсер пайда болды. Олай болса, сізге жақсы баға беруге тырысайық, ал келесі тоқсанда біздің қаншалықты дұрыс болғанымыз анық болады."Мұғалім дұрыс істеп жатыр ма?

А) мұғалім бұл жағдайда өте дана әрекет етеді, осылайша ол оқушыны келесі тоқсанда жоғары баға алуға ынталандырады.

В) мұны істеудің қажеті жоқ, өйткені оқушы жоғары бағаға үйреніп, оқуда тырысуды тоқтатады.

С) мұғалім оқушыға "зиян келтіреді". Ол дұрыс емес.

94 Сабакта мұғалім оқуға арналған кітаптар таратады. Бір оқушы кітапты бірден қайтарады да: "ол жыртылған, мен оны оқымаймын", - дейді. Мұғалім не істеуі керек?

А) "маған сенің көмегің керек, өйткені сен ең ұқыпты оқушысың, мен сенен қазір осы кітаппен айналысусыңды сұраймын, ал сабактан кейін сен екеуміз оны бірге жабыстырамыз."

Б) сабакта уақытты жоғалтпау үшін осы кітапты алып, үстелге қойыныз.

С) тапсырма беру, ата-анасымен бірге кітапты үйде жабыстыру.

95. Мұғалім оқушыларға әртүрлі қындық деңгейлерінде өз бетінше жұмыс істеуге арналған бірнеше тапсырмаларды ұсынды, олар тапсырмаларды өз қалауы бойынша орындаі алатынын түсіндірді. Мұғалімнің іс-әрекетін бағалаңыз.

А) мұғалім сауатты және дұрыс оқыды, әр баланың қындық деңгейіне сәйкес тапсырманы таңдауға құқығы бар.

Б) мұғалімдікі дұрыс емес. Тапсырмалар барлық оқушылар үшін бірдей қындықта болуы керек.

С) мұғалім әртүрлі қындықтағы тапсырмаларды дайындауда аландамауы керек.

96. Сыныпқа ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушы келді, ол жеке көзқарас пен арнағы қолдауды қажет етеді.

А) мұғалім оқушыға жеке білім беру жоспарын жасайды, оған қажетті қолдауды қамтамасыз ету үшін мектеп психологымен және ата-анасымен ынтымақтасады.

Б) мұғалім оқушының ата-анасынан оны мамандандырылған оқу орнына ауыстыруды талап етеді.

С) мұғалім оқушының оқу жүктемесін азайтады.

97. Оқушылардың дәптерлерін өзара тексеру балалардың тапсырмаларды қатесіз орындауға ынталандырады ма? Сіздің ойыңызша, мұғалім оқушыларға осындай тапсырма беру арқылы дұрыс әрекет ете ме?

А) мұндай тапсырманы балаларға беруге болады, бірақ тұрақты негізде емес, білім беру процесін әртараптандыру үшін.

Б) мұғалім дұрыс емес әрекет жасайды, оқушылар бір-бірін жаба алады (қателерді түзету, бұл қателік емес).

С) мұғалім мұндай тапсырманы бермеуі керек. Сыныптастың тапсырманы тексеретінін түсіну тапсырманы дұрыс орындауға деген ұмтылысты азайтады.

98. 1-сынып мұғалімі сабактарда ойын әдістері мен тәсілдері жүйелі түрде қолданды, бұл балаларға өте ұнады және олар әр уақытта басқа ойын жағдайын күтті. Бірақ сабактардың бірінде мұғалім оларды пайдаланбады. Балалар: "ал бүгін ойнаймыз ба?" Мұғалім қалай әрекет етуі керек?

- A) ойын техникасы тұрақты негізде жүргізілмеуі керек. Окүшілар сабакта оқитынын және ойнамайтынын жеткізуі керек.
B) балаларға бүгін шаршағаныңызды түсіндіріңіз, сондықтан ойын жағдайын пайдаланбаңыз.
C) ойын жағдайларын пайдалану олардың мінез-құлқына және сіздің қалауыңызға байланысты болады деп айтуда.

99. Егер сіздің сөзіңіздің мәтінінде әріптеріңіз қатені байқап, оны көрсетсе, сіз қалай әрекет етер едіңіз?

- A) әріптеріне зейінділігі үшін алғыс айтып, қатені түзетерем едім.
B) мен кек алыш және ыңғайлы жағдайда ақымды алатын едім.
C) әріптерге кез келген адам қателік жібере алатынын айтам.

100. Балада бақыланбайтын агрессияның жиі өршуі және құрдастарымен күнделікті төбелес пен ұрыс-керіс болады. Мұғалім ескертулер жасайды, бірақ бала жауап бермейді. Мұғалім не істеуі керек?

- A) бұл мінез-құлқытың себебін анықтау керек. Ата-аналарды әңгімеге шақыру, баланың үйде өзін қалай ұстайтынын сұрау және тәрбиелік әсер ету.
B) ата-аналарға баланы спорт секциясына беруді ұсыну.
C) бірінші партага отырғызып, сонда ол үнемі "көру аймағында" болады.

101. В-сынып мұғалімі Арман атты окүшіның сабакта алаңдап, тапсырмаларды соңына дейін орында майтынын байқады. Арманның оку мотивациясын арттыру үшін қандай педагогикалық әрекет тиімді болады?

- A. Арманды кішігірім жетістіктері үшін жеке мадақтау
B. Ата-аналармен түсіндірме әңгіме жүргізу
C. Арманға қанағаттанарлықсыз баға беріңіз
D. Қосымша тапсырма үшін сабактан кейін арманды қалдырыңыз
E. Арманның мінез-құлқын елемеу

102. Жаңа материалды түсіндіру кезінде студент сабак тақырыбына қатысы жоқ сұрақ қояды. Мұғалім қалай әрекет етуі керек?

- A. Егер сұрақ окүшіның білім беру мүдделерімен байланысты болса, қысқаша жауап беріңіз
B. Сұрақты елемеу
C. Окүшыға назар аудармағаны үшін ескерту жасаңыз
D. Сабакты үзіп, сұраққа толық жауап беріңіз
E. Ештеңе болмағандай көріну

103. Технология сабагында бір окүшы саусағын қайшымен кесіп таstadtы. Сіздің әрекеттеріңіз?

- A. Дереу алғашқы көмек көрсету
B. Дереу алғашқы көмек көрсету
C. Кейінірек медбикені шақыру арқылы сабакты жалғастырыңыз
D. Окүшыға жараны өзі емдейтінін айтуда
E. Сыныптастарына көмек көрсету

104. Сыныпта екі окүшы арасында қақтығыс болды. Мұғалім не істеуі керек?

- A. Окүшілармен жеке сөйлесіп, жағдайды реттеуге тырысыңыз
B. Бүкіл сынып алдында жанжалды талдауды ұйымдастырыңыз
C. Қайшылықты окүшілардың ата-аналарын шақыру
D. Кінәлілерді көпшілік алдында жазалау
E. Жанжалды елемеу, сонда ол өзі шешеді

105. Окушы үнемі оқулықтар әкелуді ұмытып кетеді. Оған әсер етудің ең жақсы жолы қандай?
- A. Жадынама әзірле, оқушыға өз заттарының есебін жүргізуді тапсырады
  - B. Үйге жад бойынша тапсырма беру
  - C. Қатаң сөгіспен жазалаңыз
  - D. Ата-аналарға әр жағдай туралы хабарлау
  - E. Мәселені елемеу
106. Сыныпта қазақ тілін жетік білмейтін оқушылар пайда болды. Қай әдіс ең тиімді?
- A. Тілдік бейімделу үшін оқытудың ойын формаларын енгізіңіз
  - B. Бүкіл сынып алдында қателерді үнемі түзетіп отыру
  - C. Оларды белсенді жұмыстан шығарыңыз
  - D. Сыныптастарына ережелерді түсіндіруді тапсырыңыз
  - E. Осы оқушыларға қойылатын талаптарды азайту
107. Мұғалім оқушылардың монотонды презентацияға байланысты материалды жақсы қабылдамайтынын байқады. Мұны қалай түзетуге болады?
- A. Өмірден алынған иллюстрацияларды, схемаларды және мысалдарды қолданыңыз
  - B. Материалды оқулық бойынша қатаң оку
  - C. Үй тапсырмасын үлкейту
  - D. Көбірек бақылау жұмыстарын жүргізу
  - E. Оқушыларға материалды өздері үйренуді тапсырыңыз
108. Бір оқушының ата-анасы баласы тақтада жауап беруден қорқады деп шағымданады. Мұғалімге қалай баруға болады?
- A. Оқушыны жұптық және топтық жұмысқа біртіндеп қосу
  - B. Жауап бермегені үшін бағаны тәмендегу
  - C. Оқушыны тақтаға жи әрекеттерде жағдайларды жалғастыру\
  - D. Мәселені елемеу
  - E. Ата-аналарға бұл оның проблемасы емес екенін түсіндіріңіз
109. Сынып өз бетінше жұмыс істей алмайды. Педагогикалық басқарудың қай әдісі тиімді?
- A. Тапсырмаларды орындау алгоритмдерінің қадамдық түсіндірмесін енгізіңіз
  - B. Өздік жұмыстардың санын көбейту
  - C. Қосымша үй тапсырмаларын беріңіз
  - D. Оқушыларды қателіктегі үшін жазалау
  - E. Тапсырмалардың күрделілігін тәмендегу
110. Дүниетану сабағында оқушылар "Тұған өлкенің табиғаты" тақырыбына қызығушылық танытпайды. Қалай істеу керек?
- A. Экскурсия немесе виртуалды саяхат жасаңыз
  - B. Абзац мәтінін дауыстап оқыңыз
  - C. Оқушыларға реферат жасауды тапсырыңыз
  - D. Тестілеуді өткізу
  - E. Қызығушылықтың жоқтығын елемеу
111. Дәптерлерді тексеру кезінде мұғалім оқушылардың көпишілігінде бірдей қателіктегі байқады. Сіздің әрекеттеріңіз?
- A. Типтік қателіктеге ұжымдық талдау жүргізу
  - B. Үйге тапсырмалар санын көбейту
  - C. Барлығына екі баға қойыңыз
  - D. Қателерді елемеу
  - E. Ата-аналарға орындалуын бақылауды тапсырыңыз
112. Студент тапсырмаларды тез орындауды және басқалардың назарын аудара бастайды. Қалай істеу керек?
- A. Күрделілігі жоғары жеке тапсырма беру
  - B. Ескертү жасаңыз

- C. Мінез-құлықты елемеу
D. Оқушыны соңғы партага ауыстыру
E. Оның мінез-құлық бағасын төмендетеу
113. Мұғалім топтық жұмысты ұйымдастырады, бірақ топтардың бірі сәтсіздікке ұшырайды. Не істеу керек?
A. Топқа тапсырманы орындау туралы кеңес немесе мысал арқылы көмектесу
B. Топқа жеке жұмыс істеуге рұқсат беру
C. Топты үлгермегені үшін ұрысыңыз
D. Топтық жұмысты тоқтату
E. Топқа қосымша тапсырма беру
114. Оқушы тест алдында жоғары алаңдаушылық танытады. Қалай көмектесуге болады?
A. Оқушымен тыныш жағдайда жаттығу тапсырмасын өткізу
B. Оқушыға алаңдамауға кеңес берініз
C. Оқушыны қалғандарына үлгі ету
D. Бақылау көлемін азайту
E. Назардан тыс қалдыру
115. Сабак барысында мұғалім сұрақ қояды, ал оқушылар белсенді жауап бермейді. Қандай әдісті қолданған дұрыс?
A. Проблемалық оқыту элементтерін қосу (миға шабуыл, пікірталас)
B. Жауапты оқушыны тағайындау
C. Сұрақты өткізіп жіберініз
D. Пассивтілік үшін бағасын төмендетеу
E. Келесі тақырыпқа өтіңіз
116. 9-сынып оқушысы соңғы апталарда мектепке шаршай бастады, жиі кешігіп, үйқысыз болып көрінеді. Мұғалімдер оның сабакқа әрең қатысатынын байқады. Ата-анаасы оны кеш "өзін-өзі дайындаумен" айналысады деп мәлімдейді. Мектеп психологы қалай әрекет етуі керек?
A. Өмір сұру жағдайлары мен күн тәртібін анықтау үшін ата-аналармен және оқушымен кездесу.
B. Телефонды таңдауға кеңес берініз
C. Таңертең физикалық белсенділікті талап етіңіз
D. Педагогикалық кеңеске баяндама дайындау
E. КДН-ға хабарлау
117. Оқушылардың бірі сыртқы келбеті үшін сыныптастарының мазағына ұшырайды. Қызы қарым-қатынастан аулақ болады, сабақтан кейін жылайды. Оның үлгерімі төмендей бастайды. Психологтың жұмысында бірінші қадам қандай болады?
A. Қорқытуға қарсы тренинг үйымдастырыңыз және оқушымен әңгіме өткізіңіз
B. Ата аналарға оны спортзалға беруге кеңес берініз
C. Басқа сыныпқа ауыстыру
D. Жанжалды қоздырушылармен бөлек сөйлесіңіз
E. Мәселеге теледидарды тарту
118. Оқушылар тобында жоғары бәсекелестік байқалады. Кейбір оқушылар материалдарды бөлісуден бас тартады, өсек айта бастайды, басқалардың сәтсіздіктерін баса айтады. Бұл шиеленісті тудырады және бірлескен өнімділікті төмендетеді. Топтағы микроклиматтың жақсаруына не ықпал етуі мүмкін?
A. Рөлдерді бөлу және бірлескен нәтижені ынталандыру арқылы командалық тапсырмаларды ұйымдастыру
B. Қатаң тәртіп ережелері мен бұзушылықтар үшін Санкциялар белгілеу
C. Күшті оқушыларды жалпы жобалардан шығару
D. Оқушыларды дайындық деңгейі бойынша топтарға бөлу
E. Бір оқушыны топтағы қарым-қатынас үшін "жауапты" етіп тағайындау

119. Жансая телефоннан шыға алмайды және мұғалімді тыңдамайды. Ата-анасы оның тәуелділігіне аландайды. Не істеу керек?
- A. Оның эмоционалды қүйін және мүмкін себептерін бағалаңыз
  - B. Телефонын алып қойыныз
  - C. Спорт секциясына жіберу
  - D. Басқа мектепке ауыстыру
  - E. Мұны жасөспірімдік норма деп санаңыз
120. Динара киім стилін құрт өзгертуі, жарқын, таңқаларлық заттарды кие бастады, шаштарын ерекше түстермен бояй бастады. Мұғалімдер оның мінез-құлқы барған сайын қыын болатынын байқайды. Бұл сыныптастар мен мұғалімдердің назарын аударды. Бұл мінез-құлқытың психологиялық негізі қандай және не істеу керек?
- A. Бұл жасөспірім кезіндегі даралық пен өзін-өзі көрсетуді іздеу кезеңі және қолдау тәсілін қажет етеді
  - B. Бұл сыртқы ортаның, мүмкін Интернет пен сән трендтерінің әсерінен болады
  - C. Бұл ересектердің дүр сілкіндіруге деген саналы тілек және мектеп шенберінде өзін-өзі көрсету туралы әңгіме жүргізу қажет
  - D. Бұл гормоналды өзгерістер мен назар аудару қажеттілігінің көрінісі және онымен сындарлы әңгіме арқылы жұмыс істеу керек
  - E. Бұл психикалық бұзылыстың белгілері және тереңірек диагноз қою және мамандардың араласуы қажет
121. Оқушылардың бірі үй тапсырмасын орындауды тоқтатты, сабакта алыста отырады, жиі терезеден қарайды және сұрақтарға жауап бермейді. Сыныптастарының айтуынша, ол аз сөйлейді және кездесуден аулақ болады. Мұғалімдер академиялық нәтижелердің тәмендегені туралы хабарлайды. Бұл жағдайда қалай жақсы әрекет ету керек?
- A. Мінез-құлқытың өзгеру себептерін анықтау үшін жеке әңгіме жүргізу
  - B. Тапсырмалардың бір бөлігінен босату арқылы оқу жүктемесін азайтыңыз
  - C. Оқушының демалуына мүмкіндік беру үшін оқудан уақытша үзіліс жасаныз
  - D. Жағдайды жақсартқанға дейін үйде оқытуға ауыстырыңыз
  - E. Мектеп кестесі мен қоршаған органды өзгертуі үсініңыз
122. Сыныптасымен жанжалдан кейін Асылжан мектепке баруды тоқтатты. Ата-анасы оның үйден кетуден қорқатынын айтады. Мектеп психологы:
- A. Ол баламен жеке кездеседі және оның тәжірибесін анықтайды
  - B. Ата-аналардан келуді талап етуді сұрайды
  - C. Аударма мәселесін көтереді
  - D. Елемейді
  - E. Жалпы жиналыста оқиғаны талдауды ұйымдастырады
123. Жоғары сынып оқушыларының бірі оқуға деген қызығушылығын тез жоғалта бастады, қосымша сабактарға қатысады тоқтатты, мектептегі іс-шараларға қатысадан аулақ болды, жиі өзіне кетеді. Бұл жағдайда ол компьютерде, негізінен онлайн ойындарда көп уақыт өткізеді. Ата-аналар оның ашууланғанын, үйқының бұзылғанын және құрдастарымен қарым-қатынас жоқтығын байқайды. Тәмендегілердің қайсысы не болып жатқанының негізгі себебі ретінде ең қисынды болып табылады?
- A. Эмоционалды колайсыздық аясында цифрлық ортага тәуелділікті қалыптастыру
  - B. Араласуды қажет етпейтін уақытша жас дағдарысы
  - C. Оку процесінің табиги шаршауы және демалуға деген ұмтылыс
  - D. Ата-аналардың шамадан тыс бақылауына қарсы белсенді наразылық
  - E. Сандақ белсенділік арқылы көшбасшылық амбицияны білдіру
124. Жасөспірім ата-анасынан басқа мамандық таңдағысы келеді. Қалай әрекет ету керек?
- A. Оның таңдауын құрметтеңіз және оны анықтауға көмектесініз
  - B. Ата-аналарға қолдау көрсету

- C. Компромисс іздеу
D. Жанжал тудыру
E. Кәсіптің кірістілігіне назар аудару керек
125. А А -сынып оқушысы емтихан алдында мазасыздықтың жоғары деңгейін көрсетеді. Оның дүрбелеңі бас айналумен, тершендікпен және қателіктеден қорқумен бірге жүреді. Ол қатты дайындалады, бірақ сәтсіздік қорқынышын жеңе алмайды. Оның мазасыздығын азайту үшін ең жақсы әдіс қандай?
- A. Тыныс алу, релаксация және өзін-өзі реттеу әдістерін үйрету.
B. Стрессті азайту үшін оны емтихан тізімінен шығару
C. Дәрі-дәрмекпен емдеуді тағайындау
D. Оқу жүктемесін күшету және дайындықты бақылау
E. Дайындық кезеңіндегі психологиялық оқшаулау
126. Оқушылардың бірі мектептен аулақ болды. Ата-анасы оның таңертең тұрғысы келмейтінін, жүрек айнуына, бас ауруына шағымданатынын, бірақ дәрігерлер ауыткуларды таппайтынын хабарлады. Мектеп туралы кез-келген әңгімеге ашуланшақ жауап береді. Қандай қорытынды ең қысынды?
- A. Мектептегі мазасыздықтың белгілері, мүмкін жасырын қақтығыс немесе қорқыту
B. Жаңа ұжымдағы сәтсіз әлеуметтенудің салдары
C. Режим мен кестеге қарапайым наразылық
D. Ата-аналардың назарын аудару үшін модельдеу
E. Маусымдық бұзылыстың белгілері
127. А 0-сынып оқушысы Карина біртүрлі мінез - құлық танытады: ол сабактан кейін жиі қалады, мұғалімдердің сұраптарына жауап бермейді, сынныптастарымен араласудан аулақ болады және интернетте көп уақыт өткізеді. Кейде Карина қатты бас ауруы мен жалпы шаршауга шағымданады. Айтуынша, ата-аналар оның "оқу стрессіне" байланысты осылай әрекет ететінін айтады. Психолог қалай әрекет етуі керек?
- A. Күйіп қалу немесе депрессия белгілері бар-жоғын анықтау арқылы оның оқу жүктемесі мен өмірлік күйзелісіне талдау жасаңыз
B. Ата-аналарға Каринаның күн тәртібін өзгертуге, артық жүктемені алып тастауға және демалуды қосуға кеңес беріңіз
C. Денсаулық жағдайын диагностикалау үшін Каринаны невропатологқа жіберіңіз
D. Емтихан кезінде психоэмоционалды денсаулық пен стресстің маңыздылығы туралы сынныппен сөйлесу
E. Каринамен оның тәжірибесі мен мүмкін болатын жеке мәселелерін түсіну үшін жеке сұхбат жүргізу
128. Оқушылардың бірі көпшілік алдында сөйлеуге қатысадан үзілді-кесілді бас тартады: сабакта үнсіз, материалды білсе де, тақтада жауап беруден қорқады. Бұл ретте жазбаша жұмыстарда жоғары нәтиже көрсетеді. Қандай қорытынды ең негізделген?
- A. Бағалау қорқынышы және жариялылық жағдайында мазасыздықтың жоғарылауы бар
B. Оқушы сенімді өнер көрсету үшін материалды жетік білмейді
C. Мінез-құлық-белсенділікті болдырмау үшін манипуляцияның бір түрі
D. Оқушы сөйлеу немесе есту проблемаларынан зардап шегеді
E. Бұл бақылау алдындағы стресстің уақытша реакциясы
129. Студент әділетсіз бағалауға шағымданады. Не істеу керек?
- A. Бақылау арқылы объективтілікті тексеріңіз
B. Мұғалім әрқашан дұрыс
C. Тексеруден бас тарту
D. Ұжымдық шағымды ұйымдастыру
E. Оқушыны аудару
130. Ярқын сынныбында жиі жанжалдар мен түсініспеушіліктер топтық динамикаға байланысты проблемалар туындей бастады. Кейбір балалар қарым-қатынастан аулақ

болады, бірлескен тапсырмаларда өзара әрекеттеспейді. Сыныпта үнемі шиеленіс бар, ал Ярқын жақын достары жоқ және сыныптастарымен қарым-қатынас жасау қынға соғады деп шағымданады. Психолог қандай қадам жасауды керек?

- A. Бұкіл сынның үшін коммуникативтік дағдыларды жақсарту және жанжалдармен жұмыс істеу бойынша тренинг өткізу
- B. Тапсырмалардың бір бөлігінен босату арқылы оқу жүктемесін азайтыңыз
- C. Оқушының демалуына мүмкіндік беру үшін оқудан уақытша үзіліс жасаңыз
- D. Сыныптағы әлеуметтік қатынастарды диагностикалау және шиеленістің негізгі себептерін анықтау
- E. Бос парактан бастау үшін Ярқинде басқа сынның ауыстыруды ұсыныңыз
131. Мұғалім сабак кезінде бір оқушының үнемі аландап, сынныптастарына кедергі келтіретінін байқайды, алайда оңаша қалған кезде ол сабырлы болады. Мұндай жағдайда қандай педагогикалық шешім ең орынды болады?
- A. Оқушымен жеке әңгіме өткізіп, бұл мінез-құлқытың себептерін анықтау және қажет болған жағдайда түзету жоспарын жасау
- B. Оқушыны соңғы партага отырғызу
- C. Ескерту жасап, ата-анасын шақыру
- D. Мінез-құлқына мән бермеу, өйткені бұл реакцияны тудырmas үшін
- E. Басқа оқушыларға сабак болу үшін оқушыны сынның алдында жазалау
132. Сабакта мұғалім сұрақ қойғанда тек үздік оқушылар белсенді жауап береді, ал қалғандары енжар қалады. Мұғалім барлық оқушыларды оқу процесіне қалай тиімді тарта алады?
- A. Барлық оқушыны белсендіру үшін топтық жұмыс пен проблемалық тапсырмалар сияқты әртүрлі жұмыс түрлерін қолдану
- B. Тек белсенді оқушыларды көбірек сұрау
- C. Енжарлықты елемеу — бұл олардың тандауы
- D. Белсенді емес оқушылардың бағаларын төмендету
- E. Эр оқушыны кезекпен, дайын болмаса да жауап беруге мәжбүрлеу
133. Ата-аналар жиналышында бір ата-ана мұғалімнің оқыту әдістерін агрессивті түрде сынап, бірден өзгеріс енгізуді талап етеді. Мұғалім бұл жағдайда қалай әрекет еткені жөн?
- A. Салмақты түрде тыңдал, диалогқа дайын екенін білдіру және мәселені тереңірек талқылау үшін жеке кездесуді ұсыну
- B. Ата-ананың сөзін бөліп, оның жиналышқа кедергі келтіріп жатқанын ескерту
- C. Қақтығыстан қашу үшін сынмен келісу
- D. Басқа ата-аналардан мұғалімді қорғауды сұрау
- E. Ата-ананың сөзін елемей, жиналышты жалғастыру.
134. Жасөспірім мазасыздық пен үрей ұстамаларына шағымданып, бұл туралы ата-анасына айтпауды өтінеді. Мұндай жағдайда психолог не істеуі керек?
- A. Құпиялылықты сақтай отырып, өмірі мен денсаулығына төнетін қауіп-қатерді бағалау және қажет болған жағдайда заңнамаға сәйкес ересектерді тарту
- B. Жасөспірімнің өтінішіне қарамастан, дереу ата-анасына айту
- C. «Бәрі өзі өтеді» деп сендіру
- D. Интернеттегі қолдау тобына жүргінуді ұсыну
- E. Өзі күресіп үйренсін деп кеңес беру
135. Мұғалім бір оқушының үлгерімі күрт төмендеп, түйікталып, жиі жылайтынын байқайды. Ең алдымен не істеу керек?
- A. Сенімді қарым-қатынас орнатып, құпия әңгіме ұсыну
- B. Ата-анасына және сынның жетекшісіне хабарлау
- C. Жинақталуы үшін төмен баға қою
- D. Мінез-құлқын бұкіл сынның алдында талқылау
- E. Үйде оқуға көшіру

136. Жобалық қызмет сабағында бір окушы барлық тапсырманы өзі орындалап, басқаларына қатысуға мүмкіндік бермейді. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?
- A. Топпен рөлдерді бөлуді талқылап, ынтымақтастықтың маңыздылығын еске салу
  - B. Белсенділік танытқан окушыны бастамашылдығы үшін мақтау
  - C. Топты бөліп, барлығына бірдей тапсырма беру
  - D. Жобаның жетекшісін тағайындалап, оған үйлестіруді тапсыру
  - E. Жұмыс орындалып жатса, араласпау
137. Мектепке дейінгі мекемеде психологиялық-педагогикалық бақылау кезінде тәрбиешінің балаларға дауыс көтеретінін байқадыныз. Мамандар ретінде не істеуіңіз керек?
- A. Көрген мінездардың тіркеп, белгіленген тәртіпке сай мекеме басшылығына хабарлау
  - B. Тәрбиешіге балалардың көзінше ескерту жасау
  - C. Балалардың ата-аналарына хабарлау
  - D. Балалардан бұл туралы ата-аналарына айтып беруін сұрау
  - E. Ұжыммен қарым-қатынасты бұзбау үшін мән бермеу
138. Мұғалім окушының жүйелі түрде өзгенің заттарын алғып келіп, олардың қайдан шыққанын түсіндіре алмайтынын байқайды. Қандай әрекет ең дұрыс болады?
- A. Жағдайды окушымен жеке әрі сыпайы түрде талқылап, мектеп психологына хабарлау
  - B. Окушыны бүкіл сыныптың алдында сөгу
  - C. Ата-анасын шүғыл шақырып, түсініктеме талап ету
  - D. Бұл туралы бүкіл мектептің сап түзеу жиынында айтту
  - E. Заттарды түсіндірмesten алғып қою
139. Сабак кезінде бір окушы әдейі тапсырманы орындалмай, өзгелерге кедергі келтіреді. Ең тиімді педагогикалық стратегия қандай?
- A. Салмақты түрде мінездардың ережелерін еске салып, егер қындық болса көмектесуді ұсыну
  - B. Басқаларға сабак болсын деп, көпшілік алдында жазалау
  - C. Окушыны басқа сыныпқа көшіру
  - D. Директорға шағымдану
  - E. Мұндай мінездардың байқамағандай түр таныту
140. Сабакта окушы мұғалімнің көзқарасына қарама-қайшы пікір білдіреді, бірақ оны қысынды түрде дәлелдейді. Мұғалім не істеуі керек?
- A. Окушының белсенділігі үшін алғыс айтып, оқу тақырыбы аясында балама көзқарасты талқылау
  - B. «Мұғалімнің пікірімен келіспегені үшін» ескерту жасау
  - C. Окушының сөзін елемей, келесі тақырыпқа көшу
  - D. Окушыға ендігөрі сөз бөлмеуін ескерту
  - E. Бұл «бағдарламада жоқ» екенін айтып, тоқтату
141. Қашықтан оқу кезінде бірнеше окушы камера қоспайды және сұрақтарға жауап бермейді. Қандай педагогикалық стратегия ең тиімді болады?
- A. Өзара әрекеттесу ережелерін орнатып, кері байланыс пен белсенділіктің маңызын талқылау.
  - B. Материал көлемін азайтып, жай ғана дәріс оқу
  - C. Белсенді окушылармен ғана жұмыс істеп, қалғандарын елемеу
  - D. Бағаны төмендетумен қоркыту
  - E. Үнсіз окушыларды конференциядан шығару
142. Сабак кезінде окушылар бір-бірімен қатты дауыспен дауласып, оқу материалынан назарын аударады. Мұғалім не істеуі керек?
- A. Дауды сабырлы түрде тоқтатып, қарым-қатынас ережелерін түсіндіріп, әңгімені конструктивті арнаға бұру

- B. Сабақты тоқтатып, сыныптан шығу
C. Екі оқушыны да жазалау
D. Бір оқушыны қолдау
E. Жағдайды елемеу
143. Оқушы үнемі тапсырмаларды уақытында тапсырмайды, бірақ пәнге қызығушылық танытып, сабакта белсенді жұмыс істейді. Мұғалім не істеуі керек?
A. Тапсырмаларды тапсырмау себептерін жеке талқылап, икемді форматтағы орындау жолдарын ұсыну
B. Тек қана қанағаттанарлықсыз бағалар қою
C. Жобалық жұмыстан шығару
D. Оқушымен сөйлеспестен бірден ата-анасына ескерту жасау
E. Қорытынды бағасын автоматты түрде төмендету
144. Бастауыш сынып оқушысы тапсырмаға А 0 минуттан артық назар аудара алмайды, оңай алаңдайды, жиі қозғалады. Педагог-психолог үшін қандай әрекет басым болуы керек?
A. СДВГ (зейіннің жетіспеушілігі мен гиперактивтілік бұзылысы) немесе басқа когнитивті ерекшеліктерді тексеру үшін психологиялық-педагогикалық диагностика жүргізу.
B. Мұны міnez ерекшелігі деп қабылдау
C. Ата-анасына қатаң жаза қолдануды ұсыну
D. Оқушыны басқа сыныпқа көшіру
E. Тек физикалық жаза қолдану
145. Сабакта бір оқушы сіздің сөзінізге келемеж жасап, сыныпты күлдіреді. Қалай әрекет ету керек?
A. Оқушыны сабырмен тоқтатып, сырайы үнмен сейлеп, жағдайды конструктивті арнаға бұру
B. Оған сықақпен жауап беру
C. Түсіндірмей "В" баға қою
D. Сабакты тоқтатып, ата-анасын шақыру
E. Шекарасын түсінуі үшін дөрекі жауап қайтару
146. Сабак барысында оқушы өздігінен тапсырманы орындау барысында қындықтар туындағы. Ол сізден көмек сұрайды. Қалай әрекет етесіз?
A. Оқушының сұрагына жауап беріп, түсінбеген жерін түсіндіремін
B. Оқушыға тапсырманы қайта орындауды ұсынамын
C. Оқушыға көмек көрсетпей, тапсырманы өз бетімен орындауға шақырамын
D. Сабакты жалғастырып, оқушының өзін-өзі шешуіне мүмкіндік беремін
E. Оқушыға түсіндірмей-ақ басқа тапсырма беремін
147. Сіздің сабағыңызға ұқыпсыз дайындалған оқушылар бар. Олардың біреуі тапсырманы орындауда қателесіп жатыр. Оның жұмысын түзетіп беру үшін қандай тәсілдерді қолданасыз?
A. Оқушының қатесін көрсетіп, түсіндірме беремін
B. Оқушыға басқа тапсырма ұсынып, түсіндірмеймін
C. Оқушыға ешқандай көмек көрсетпей, өз бетімен шешуге қалдырамын
D. Оқушыға қатесін көрсетпей, тапсырманы қайта орындауға мәжбүр етемін
E. Қатесін көрсетіп, тапсырманы басқа оқушыға беру үшін ауыстырамын
148. Оқушы сабак кезінде басқа оқушыға үнемі бөгет жасап отыр. Ол оқушыға қалай әсер етуініз керек?
A. Оқушыға тәртіп бұзудың салдарын түсіндіріп, сабакты жалғастырамын
B. Сабактан шығару арқылы жазалаймын
C. Оқушыға ешқандай ескерту жасамай, сабакты жалғастырамын
D. Оқушыға қосымша тапсырма беріп, сабакты тоқтатамын
E. Оқушының тәртібін түзету үшін басқа оқушының көмегіне жүгінемін

149. Сабақ кезінде бір оқушы қателесіп, сабақтың тақырыбын түсінбегенін айтады. Сіз қалай көмек көрсетесіз?

- A. Оқушыға тақырыпты қайта түсіндіремін
  - B. Оқушыға көмектеспей, өз бетімен шешуге қалдырамын
  - C. Оқушыға басқа тапсырма беремін
  - D. Сабақтың тақырыбын басқа оқушыға түсіндіріп беремін
  - E. Оқушының қатесін түзетпей, басқа сұрақ қоямын
150. Оқушы сабақты жақсы оқып келеді, бірақ жеке тұлғалық мәселелер мен психологиялық қындықтармен бетпе-бет келеді. Сіз оған қандай көмек көрсетесіз?
- A. Оқушыға психологиялық қолдау көрсетіп, оның мәселесін тындаимын
  - B. Оқушыны толықтай назардан тыс қалдырып, сабақты жалғастырамын
  - C. Оқушыға жеке сөйлеспей, оның қындықтарын елемеймін
  - D. Оқушыға тапсырмаларды көбейтіп, оның психологиялық жағдайын елемеймін
  - E. Оқушының мәселесін шешу үшін басқа оқушыға көмектесуін сұраймын

151. Оқушылар арасында келіспеушілік туындауды. Сіз бұл мәселені қалай шешесіз?

- A. Оқушылармен ашық сөйлесіп, мәселені бірге шешемін
- B. Оқушыларға қатаң жазалар қолданамын
- C. Оқушыларды бөлек отырғызып, келіспеушілікті елемей сабақты жалғастырамын
- D. Оқушыларды бір-бірінен алшақтаپ, тақырыпқа назар аудартады
- E. Оқушыларға бұл мәселені шешуге басқа оқушылардың көмегін ұсынамын

152. Оқушы сабакқа дайындалмаған және сабаққа қызығушылығы төмен. Оны қалай қызықтырып, ынталандырасыз?

- A. Оқушының қызығушылығын арттыру үшін қызықты әдіс-тәсілдер мен ойындар қолданамын.
- B. Оқушыға тек қана міндетті тапсырмаларды ұсынамын.
- C. Оқушыны қызықтыратын тақырыпты табуға тырыспаймын.
- C. Оқушыға қосымша тапсырмалар беріп, оған қосымша жүктемелер саламын.
- D. Оқушыға сабақты бос жіберіп, оның пікірін тындармаймын.

153. Оқушы сабақтан қалып қойды, ал материалды игеру қынға соғып жатыр. Сіз оны қалай түзетесіз?

- A. Оқушыға қосымша сабақ өткізіп, материалды түсіндіремін.
- B. Оқушыға қосымша тапсырмалар беру арқылы оны одан әрі жүктеймін.
- C. Оқушыға материалды қайта өтуді ұсынбаймын.
- D. Оқушыға материалды өз бетімен үйренуін ұсынамын
- E. Оқушыға материалды өз бетімен үйренуін ұсынамын

154. Топта жұмыс істейтін кезде оқушылардың біреуі көп сөз сөйлеп, қалғандары үндемейді. Сіз бұл жағдайды қалай түзетесіз?

- A. Барлық оқушыларға сөз беріп, әрқайсының пікірін тындаимын.
- B. Бір оқушыға ғана сөз беремін, қалғандары үнсіз отырады.
- C. Тек бір немесе екі оқушыға ғана жауап беруге рұқсат етемін.
- D. Оқушыларға өз ойын ашық білдіруге мүмкіндік бермеймін.
- E. Тек сөйлейтін оқушының пікірін қабылдап, басқа оқушыларды тындармаймын.

155. Оқушы өз бетінше үй тапсырмасын орындағанда қатты қындықтармен бетпе-бет келеді. Сіз оған қандай көмек көрсетесіз және сабақты қалай түсіндіресіз?

- A.Оқушыға тапсырманы қалай орындау керек екендігін толық түсіндіремін.
B.Оқушыға тапсырманы өз бетімен орындауға мүмкіндік беріп, ешқандай көмек көрсетпеймін.
C.Оқушыға шешімді басқа оқушылардан сұрауын ұсынамын.
D.Оқушыға басқа тапсырма беріп, тапсырманы жалғастырмаймын.
E.Оқушыға тек қана тақырыптың жалпы мәнін айтып, тапсырмасын қайта жазуын сұраймын.

156.Сабактың сонында оқушының бірі өзіне тапсырылған жұмыстарды аяқтамай, басқа нәрселермен аландауда. Оған қандай шара қолданасыз?

- A.Оқушыға қалған жұмысты орындауға көмектесіп, тапсырмасын аяқтауын сұраймын.
B.Оқушыға ешқандай көмек көрсетпей, сабакты аяқтаймын.
C.Оқушыны ескерту жасап, тапсырманы аяқтауын талап етемін.
D.Оқушыға басқа тапсырма беріп, бұл тапсырманы елемеймін.
E.Оқушыға оның жұмысын басқа уақытта аяқтауға мүмкіндік беремін.

157.Бір оқушы басқа оқушылардың жұмысын үнемі бәсендегіп, оларды алаңдатып отыр. Сіз не істейсіз?

- A.Оқушыны жеке шақырып, оның әрекетін түсіндіремін және сабакты жалғастыруға шақырамын.
B.Оқушыға қатал ескерту жасап, сабакты тоқтатып, қайтадан бастаймын.
C.Оқушыны сабакты бұзғаны үшін сынныптан шығарамын.
D.Оқушының жұмысын елемей, сабакты әрі қарай жалғастырамын.
E.Оқушыға топтан бөлек жұмыс беріп, оның назарын басқа жаққа аударамын.

158.Оқушы сізге психологиялық түрғыдан қындықтары туралы айтып береді, бірақ ол мұны сабак барысында жасайды. Сіз не істейсіз?

- A) Оқушының сөзін тыңдай отырып, оған сабакты кейін түсіндіруге уәде беремін және психологиялық қолдау көрсетемін.
- B) Оқушының жеке мәселесіне ешқандай көңіл бөлмей, сабакты жалғастырамын.
- C) Оқушыға жеке кеңес беріп, сабакты өткізіп жіберемін.
- D) Оқушыны сабакты бұзғаны үшін сынныптан шығарамын.
- E) Оқушыға сабак барысында көмектеспей, оны сабакты кейін жалғастыруға шақырамын.

159.Сабакта бір оқушы жиі тәртіп бұзумен айналысады, бірақ оның оқуға деген қызығушылығы жоғары. Осы жағдайда сіз қалай әрекет етесіз?

- A) Оқушыға тәртіп мәселесін түсіндіріп, сабактың тиімділігі үшін оны ынталандыратын әдіс-тәсілдер қолданамын.
- B) Оқушыға ескерту жасап, қатал жазалауға кірісемін.
- C) Оқушының тәртіпсіздігін елемей, тек оның оқу нәтижесіне көңіл бөлемін.
- D) Оқушыны ұрып, сабакты тоқтатып қоямын.
- E) Оқушыға басқа оқушылардан бөлек тапсырма беріп, оны оқудан шығарамын.

160. Бір оқушы үнемі сабаққа келмейді және оның оку үлгерімі төмендеді. Оған қандай көмек көрсетесіз?

- А) Оқушыға сабақты түсіндіру үшін қосымша уақыт бөлемін және сабақта жіберген материалдарын түсіндіріп беремін.
- В) Оқушыға тек жоғары бағаларды талап етіп, оны орындауына мәжбүрлеймін.
- С) Оқушының қатысуын талап етпей, оның басқа тапсырмаларын орындауын сұраймын.
- Д) Оқушыға түсіндірмей, оған тек тест тапсырмаларын беремін.
- Е) Оқушыны сынап, сабақты онымен жалғастырудан бас тартамын.

161. Мұғалім қандай жағдайда гуманистік тәсіл аясында әрекет етеді?

А) Мұғалім оқушының пікірі жалпы қабылданған пікірден ерекшеленсе де, оны құрметтейді.

- В) Мұғалім оқушының қателіктері үшін қатал жаза қолданады, олар қайталанбас үшін.
- С) Мұғалім оку мақсаттарына жету үшін баланың эмоцияларын елемейді.
- Д) Мұғалім бәсекелестік рухын тудырып, жарыс әдістерін қолданады.
- Е) Мұғалім сыныпта сөзсіз бағынуды талап етеді.

162. Егер жасөспірім ата-анасының қысымына шағымданса, мектеп психологі қалай әрекет етуі керек?

- А) Тыңдал, сенімді атмосфера жасап, баланың өз сезімін түсінуіне көмектесу.
- В) Жасөспірімнің шағымдарын дереу ата-анасына жеткізу.
- С) Жасөспірімге мән бермеуді және төзуді ұсыну.
- Д) Бұл туралы сыныпқа айтып, қолдау көрсету үшін бөлісу.
- Е) Ата-анасының жазбаша рұқсатынсыз бұл тақырыпты талқылаудан бас тарту.

163. Төмендегі қандай жағдай психологияда бақылау әдісін қолдануға жатады?

- А) Психолог баланың топтағы мінез-құлқын бақылап, әрекетке араласпайды.
- В) Психолог балаға интеллект бойынша сұрақтар қоятын тест өткізеді.
- С) Психолог ата-анасымен баланың дамуы туралы сөйлеседі.
- Д) Психолог балаға өз отбасын сурет салуды ұсынады.
- Е) Психолог рөлдік ойын ұйымдастырады.

164. Оқушы қызы мұғалімге құрбысымен ұрысып қалғанын айтып, алаңдал жүргенін жеткізеді. Мұғалімнің қандай әрекеті эмпатиялық болады?

- А) Түсіністік танытып, тыңдал, қолдау көрсету.
- В) Бұл ұсақ-түйек деп айту.
- С) Басқа адамдарда бұдан да ауыр мәселелер бар деп сендіруге тырысу.
- Д) Жай ғана ұмытып кет деп кеңес беру.
- Е) Жеке мәселеге араласқысы келмей, әңгімені болдырмау.

165. Сабақта мұғалім оқушыларға тапсырмаларды бірге талқылауды, бір-бірінің пікіріне құрметпен қарауды ұсынады. Бұл қандай қарым-қатынас стилі?

- А) Демократиялық.

- В) Авторитарлық.
- С) Бейберекет (попустительский).
- Д) Манипулятивті.
- Е) Бейтарап.

166.Мұғалім оқушыны мұқият тыңдал, егжей-тегжейін нақтыладап, оның сезімін қайталайды. Ол не көрсетеді?

- А) Белсенді тыңдау.
- В) Менсінбеушілік.
- С) Дауласуға ұмтылу.
- Д) Формалды қызығушылық.

167.Екінші сынып оқушысы мұғалімнің мақтауы үшін жақсы оқуға тырысады. Бұл қандай түрткі?

- А) Ересек адамның мақұлдауын алу.
- В) Болашақ мамандықты саналы таңдау.
- С) Сыныптастарымен жарысу ниеті.
- Д) Пәнге деген қызығушылық.
- Е) Жаза алудан қорқу.

168.Сабакта оқушы мұғалімнің пікірінен өзгеше пікір айтады. Гуманистік бағыттағы педагог қалай әрекет етуі керек?

- А) Оқушының пікірі өзінікінен өзгеше болса да, оған құрметпен қарау.
- В) Ескерту жасап, ендігәрі сөз бөлмеуді сұрау.
- С) Оқушының тәжірибесі жоқ екенін айтап, оның қателесіп тұрғанын түсіндіру.
- Д) "Дұрыс ойлайтын" басқа оқушылармен салыстыру.
- Е) Сабак үақыты кетпесін деп бұл тақырыпты талқылаудан аулақ болу.

169.Жасөспірім ата-анасының қысымына шағымданып, мектеп психологіне келеді. Мамандар қалай әрекет етуі керек?

- А) Жасөспірімді тыңдал, сенімді орта құрып, сезімдерін түсінуге көмектесу.
- В) Бұл туралы дерек ата-анасына хабарлау.
- С) Бұл жағдайға мән бермеуді ұсыну.
- Д) Директорға шағым жазуды ұсыну.
- Е) Ата-анасының келісімінсіз мәселені талқылаудан бас тарту.

170.Екі оқушы арасындағы жанжалда мұғалім олардың бір-бірін тыңдал, ортақ шешім табуын ұсынады. Ол қандай стратегия қолданады?

- А) Үйнімақтастық.
- В) Қашу.
- С) Шегіну.
- Д) Бәсекелестік.
- Е) Үңгайлану.

171. 7 жастағы бала. Психолог одан отбасын салуды сұрайды. Бұл қандай әдіс?

- А) Проективті.

- В) Сауалнама.
- С) Жетістік тесті.
- Д) Бақылау.
- Е) Сұхбат.

172. Педагогикалық тәсілдер және тәрбиелік жұмыс

173. Тәрбиелік жұмыста мұғалім балаларға жауапкершілік, мейірімділік және шыншылдықты дамытады. Бұл тәрбиенің қандай функциясы?

- А) Моральдық және әлеуметтік нормаларды қалыптастыру.
- Б) Ақпараттандыру.
- С) Бақылау.
- Д) Бос уақытты үйимдастыру.
- Е) Диагностика.

174. Оқушының ата-анасы қатаң ережелер қойып, ұсақ тәртіп бұзушылықтар үшін жазалайды. Бұл қандай тәрбиелеу стилі?

- А) Авторитарлық.
- Б) Демократиялық.
- С) Жібере салатын (попустительский).
- Д) Немқұрайлы.
- Е) Серіктестікке негізделген.

175. Мұғалім сабакты тәжірибесіне сүйене отырып тез әрі дәл шешім қабылдайды. Бұл қандай қабілет?

- А) Педагогикалық интуиция.
- Б) Логикалық талдау.
- С) Нұсқаулық.
- Д) Кездейсоқ тандау.
- Е) Тәртіптік әрекет.

176. Психолог баланың мектепке дайындығын бағалайды. Бала достаса біледі, тапсырмаға шоғырланады, оқуға қызығушылық танытады. Мұнда не жетіспейді?

- А) Физикалық күш пен төзімділік.
- Б) Назардың дамуы.
- С) Эмоциялық тұрақтылық.
- Д) Коммуникативтік дағдылар.
- Е) Танымдық белсенділік.

177. Оқушы қыз тапсырмаларды орындауда қиналады. Мұғалім оның ерекшелігін ескеріп, жеке тапсырмалар береді. Мұғалім қандай тәсілді қолданады?

- А) Жеке тәсіл.
- Б) Біркелкі тәсіл.
- С) Жалпы оқу жоспары.
- Д) Топтық қысым әдісі.
- Е) Айырмашылықтарды елемеу.

78. Оқушы сабак үстінде тәртіп бұзып, сыныптастарына кедергі келтіреді. Мұғалімнің алғашқы педагогикалық әрекеті қандай болуы туіс?

- А) Девиантты мінез-құлықтың себептерін анықтап, түзету шараларын қолдану.
- В) Жағымсыз әрекетті құнделікке тіркеу.
- С) Қоғам алдында жазалау.
- Д) Оқушыны басқа оқу түріне ауыстыру.
- Е) Мінез-құлықты елемеу.

179. Оқушы жақсы білсе де, ауызша жауап беруге қатты қобалжиды. Мұғалім қандай әдісті таңдауы керек?

- А) Қолдаушы оқу ортасын құрып, материалды ұсынудың жеке тәсілін қолдану.
- В) Жауап беруге мәжбүрлеу.
- С) Қобалжу үшін бағаны төмендету.
- Д) Стрестік жағдайларда жиі жауап алдыру.
- Е) Оқушыны жауап беруден босату.

180. Оқушы түйікталып, эмоционалды күйзеліс белгілерін көрсетуде. Мұғалімнің дұрыс әрекеті қандай?

- А) Оқушымен жеке сөйлесу және ата-аналармен байланысу.
- В) Мінез-құлықтағы өзгерістерді елемеу.
- С) Бұл жағдайды сыныпта талқылау.
- Д) Формалды түрде тіркеп, арапаспау.
- Е) Оқушыны мәжбүрлі түрде белсенді ету.

181. Оқушы білім алуға талпынса да, материалды менгере алмай жатыр. Мұғалім не істеуі қажет?

- А) Оқу процесін оқушының жеке ерекшеліктеріне сай бейімдеу.
- В) Барлығымен бірдей талап қою.
- С) Оқушыны жеңіл бағдарламаға көшіру.
- Д) Кейбір тапсырмаларды алып тастау.
- Е) Баға қоюда талапты төмендету.

182. Оқушы топтық жұмысқа белсенді қатыспайды. Мұғалім не істеуі керек?

- А) Себебін анықтау үшін оқушымен сөйлесу.
- В) Тәмен баға қою.
- С) Топ құрамынан шығару.
- Д) Мәжбүрлеп қатыстыру.
- Е) Жауапкершілікті басқа оқушыларға жүктеу.

183. Оқушы материалды түсінбейтінін айтты. Мұғалімнің онтайлы шешімі қандай?

- А) Түсіндіру әдісін оқушының қабылдау ерекшеліктеріне сай өзгерту.
- В) Сабак қарқынын күшету.
- С) Оқушыны мотивацияның жоқтығы үшін кінәлау.
- Д) Репетитор ұсыну.
- Е) Сол қалпында сабак жалғастыру.

184. Оқушы сыныптастарымен жанжалдасып қалды. Мұғалім бұл жағдайда нeden бастауы керек?

- А) Қатысушылармен жеке-жеке сөйлесіп, жанжалдың себебін анықтау.
- В) Бір тараапты жазалау.
- С) Оқушыны оқшаулау.
- Д) Жағдайды уақытша деп елемеу.
- Е) Сынып сағатында талқылау.

185. Бір оқушы көшбасшылық қасиет танытып, сыныпқа ықпал етуде. Мұғалім қалай әрекет етуі керек?

- А) Лидерлік әлеуетін сыннып игілігіне бағыттау.
- В) Лидерлікті басу.
- С) Топтық жұмыстардан шектеу.
- Д) Оқушыға толық еркіндік беру.
- Е) Басқа сынныпқа ауыстыру.

186. Оқушы агрессиялық мінез-құлық көрсетуде. Мұғалім не істеуі керек?

- А) Психологиялық-педагогикалық кеңес жүргізіп, жағдайды бақылау.
- В) Қатаң тәртіптік жаза қолдану.
- С) Агрессияны елемеу.
- Д) Ұжымдық айыптау.
- Е) Оқушыны оқшаулау.

187. Оқушы сабакқа жиі кешігіп келеді. Мұғалім әрекетін нeden бастауы қажет?

- А) Оқушымен сөйлесіп, кешігу себептерін анықтау.
- В) Бірден ата-анаына хабарлау.
- С) Әр кешіккені үшін ескерту жазу.
- Д) Ата-аналар жиналышында қарau.
- Е) Бұл жағдайды елемеу.

188. Топтық жұмыс барысында бір оқушы барлық жұмысты өзі орындаиды. Мұғалім не істеуі керек?

- А) Міндеттерді тең бөлу мен ұжымдық жұмыстың маңызын түсіндіру.
- В) Оқушыны мадақтау.
- С) Тек сол оқушыны бағалау.
- Д) Топты ауыстыру.
- Е) Барлығына бірдей баға қою.

189. Сыныпта бір оқушыға қатысты буллинг (қудалау) байқалды. Мұғалім қандай алғашқы әрекет жасауы тиіс?

- А) Жағдайға дереу араласып, мектеп әкімшілігі мен психологқа хабарлау.
- В) Сынып сағатында жағдайды нақты деректерсіз талқылау.
- С) Ата-аналардың шағымын күту.
- Д) Қудалаушыны біржақты жазалау.
- Е) Жәбірленуші оқушыны басқа сынныпқа көшіру.

190. Ата-аналар мұғалімнің оқыту әдістерімен келіспейді. Отбасымен конструктивті өзара әрекет ету стратегиясы қандай?

- А) Ата-анамен ашық әңгіме үйымдастырып, педагогикалық ұстанымды түсіндіру және олардың пікірін тыңдау.
- В) Сын-ескертпелерге мән бермеу.
- С) Оқушыны басқа мұғалімге беру.
- Д) Әкімшілікке шағымданып, байланыс орнатпау.
- Е) Ата-аналарды әдістемені түсінбейді деп кінәлау.

191. Оқушының оқу үлгерімі жоғары, бірақ пәнге қызығушылық танытпайды. Мұғалім не істеуі керек?

- А) Қындарылған тапсырмалар мен өмірмен байланысты мысалдар арқылы қызығушылығын арттыру.
- В) Үй тапсырмасын мәжбүрлеп көбейту.
- С) Пәнге қызықпаса да, үлгерімі жақсы болғандықтан мән бермеу.
- Д) Белсенділік үшін бағасын төмендету.
- Е) Олимпиадаға қатысуға мәжбүрлеу.

192. Мұғалім оқу материалын қайта түсіндіргеніне қарамастан сыныптағы бірнеше оқушының оқу материалын түсінбей отырғанын байқайды. Мұғалім бұл жағдайда не істеуі керек?

- А) Оқу материалды түсіндірудің басқа әдістерін қолдану керек, мысалы, көрнекі құралдар немесе практикалық тапсырмалар қолдануға болады.
- В) Оқушылардың сабака дұрыс назар аудармағаны үшін жазалау керек.
- С) Оқушыларға сабактан соң қосымша сабак өту.
- Д) Сабакты менгерген оқушыларға кедергі келтірмек үшін оқу материалын түсінбей отырған оқушыларға тапсырманы бөлек тапсыруын сұрау керек.
- Е) Оқу материалын түсінбей отырған оқушыларды басқа сыныпқа ауыстыру керек.

193. Сыныпта сабак уақытында мұғалім бірнеше оқушының бір-бірімен дауласа бастағанын байқады. Бұл жағдайда қалай дұрыс шешуге болады?

- А) Сабакты тоқтатып, оқушыларға сыныпта өзін қалай ұстай керектігін түсіндіру және сабакты жалғастыру.
- В) Дауды елемеу, сабакты жалғастыру.
- С) Оқушылардың өздері дауды шешу үшін сынныптан шығып кетуі керек.
- Д) Сабакты тоқтатып, оқушылардан тыныш отыруын сұрану.
- Е) Оқушыларды бөліп, оларды сынныптың эр бұрыштарына отырғызу керек.

194. Оқушы сабакқа ұялы телефонын алғып келеді және мұғалім тыйым салынғанына қарамастан сабакта ұялы телефоннан пайдаланады. Мұғалім бұл жағдайда не істеу керек?

- А) Сабактан кейін оқушымен сойлесу және оқушылардың сынныптағы тәртіп ережелерін ескеरту керек.
- В) Сабакты бұзбау үшін жағдайды елемеу керек.
- С) Оқушыдан телефонды дереу алғып қойып, оқушыны жазалау.
- Д) Оқушыны дұрыс емес әрекеті үшін үйге жіберу.

- Е) Егер бұл сабаққа кедергі келтірмесе, оқушыға телефонды пайдалануды жалғастыруға мүмкіндік беру керек.

195. Оқушылардың бірі үлгерімі жағынан айтарлықтай артта қалды. Мұғалім бұл жағдайда қалай әрекет етуі керек?

- А) Оқушымен мәселені талқылау, үлгерімі төмендеуінің себептерін анықтау және қосымша сабактарға қатысуын ұсыну.
- В) Оқушыны өз бетінше жұмыс істеуді үйренуі үшін оның артта қалып жатқанын үнемі айтып отыру керек.
- С) Оқушының үлгермеуін елемеу керек, себебі бұл оқушының жеке ерекшеліктеріне жатады.
- Д) Оқушыға үйге жеке тапсырма беріп, тапсырманы бірнеше күнде аяқтауы керектігін ескерту керек.
- Е) Оқушыдан тапсырманы тезірек істеуін және аландауын сұрау керек.

196. Сабакта оқушылардың бірі басқа балаларға агрессияны көрсете бастайды. Мұғалім бұл жағдайда қалай әрекет етуі керек?

- А) Сабакты тоқтатып, оқушымен жеке сөйлесу, агрессияның себептерін анықтау және шешім жолдарын ұсыну керек.
- В) Агрессияны елемеу және сабакты жалғастыру.
- С) Оқушыға өз эмоцияларын таратуға және араласпауға мүмкіндік беру керек.
- Д) Басқа оқушылардан агрессия танытып жатқан оқушыны елемеуін сұрану керек.
- Е) Оқушыны басқа сыныпқа ауыстыру керек.

197. Мұғалім оқушылардың бірі сабакта үнемі ұйықтап қалатынын байқайды. Мұғалім бұл жағдайда не істеу керек?

- А) Оқушымен сөйлесіп, себептерін анықтау, сабакта үнемі ұйықтау қандай факторларға байланысты болуы мүмкін еkenін анықтау керек.
- В) Өзі оянады деп үміттеніп, оны елемеу керек.
- С) Оқушыны сабакқа назар аудармағаны үшін жазалау керек.
- Д) Оқушыдан басқа оқушыларға кедергі жасамай, басқа жерде ұйықтауын сұрау керек.
- Е) Оқушыны басқа сыныпқа ауыстыру керек.

198. Сыныпта оқушылар сабакқа қатысы жоқ тақырыпқа белсенді сұрақтар қояды. Мұғалімге қалай дұрыс жауап беру керек?

- А) Сабактың сонында оқушыларға сұрақтар қоюға уақыт беретіндігін, бірақ сұрақтар тақырып бойынша болуы керек еkenін түсіндіру керек.
- В) Оқушыларды аландастпай, сұрақтарға жауап беруді тоқтату керек.
- С) Сабакты тоқтатып, тақырыпқа қатысты болмаса да, талқыланып жатқан тақырыпқа тереңірек үнілу керек.
- Д) Сұрақтарды елемеу және сабакты түсіндіруді жалғастыру керек.
- Е) Оқушыларға басқа сұрақтар қоймауын айту керек.

199. Мұғалім оқушылардың бірі үй тапсырмасын жүйелі түрде орындағайтынын байқайды. Мұғалім бұл жағдайда не істеуі керек?

- А) Оқушымен жеке сөйлесу, орындаудың себептерін анықтау және көмек ұсыну.
- В) Оқушының өзі түсінеді деп үміттеніп, мәселені елемеу.
- С) Оқушыны бірден "қанағаттанарлықсыз" деген баға қою керек.
- Д) Басқа оқушылардан үй тапсырмасын орындауға көмектесуін сұрану керек.
- Е) Оқушыға үй тапсырмасын орындауда рұқсат беру керек.

200. Мұғалім түсіндіруге қарамастан, оқушылардың бірі сұрақтарға үнемі қате жауап беретінін байқайды. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

- А) Оқушымен жеке сөйлесуі керек, оқушы оқу материалды түсінуде қандай қыындықтар бар екенін анықтау және қосымша сабактар ұсынуы керек.
- В) Оқушы жіберген қатені елемеуі керек, себебі оқушының өзі қатені түзете алады.
- С) Оқушы тапсырмаларды дұрыс орындағанша оның жауаптарын үнемі түзетіп отыру керек.
- Д) Оқушыға көмектеспей керек және сабакты басқа оқушылармен жалғастыру керек.
- Е) Оқушыға төмен баға қою керек және оның қателіктерін талқылау қажет емес.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

Негізгі әдебиеттер:

1. Дүйсенбаев А. Педагогика. Оқулық: Астана: Фолиант, 2018. - 264 б
2. Таубаева Ш.Т., Иманбаева С.Т., Берикханова А.Е. Педагогика Оқулық. 2018
3. Тажбаева С.Г. Мектептегі тәрбие жұмысының теориясы мен әдістемесі. Алматы, 2013.
4. Мынбаева А. К. Основы педагогического мастерства. Курс лекции и тренинги : учебное пособие / А.К. Мынбаева. - Алматы : Қазақ университеті, 2020. - 216 с.
5. Бұлақбаева М.К. Педагогикалық шеберлік негіздері : Оқу құралы. - Алматы: "Отан" баспасы, 2018.- 128 б.
6. Молдасан Қ.Ш., Бектұрғанова Ж.М. Педагогика: оқу құралы – Алматы: Қазақ университеті, 2018. - 430 б.
7. Набуова Р. Тәрбие жұмысының әдістемесі: Оқу құралы. - Алматы, 2015
8. Сатиева Ш. Даму психологиясы (теориялық және практикалық курс). Оқу құралы. – Астана: Фолиант, 2012. – 232 б.
9. Құрманалина Ш., Б Мұқанова, Ә Фалымова. Педагогика: Оқулық. З-басылым. – 2014.
10. Әмірова Ә.С. Дидактика.– Алматы, 2013.
11. Халитова И.Р. Жоғары мектеп педагогикасы.- Алматы, 2012. - 121 б.
12. Шалғынбаева Қ.Қ., Албытова Н.П., Сламбекова Т.С. Жоғары мектеп педагогикасы: магистранттарға арналған оқу құралы. – Астана, 2014. - 268 б.
13. Даму психологиясы: Оқулық / М.К. Бапаева. – Алматы: 2014. – 440 б. 51. 14. Бейсенбекова Г.Б., Молдабаева Р.А., Нұрғалиева С.М. Жас ерекшелік психологиясы. Оқу құралы. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр баспасы», 2012. – 186 б. 53.
15. Жақыпов С.М., Бердібаева С.Қ. Психология: Адамзат ақыл-ойының қазынасы. Таймас Баспа Үйі: Алматы, 2015
16. Мұқанов Ы.Б. Жас және педагогикалық психология. Алматы, 1991. – 237 б. 52.

17. Шолпанқұлова Г.К., Калкеева К.Р. Жоғары мектеп педагогикасы. Оқу құралы. – Нұр-Сұлтан: Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ, 2021. – 259 б.
18. Педагогика : учебник и практикум для СПО / Л. С. Подымова [и др.] ; под общ. ред. Л. С. Подымовой, В. А. Сластенина. — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : Издательство Юрайт, 2019. — 246 с.
19. Педагогика: учебное пособие/Мандель Б. Р.-Издательство:Издательство «Флинта», 2014
20. Пешкова В. Е. Педагогика: курс лекций: учебное пособие, Ч. 1. Введение в педагогическую деятельность - Директ-Медиа, 2015
21. Педагогика: учебное пособие/Артеменко О. Н., Макадей Л. И.- Издательство: СКФУ, 2015
22. Педагогика: учебное пособие/Засобина Г. А., Корягина И. И., Кукина Л. В.- Издательство: Директ-Медиа, 2015
- 23.Педагогика: курс лекций: учебное пособие, Ч. 5. / Педагогические технологии в начальном образовании/Пешкова В. Е.-Издательство: Директ-Медиа, 2015

Негізгі әдебиеттер:

1. Губайдуллина Г.Н. Педагогиканы оқыту әдістемесі: / Губайдуллина Г. Н.- Алматы: Дәүір, 2011.- 328 б.
2. Стефановская Т.А. Технология обучения педагогике в вузе.Учебное пособие / Стефановская Т.А.– Москва, 2000. - 279 с.
3. Таубаева Ш.Т. Педагогикалық зерттеулердің әдіснамасы мен әдістері : оқулық /. - Алматы : Қазақ университеті, 2019. - 360 б.
4. Таубаева Ш.Т. Педагогика әдіснамасы. Оқу құралы. – Алматы: Қарасай, 2016. - 432 б.
5. Таубаева Ш.Т. Педагогиканың философиясы және әдіснамасы: оқулық. – Алматы: Қазақ университеті, 2016. - 340 б.
6. Мынбаева А.К. Основы научно-педагогических исследований. – Алматы: Қазақ университеті, 2013. – 220 с.
7. Мынбаева А.К. Организация и планирование научных исследований. - Алматы: Қазақ университеті, 2017.
8. Ковжасарова М.Р. Технологизация учебного процесса: казахстанский опыт - Алматы : Зият-Пресс, 2015. - 224 с.
9. Козыбай А. Новые образовательные технологии - Астана : Фолиант, 2015. - 136 с.
10. Жаңа және ең жаңа педагогикалық технология : оқу құралы / В.К. Дьяченко, Г.М. Кусаинов, Б.Т. Абыканова, Д.К. Садирбекова, Г. Мырзагерейқызы. - Алматы : "Отан" ЖК, 2020. - 186 б .
11. Жұбаназарова Н.С. Жас ерекшелік психологиясы: Оқу құралы. – Алматы: Қазақ университеті, 2012. – 286 б.